

תורת חסד

ביבליוגרפיה של כתבי הרב אהרן ליכטנשטיין זצ"ל

מהדורה רבעית – תשפ"ג

הוכן על ידי הרב דב קרוול

המהדורה הראשונה של הביבליוגרפיה של כתבי הרב ליכטנשטיין הוכנה על ידי הרב נתנאאל הלפנות ופורסמה בכתוב-העת טרדיישון, גליון 2, 25 (חורף 1990), עמ' 55-65.
המהדורה השנייה עודכנה על ידי פרופ' אביעד הכהן בשנת תשנ"ד, ופורסמה בעלון שבות – בוגרים גליון ג (תמוז תשנ"ד), עמ' 145-135.

המהדורה השלישית הוכנה על ידי הרב דב קרוול, והוצגה לראשונה לרב ליכטנשטיין לכבוד יום הولחתו השבעים-וחמש (יום ירושלים, תשס"ח). היא פורסמה בעלוי עזיזון גליון 16 בשנת 2009 (תשס"ט) בגליון מיוחד שהודפס לכבודו של הרב ליכטנשטיין. גירסה מקוונת של מהדורה זאת גם הייתה מתעדכנת לפרקם.

אנו מציגים כתה מהדורה רביעית, עם עדכון והוספה של מאות קישורים, עדכנים ותיקונים של הרבה הפניות פנימיות, ובנוסף הוספת הערות לפי הצורך המשמש. נוספו גם קטגוריות נוספות כדי לסייע במציאת החומר. אנו מתכוונים לעדכן גם מהדורה זאת לפרקם, בעז"ה. גירסה זאת עודכנה לאחרונה בתאריך י"ז מרחשון תשפ"ד (1.11.23).

כפי שנעשה במהדורות קודמות, כל מאמר שנכתב או מסוכם על ידי אחרים, על-פי דבריו או כתבו של הרב ליכטנשטיין, מסומן בכוכבית. מתוך כלל המאמרים, 289 מהם נכתבו על-ידי הרב עצמו (כולל תרגומים של מאמריו שהוא כתב), ועוד 987 מאמריהם הינם שיכתובים, תלמידים וסיכומיים על-ידי תלמידים. בכל קטgorיה, המאמרים שנכתבו על-ידי הרב ליכטנשטיין מופיעים בהתחלה, ולאחר מכן המאמרים שמוסמנים בכוכבית – ובכל קטgorיה, המאמרים בעברית מופיעים בקדימות למאמרם באנגלית.

ישנם קישורים בוודדים שמפנים לאתרים שודישי הרשמה מהמשתמש.

ביבליוגרפיה זו מפנה לhomarim כתובים. ניתן למצוות שיעוריו שמע של הרב ליכטנשטיין באתר של בית המדרש הוירטואלי של ישיבת הר עציון – בעברית ובאנגלית, ובאתר של ישיבת רבנו יצחק אלחנן – ישיבה אוניברסיטה שנקרא YUTorah online.

ניתן להפנות תיקונים או מקורות נוספים אלוי במייל: dovkaroll@gmail.com:
הכתבים מאורגנים לפי הקטגוריות המופיעות להלן (לאחר התיאור המקביל באנגלית):

Torat Chesed

Bibliography of Harav Aharon Lichtenstein zt”l

4th edition – 5783 (2022)

Prepared by Rav Dov Karoll

The first edition of Harav Lichtenstein’s bibliography was published by Rav Nathaniel Helfgot in [Tradition, volume 25:2 \(Winter, 1990\), pp. 58-65.](#)

The second edition was updated by Dr. Aviad Hacohen in 1994 and published in [Alon Shevut – Bogrim, volume 3 \(Tamuz 5754\), pp. 135-45.](#)

The third edition was updated and prepared by Rav Dov Karoll and presented initially to Harav Lichtenstein on his seventy-fifth birthday (*Yom Yerushalayim*, 5768). It was published in *Alei Etzion*, volume 16, in 2009 (5769), in a special edition in honor of Harav Lichtenstein. An online version of the bibliography was also updated periodically.

This fourth edition is presented with hundreds of updated/corrected hyperlinks, along with updated information on cross-references and interconnections between articles as well as reference notes as relevant. A few new categories have also been identified and added at the end. This version will also be updated periodically, ה”עב. The current version was last updated on 17 Marcheshvan 5784, November 1, 2023.

Following the protocol of previous versions, **asterisks** indicate articles that were written by others, based on Harav Lichtenstein’s *shiurim* or *sichot*. 289 items are articles (or translations of articles) written by Harav Lichtenstein himself, with an additional 987 entries that are adaptations by his students. Items written by Harav Lichtenstein himself appear at the beginning of each category, Hebrew followed by English.

Note that a small number of links point to websites where a login and/or subscription is required to access the article.

This bibliography references only written materials. Audio *shiurim* and *sichot* by Harav Lichtenstein can be found on the VBM’s audio archives for [English](#) and [Hebrew](#) and at [YUTorah Online](#).

Please address corrections or additional sources to dovkaroll@gmail.com.

The writings are organized according to the following categories:

כג. במדבר -	<i>Bemidbar</i> -	א. ספרים –
כד. דברים –	<i>Devarim</i> –	ב. זרעים –
כה. ימים נוראים וסוכות –	<i>Holidays and Sukkot</i> –	ג. מועד –
כה. חנוכה –	<i>Chanukka</i> –	ד. נשים –
כו. עשרה בטבת ויום השואה –	<i>Asara Be-Tevet and Yom Ha-Shoah</i> –	ה. נזיקין –
כו. תענית אסתר ופורים –	<i>Ta'anit</i> – <i>Esther and Purim</i>	ו. קדושים –
כט. פסח –	<i>Pesach</i> –	ז. טהרות –
ל. יום העצמאות –	<i>Yom Ha-Atzma'ut</i> –	ח. שמיטה –
לא. יום ירושלים –	<i>Yom Yerushalayim</i> –	ט. חיי משפחה, מעמד האשה וחברה –
לב. שבועות –	<i>Shavu'ot</i> –	Family Life, Women's Status and Intergender Relations
לו. שבעה עשר בתמוז ותשעה באב –	<i>Shiva Asar Be-Tammuz and Tisha Be-Av</i> –	י. מוסר והלכה –
לו. דברי הספד וזכרון –	Eulogies and Memorial Articles	Halakha
לו. מחשבת וח"ג גרא"ד סולובייצ'יק	The Rav z"l –	יא. מחשבת והשקבה –
לו. ישיבת הר עציון –	<i>Yeshivat Har Etzion</i> –	יב. תלמוד תורה –
לו. לשון וספרות –	Languag and literature	יג. תשובה –
לח. לימוד תנ"ך –	Bible Study	יד. הדות וחכמת/תרבות –
לט. ישיבה אוניברסיטה –	<i>YU-RIETS</i> –	טו. בין ישראל לעמים, גירות –
מו. הקדמות והסכומות –	Introductions and Approbations	טו. יחסים בין יהודים –
מו. שוניות –	Miscellaneous –	יז. ציונות דתית, מדינת ישראל וצה"ל –
		ישראל, Israel Defense Forces
		יח. אירועי ובעיות זמננו בארץ –
		Contemporary Issues and Current Events, Israel
		יט. הדות אורתודוקסית בתפוצה –
		Diaspora Orthodoxy
		כ. בראשית –
		<i>Bereishit</i> –
		כא. שמות –
		<i>Shemot</i> –
		כב. ויקרא –
		<i>Vayikra</i> –

A. ספרים – Books

- .1 **מנחת אביב: חידושים ועיונים בש"ס**, עורך: הרב אליהם קרומביין, ירושלים תשע"ד, 608 עמודים.
- .2 **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, הכהן וערך: שיי ליכטנשטיין, ירושלים תשע"ז, 440 עמודים.
- .3 **מוסר אביב: על מוסר אמונה וחכלה**. עורכים: אביעד הכהן וראובן ציגלר, ירושלים תשע"ו, 295 עמודים.
- .4 **רוח אביב: על עובותה ה', משפחחה וקהילה**. עורכים: ראוון ציגלר והרב אליהם קרומביין, ירושלים, תשפ"ב, 354 עמודים.
- * **סידרת שיעורי הרוב אהרן ליכטנשטיין: פטחים, גיטין, דין דגומי, בבא מציעא – השואל, בבא בתאים – חזקת הבטים, הוריות, זבחים, טהרות** [לערכים המלאים, ראה על סדר הש"ס להלן].
- .6 * **באור פניך יהלפון: מידות וערכיהם בעבודות ה'**, ערך ראוון ציגלר, ספריית הגינויות, הוצאת תבוננות (אלון שבות, תשס"ו), 213 עמודים; בהוצאת ידיעות ספרים, תל-אביב, תשע"ב, 270 עמודים; **VBM – באור פניך יהלפון: ערכים ומידות בעבודת ה'** [תרגום של מקור 16].
- .7 * **מבקשי פניך: שיחות עם הרוב אהרן ליכטנשטיין**, מאת הרב חיים סבתו, ידיעות ספרים (2011), 281 עמודים [תרגום במקור 17].
- .8 **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה'**, ערכיה ועיבוד: מרדכי ברגר וראובן ציגלר, ספרי מגיד, ירושלים תשפ"א, 259 עמודים [תרגום של מקור 18 בהוספה פרק].
- .9 * **בשובך לציון: שיחות הרוב יהודה עמיטל והרב אהרן ליכטנשטיין ליום העצמאות וליום ירושלים**, עורך: קלמן נוימן, ידיעות אחרונות, ירושלים תשפ"ב, 412 עמודים.
- .10 * **בדרכם פניך: פרקי תשובה**, ערכיה: הרב חיים נבו, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, 191 עמודים.

11. *Henry More: The Rational Theology of a Cambridge Platonist*, Harvard University Press, (Cambridge, 1962) [Publication of source 1236].
12. *Leaves of Faith, volume 1: The World of Jewish Learning*, Ktav, Jersey City, 2003, 250 pages.
13. *Leaves of Faith, volume 2: The World of Jewish Living*, Ktav, Jersey City, 2004. 367 pages.
14. *Varieties of Jewish Experience*, Ktav, Jersey City, 2011, 317 pages.
15. *Values in Halakha: Six Case Studies*, Mishnat HaRAL / Yeshivat Har Etzion / Maggid Books, Jerusalem, 2023, 342 pages.
16. * *By His Light: Character and Values in the Service of God*, ed. Reuven Ziegler, Ktav - Yeshivat Har Etzion, Jersey City/Alon Shevut, 2003; **VBM: By His Light – Developing a Torah Personality** [Translated in source 6].
17. * *Seeking His Presence: Conversations with Rabbi Aharon Lichtenstein*, by Haim Sabato, Yedioth Books, Tel Aviv, 2016, 353 pages [Translation of source 7].

18. * *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, 228 pages [Translated in source 8 with an added chapter].

ב. זרעים – *Seder Zera'im*

- .19. "בעניין פטור הפקר במתנות עניים, תרומות ומעשרות", **הדרות גליון כג** (תשכ"ו), עמ' 3-47 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 180-210.
- .20. "בעניין מצוות פאה", **עלון שבועות**, שנה ד (**תשלי"ג**), גליון ד, עמ' 21-23 ; בעריכת חדש : **שבועות** (באר מרים, סדרה לחגים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ב, עמ' 195-193.
- .21. "בעניין דין קול רם בברכת כהנים ומקרה ביכורים", **עלון שבועות**, שנה ה (**תשלי"ד**), גליון ג, עמ' 3-11.
- .22. "בעניין קול בתפילה" (א), **עלון שבועות**, שנה ה (**תשלי"ד**), גליון יא, עמ' 3-19 ; "בעניין קול בתפילה" (1) : **VBM הלכה : אורח חיים** ; "בעניין קול בתפילה" (ב), **עלון שבועות**, שנה ה (**תשלי"ד**), גליון יד, עמ' 6-20 ; "בעניין קול בתפילה" (2) : **VBM הלכה : אורח חיים** ; "בעניין קול בתפילה" (ג), **עלון שבועות**, שנה ה (**תשלי"ד**), גליון י-יח, עמ' 39-54 ; "בעניין קול בתפילה" (3) : **VBM הלכה : אורח חיים** ; "קול בתפילה", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 199-163 [תרגום במקור] (67).
- .23. "בעניין הבאת ביכורים קודם העצרת", **עלון שבועות**, שנה ח (**תשלי"ז**), גליון ד, עמ' 21-26 ; **VBM : חגים - שבועות**.
- .24. "סעוד תסעוד עימו – השתתפות המקביל בגמilot חסדים", **ספר זכרון לאברהם שפగלמן**, עורך אריה מורגנשטרן, (**תשל"ט**, תל-אביב), עמ' 81-93 ; "סעוד תסעוד עמו", **במעגלי צדק** 2 (תש"ד), עמ' 4-12 ; **VBM – הלכה, חלק א וחלק ב** ; "סעוד תסעוד עמו : השתתפות המקביל בגמilot חסדים", **מוסר אביב : על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו**, עמ' 68-53 [תרגום במקור] (57).
- .25. "בעניין מצוות שמיטות כספים", **עלון שבועות**, שנה יא (תש"מ), גליון 77, עמ' 5-19 ; "מצוות שמיטות כספים", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 90-81 ; **VBM הלכה : יורה דעה**.
- .26. "הקדמה" (על ברכות הנחני), **עלון שבועות** גליון 105 (תש"מ), עמ' 4-2.
- .27. "בעניין צירוף מינוי תרומה", **עלון שבועות**, שנה טו, גליון 108 (תשמ"ד), עמ' 12-26 ; "צירוף מינוי תרומה", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 69-79 ; **VBM הלכה : יורה דעה**.
- .28. "קינוי עכו"ם בארץ ישראל", **עלון שבועות** גליון 136-135 (תשנ"ב), עמ' 9-23 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 68-49.
- .29. "בעניין הזכרת שם ומלכות בברכה", **עלון שבועות** גליון 151 (תשנ"ח), עמ' 18-13 ; **VBM - הלכה : אורח חיים** [תרגום במקור] (58).
- .30. "בעניין צדקה בארץ ישראל ובחו"ל", **שערי שמואל** : **ספר זכרון לשמואל קלוגהפט זיל** (עורך : יצחק אלפסי), בת-ים, תש"ס, עמ' 29-22 ; **VBM הלכה : יורה דעה – חלק א וחלק ב** ; "צדקה בארץ ובחוץ לארץ", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 115-107 [תרגום במקור] (59).
- .31. "בעניין מצוות הפרשת חלה", **אור המזorch כרך נ, חוברות א-ב** (תשס"ה), עמ' 28-19.

- .32 "בעניין נטילת חלק בארץ על ידי שבת לוי", ספר זבד טוב: מוקדש לכבוד מוננו הגאון רב זבולון חרלי'פ שליט"א (עורך: אריה שלמה א), תשס"ח, עמי שצת-תיא; "נטילת חלק בארץ ישראל על ידי שבת לוי", מנוחת אביב (תשע"ד), עמי 91-106.
- .33 "קדושת שמיטה ויום טוב", קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז, עמי 167-205 [ראאה במקביל במקור 54 בעברית, ובתרגומים מקור זה במקור .65].
- .34 "קדושת ארץ ישראל", קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז, עמי 347-361.
- .35 * "שמיטה", דף קשור א (תשמ"ו), גליון 20; עלון שבות קשר תפוצות גליון 10 (תשמ"ו), עמי 12-14; "גדרי איסורי עבודה בעקבות שמיטה מן התורה", VBM – הלכה: יורה דעת; "שמיטה (חרישה וזרעה)", דף קשור א (תשמ"ו), גליון 21; עלון שבות קשר תפוצות גליון 10 (תשמ"ו), עמי 15-17; "איסורי חריש ונטיעה בשביעית", VBM – הלכה: יורה דעת. [למאמרים העוסקים בשנית מהבינה רעניונית, ראה בחלק ח].
- .36 * "זמן תפילה שחרית", עלון שבות קשר תפוצות גליון 11 (תשמ"ז) עמי 31-35; דף קשור א (תשמ"ז), גליון 72; VBM – הלכה: אורח חיים [תרגום במקור 66].
- .37 * "היתר מכירת הקרקעות בשביעית", דף קשור א (תשמ"ז), גליון 92; VBM – הלכה: יורה דעת.
- .38 * "מצוות צדקה – חלק א", דף קשור א (תשמ"ח), גליון 116; VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 61]; "צדקה – מצווה עשה ולאוין" (חלק ב), דף קשור א (תשמ"ח), גליון 120; VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 60].
- .39 * "אמירה לנוכרי בשביעית", עלון שבות – בוגרים גליון ג (תשנ"ד), עמי 67-70.
- .40 * "דוח' מצב: על האתגר שבלימוד מסכת ברכות", דף קשור ט (תשס"א), גליון 806.
- .41 * "סדר קדימות בגמilot חסדים", דף קשור גליון 1132 (תשס"ח), פורסם שנית ביתר הרחבה בדף גליון 1216 (תש"ע).
- .42 * "ברכת הגומל" (חלק א), VBM – הלכה: אורח חיים; "מהותה של ברכת הגומל" (חלק ב), VBM – הלכה: אורח חיים [תרגום במקור 64; ראה במקביל במקור 43 בעברית].
- .43 * "בעניין ברכת הגומל", VBM – הלכה: אורח חיים [מקביל למקור 42 בעברית, שתורגם במקור 64].
- .44 * "אריות בתפילה", VBM – הלכה: אורח חיים [תרגום במקור 62].
- .45 * "בעניין נטיעה לרבים בעורלה", VBM – הלכה: יורה דעת.
- .46 * "המצוות התלויות בארץ", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 63].
- .47 * "אכילת אדם כמחייב בחלה", VBM – הלכה: יורה דעת.
- .48 * "בעניין הפרשה מן היפה בתורומות ומעשרות", VBM – הלכה: יורה דעת.
- .49 * "פדיון מעשר שני ושביעית", VBM – הלכה: יורה דעת.
- .50 * "bijur פירות שביעית", VBM – הלכה: יורה דעת.
- .51 * "כפייה על הצדקה", VBM – הלכה: הלכות מדינה וחברה.
- .52 * "קדימות בצדקה וחסד", VBM – הלכה: חושן משפט.
- .53 * "חוות הציבור בגמilot חסדים", VBM – הלכה: הלכות מדינה וחברה.
- .54 * "בין שמיטה ליום טוב", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 65; ראה במקביל במקור 33 בעברית].
- .55 * "כלאים", VBM – הלכה: יורה דעת.

.56 * "איסור הנאה וכלאי הכרם", [Halacha: יורה דעת – VBM](#).

57. "The Responsibilities of the Recipient of Charity," [Alei Etzion 16 \(2009\), pp. 7-30](#); VBM Halakha: [Part 1](#) and [Part 2](#); *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid Books, 2023), pp. 319-342 [Translation of source 24].
58. "Mentioning *Shem* and *Malkhut* in Blessings," [VBM Halakha](#) [Translation of source 29].
59. "*Tzedaka* in *Eretz Yisrael* and in *Chutz La-Aretz*," VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#); "Charity in Israel and the Diaspora," [VBM Holiday](#) [Two different translations of Hebrew source 30].
60. * "*Tzedaka*: Positive and Negative *Mitzvot*," [VBM Halakha](#) [Translation of part 2 of source 38].
61. * "*Tzedaka* and *Gemilat Chasadim*," [VBM Halakha](#) [Translation of part 1 of source 38].
62. * "Prolonging Prayer," [VBM Halakha](#) [Translation of source 44].
63. * "Laws Dependent upon the Land of Israel," [VBM Halakha](#); "Seder Zeraim: The Laws Dependent upon the Land of Israel," [VBM Holiday](#) [Translation of source 46].
64. * "*Birkat Ha-Gomel*," VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Translation of source 42; see also parallel Hebrew source 43].
65. * "The Difference Between Shemitta and Yovel," [VBM Halakha](#) [Translation of source 54; see parallel Hebrew source 33].
66. * "The Time for *Shacharit*," [VBM Halakha](#) [Translation of source 36].
67. * "The Need for Voice with Respect to the *Amida* Prayer," VBM Halakha, [Part 1a](#), [Part 1b](#), [Part 2](#) and [Part 3](#) [Translation of source 22].

ג. מועד – Seder Mo'ed

68. "בענין קיום שבתו ביום הכהנים", [עלון שבות, שנה ה \(תשיל"ג-תשל"ד\), גליון א-ב, עמי 37-42 ; \[דף קShar ב \\(תש"ז\\), גליון 201 ; VBM – חגיגים\]\(#\) \[מעובד למקור 992 בעברית ובתרגומים למקורו של 1000\].](#)
69. "תשובה בענין הדלקת נר חנוכה על ידי חיילים הנמצאים בשטח", [עלון שבות, שנה ה \(תשיל"ד\), גליון כג, עמי 55-55 ; VBM – חגיגים](#).
70. "בענין הזכרה מעין המאורע", בתוך הקובץ נר זיכרונות להרב צבי דב קנותופסקי ז"ל (ירושלים, תשל"ד), עמי 28-40 ; "הזכרת מעין המאורע", [מנחת אביב](#) (תשע"ד), עמי 153-162.
71. "سؤال ומשיב: בדיון הדלקת נר חנוכה להצופחים ומטיליים", [עלון שבות, שנה יב \(תשמ"א\), גליון 84, עמי 84-88](#) (הכוורת באתר כמו כתורת דף קShar) ; "הדלקת נר חנוכה לחילילים למטיילים", [דף קShar ב \(תשמ"ט\), גליון 159](#) ; "הדלקת נר חנוכה עיי חיילים הנמצאים בשטח", [מנחת אביב](#) (תשע"ד), עמי 585-600 [מעובד בתרגום במקור 139].

- .72 "בעיתת תפילת שבת", **שיח יצחק: מסך לענייני תפילה לזכר יצחק לביא ז"ל**, ערך יהודה שביב, (ירושלים, תש"ס), עמ' 105-86 ; "התפילה בשבת", **מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה**, ירושלים תשע"ו, עמ' 117-136 [מתרגoms ומעובד מקור 126].
- .73 "בעניין חיוב סומה בבר חנוכה", **הזרות גליון נ** (תש"ס), עמ' 184-205 ; "חייב סומה בבר חנוכה", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 267-297 ; VBM - הלכה : **חלק א, חלק ב, חלק ג, חלק ד וחלק ח** [תרגום במקור 131].
- .74 "سؤال ומшиб: בעניין חייב סוכה ממשך טיוול", **עלון שבות**, שנה יג (תשמ"ב), גליון 78-89, עמ' 575-584 ; "חייב סוכה ממשך טיוול", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 211-220 ; "חייב סוכה בטיוול", **VBM – חגי**: סוכות ; מעובד מחדש: "האם מותר לטיל בחג הסוכות?" **סוכות** (באר מרים, סדרה לחגיגות), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציוון-ידיעות אחראוניות-ספרית חמד, תשע"ה, עמ' 150-158 [תרגום במקור 136].
- .75 "העסק בתורה פטור מן המזווהה", **בית יצחק גליון טז – כבוד הרב** (תשמ"ג), עמ' 187-201 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 119-140 VBM – הלכה, **חלק א וחלק ב** [תרגום במקור 128].
- .76 "בעניין מהלך כעומד", **עלון שבות**, שנה יז, גליון 113 (תשמ"ו), עמ' 20-7 ; "מהלך כעומד", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 211-220 .
- .77 "בעניין חמץ של הקדש שקיבל עליו אחראיות", **הmulot shel Shlomo**: **ספר זכרון בהלכה ובאגודה למrown הגאון האדייר**, שר התורתה הרב ר' שלמה גורן זצוק"ל, עורך: הרב ד"ר יצחק אלפסי (ירושלים תשנ"ו), עמ' 332-325 ; "חמצץ של הקדש שקיבל עליו אחראיות", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 255-265 [זאהה במקביל במקור 119 בעברית ובתרגום במקור 145].
- .78 "בעניין ברכה על מילת שני תינוקות", **בית יצחק גליון כת** (תשנ"ז), עמ' 67-76 ; "ברכה על מילת שני תינוקות", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 141-151 .
- .79 "בעניין מצוות ימים טובים", **עלון שבות 150: ספר היובל לישיבת הר עציוון** (תשנ"ח), עמ' 9-20 ; VBM הלכה, **חלק א: שמחות יום טוב וחלק ב: תפקיד מצוות הימים** ; "מצוות ימים טובים", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 241-253 [תרגום במקור 127 ; חלק מהמאמר מעובד במקור 111 בעברית].
- .80 "בעניין אבלות שלשים", בתוך **ספר זכרון כתנות יוסף: יד ושם להאי גברא רבא ויקירא יזידנו ורבנו הרוב הגאון ר' יוסף וננסקי זצ"ל** שואל ומשיב וחבר הכלול **העלyon ישיבת רבנו יצחק אלחנן**, הרב דוד גוטليب, הרב שמואל מאיבריך, הרב דニיאל פלדמן, עורכים (ניו יורק תשס"ב), עמ' תלה-תמב ; "אבלות שלושים", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 311-319 [תרגום במקור 133].
- .81 "שבות מתקון בשבת ויום טוב", **בית יצחק גליון לד** (תשס"ב), עמ' 104 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 221-239 .
- .82 "קטן בבר חנוכה", **באורך נוראה אור: קובץamarim לחנוכה לזכרו של סגן דני כהן היי"ד**, עורכים: ישראל רוזנסון ועורקה אריאל, (ירושלים, תשס"ד), עמ' 127-136 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 310-319 VBM – הלכה : **חלק א וחלק ב** [תרגום במקור 136].
- .83 "הוצאתת מקצת חפץ", **מגדל הארץ ב** (תשס"ה), עמ' 19-13 ; **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 203-210 .
- .84 "הקדמה", **שיעור הרוב אהרן ליכטנשטיין: פשחים**, תשס"ו, עמ' 5 .
- .85 "קדושת שבת ויום טוב", **קדושות אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, ירושלים תשע"ז, עמ' 3-103 .

- .86 "קידוש", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, ירושלים תשע"ז, עמ' 105-136.
- .87 "קדושת יום הכהנים", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, ירושלים תשע"ז, עמ' 137-165.
- .88 "קידוש החודש ויעור השנה", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, ירושלים תשע"ז, עמ' 207-257.
- * "בעניין מצווה הבאה בעבירה" (סיקום שיעור) [מבחן הרוב בישיבה לפני עלייתו], **עלון שבות, שנה א (תש"ל), גליון ו, עמ' 12 ; VBM**.
- * "סוכה ולולב כמצאות הימים – סיקום שיעור פתיחה בפרק לולב הגזול", **דף קשר א (תשמ"ה, גלוון 1)**.
- .89 * "בדין 'בל תוסיפין'", **דף קשר א (תשמ"ה), גליון 5**.
- .90 * "בעניין מלאכת מחשבת", **דף קשר א (תשמ"ג), גליון 86 ; עלון שבות קשר תפוצות גליון 13, עמ' 18-22 (תשמ"ח); VBM – הלהכה: אורח חיים**.
- .91 * "בעניין הדס הגזול והיבש", **דף קשר א (תשמ"ח), גליון 105**.
- .92 * "בעניין גילוח לכבוד שבת בימי ספירת העומר", **דף קשר ב (תשמ"ח), גליון 133 ; VBM – הלהכה: אורח חיים** [תורגם במקור 150].
- .93 * "אמירת 'המלך הקדוש' ו'המלך המשפט' בעשרות ימי תשובה", **דף קשר ב (תשמ"ט), גליון 150 ; VBM – הלהכה: אורח חיים** [מעובד בתרגום במקור 136].
- .94 * "בעניין חובת בעורר ושרift חמצ ואיסורי הנאה", **דף קשר ב (תשמ"ט), גליון 194** ; **עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 (תש"י) עמ' 17-22**.
- .95 * "לא יראה ולא ימצא", **דף קשר ג (תש"ו), גליון 228** ; "לא יראה ולא יימצא", **VBM – חגיגים** [מעובד בתרגום במקור 143 ; ראה במקביל בפרק שניים-עשר במקור 107 בעברית].
- .96 * "בעניין נגעוני לולב בהללי", **דף קשר ג (תשנ"א), גליון 253 ; VBM – חגיגים** [מעובד בתרגום במקור 137].
- .97 * "הימנעות מחייב שבת בפיקוח נפש", **דף קשר ג (תשנ"א), גליון 272 ; עלון שבות קשר תפוצות גליון 20 (תשנ"א), עמ' 6-8 ; VBM – הלהכה: אורח חיים** [מעובד בתרגום במקור 134].
- .98 * "איירגון פעילות חינוכית שעשויה לגרום לחילול שבת", **דף קשר ד (תשנ"ב), גליון 325** ; **עלון שבות קשר תפוצות גליון 21 (תשנ"ג), עמ' 1-5**; "איירגון פעילות חינוכית שעשויה לגרום לחילול שבת" **VBM – הלהכה: אורח חיים** [מעובד בתרגום במקור 135].
- .99 * "בעניין שימור מצה", **עלון שבות – בוגרים גליון ב (תשנ"ד), עמ' 53-57 ; VBM – חגיגים** [תורגם במקור 145].
- .100 * "הדלקת נר חנוכה בבית הכנסת", **דף קשר ו (תשנ"ז), גליון 578 ; VBM – חגיגם** [מעובד בתרגום במקור 140].
- .101 * "ביטול חמץ", **עלון שבות – בוגרים גליון י (תשנ"ז), עמ' 5-23** [ראתה במקביל בפרק השביעי של מקור 107 בעברית].
- .102 * "לחיות על קידוש השם", **עלון שבות – בוגרים גליון טו (תשס"ב), עמ' 39-55** ; "וחי בהם...": **על קידוש השם – אוסף מאמריהם** (עורך: יצחק אלפסי, גבעתיים, תשס"ג, עמ' 52-67 ; VBM – הלהכה: הלכות מדינה וחברה, **חלק א וחלק ב** [תורגם במקור 151].

- * "תיקון שבת, תיקון יום טוב, תיקון העולם ותיקון האדם", עלון שבות – בוגרים גליון טו (תשס"ב), עמ' 57-78.
- * "מעשה מצווה שעשי להביא לחילול שבת", עלון שבות – בוגרים גליון טו (תשס"ב), עמ' 51-60.
- * שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: פסחים, ישיבת הר עציון, אלון שבת, תשס"ו.
כולל בתוכו: "תוקפה של בדיקת חמץ" [נדפס בעריכה מסוימת: "בדיקות החמצן וביעורו", פסח (באר מרים, סדרה לחגיגים) עורך ראשי יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחראנות-ספרי חמץ, תשע"ד, עמ' 101-108], "בדיקות חמץ לאחר ביטול", "מועד בדיקת חמץ" [זאה במקביל במקור 118 בעברית], "שורך ומשכיר בבדיקה חמץ", "נאנות על בדיקת חמץ", "מקחת טעת", "ביטול חמץ" [ראיה במקביל במקור 103 בעברית], "הפרק בביטול חמץ" [מאמר סיום על שני המאמרים על ביטול חמץ והופסח תחת הכותרת: "ביטול חמץ", פסח (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחראנות-ספרי חמץ, תשע"ד, עמ' 119-126], "חמצן משש שעות ולמעלה", "שריפת חמץ ביום טוב", "שמע מינה מדרבי יעקב תלת", "בל יראה ובל יימצא" [ראיה במקביל במקור 97 בעברית, ועיבוד בתרגומים של הנל במקור 144], "קבלה אחריות", "ארנוןא", "ייחד לו בית", "ביטול חמץ בערב פסח", "נוסח ברכת המצוות", "עובר לעשייתו בלולב", "אין ספק מוצאי מדי דאי", "ספקות בבדיקה חמץ", "חמצן נקשה".
- * "מצות אכילת מורה", דף קשור גליון 1048 (תשס"ו) [תרגoms במקור 129].
- * "תלמיד תורה בסוכה", דף קשור גליון 1112 (תשס"ח) [תרגoms במקור 138].
- * "מיינוי שליח ציור", דף קשור גליון 1236 (תשע"א) [תרגoms במקור 156].
- * "דמונות הכהולה של מצות המועדים", ראש השנה (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחראנות-ספרי חמץ, תשע"א, עמ' 57-63 [עיבוד מונדק מקור 79 בעברית שתורגמו במקור 127].
- * "חייב נשים בהדלקת הנרות", VBM – הלכה: אורח חיים; בעריכה מסוימת: "חייב נשים בהדלקת הנרות", חנוכה (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחראנות-ספרי חמץ, תשע"ג, עמ' 140-147 [תרגoms במקור 141].
- * "הדלקה מnar לנר", VBM – חגיגים [תרגoms במקור 142].
- * "הצורך בעשרה בקריאת המגילה", VBM – הלכה: אורח חיים; בעריכה קצת VBM – חגיגים [תרגoms במקור 143].
- * "מכירת חמץ", VBM – חמיגים [תרגoms במקור 146].
- * "תערובת חמץ", VBM – חמיגים [תרגoms במקור 147].
- * "מצחה של איסור", VBM – חמיגים [תרגoms במקור 148].
- * "ליל ייד ול' יומ קודם הפסח" [לגביו בדיקת חמץ], VBM – חגיגים [ראיה במקביל בפרק שלישי של מקור 107 בעברית].
- * "פסחים דף ה: - חמץ של הקדש", VBM – גمرا: מסכת פסחים; בעריכה קצרה VBM – חמיגים [תרגoms במקור 145]; ראה במקביל במקור 77 בעברית.
- * "יסודות בעניין ברית מילה", VBM – הלכה: יורה דעתה [תרגoms במקור 152].
- * "בעניין הטפת דעת ברית", VBM – הלכה: יורה דעתה.
- * "תהליך המילה", VBM – הלכה: יורה דעתה [תרגoms במקור 154].
- * "מהות מצות המילה", VBM – הלכה: יורה דעתה [考评oms במקור 153].
- * "מילה בשבת", VBM – הלכה: יורה דעתה [考评oms במקור 155].
- * "מצאות לאו ליהנות ניתנו", VBM – הלכה: יורה דעתה.

126. "Chapter 6: Prayer on Shabbat," *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 153-177 [Translated and edited in source 72].
127. "The *Mitzvot* of the Festivals," VBM Halakha, [Part 1: Simchat Yom Tov](#) and [Part 2: Role of the Unique Mitzvot](#) [Translation of source 79; see also a Hebrew adaptation of that article in source 111].
128. "Does Involvement in Torah Exempt One from *Mitzvot*?" [Alei Etzion 16 \(2009\), pp. 71-107](#); VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#); "Involvement in Torah as an Exemption from *Mitzvot*," VBM Talmud: Sukka, [Part 1](#), [Part 2](#), [Part 3](#) and [Part 4](#) [Translation of source 75 above].
129. * "The *Mitzva* to Eat *Maror*," [VBM Holiday](#); [VBM Parsha Digest IV:34 Pesach Issue: Chag Rishon \(5782\)](#) [Translation of source 108].
130. "Travelling and the *Mitzva* of *Sukka*," [VBM Holiday](#) [Translation of source 74].
131. "Regarding a Blind Person's Obligation in *Mitzvot*," VBM Halakha, [Part 1](#), [Part 2](#) and [Part 3](#) [Translation of source 73].
132. "Can a Child Light Chanuka Candles for a Household?" [VBM Halakha](#) [Translation of source 82].
133. "Sheloshim – The Thirty Day Mourning Period," [VBM Halakha](#) [Translation of source 80].
134. * "Avoiding Emergency Shabbat Violation," [VBM Halakha](#) [Adaptation of Hebrew source 99].
135. * "Educational Programming which Can Lead to Shabbat Desecration," [VBM Halakha](#) [Adaptation of Hebrew source 100].
136. * "Adding 'Ha-meleh Ha-kadosh' and 'Ha-meleh Ha-mishpat' During the Ten Days of *Teshuva*," [VBM Halakha](#) [Adaptation of Hebrew source 95].
137. * "The Importance of Shaking the *Lulav* during *Hallel*," [VBM Holiday](#) [Adaptation of Hebrew source 98].
138. * "Torah Study in the *Sukka*," [VBM Holiday](#) [Translation of source 109].
139. * "Lighting Chanuka Candles by Soldiers and Travelers," [VBM Holiday](#) [Adaptation of source 71].
140. * "Lighting Chanuka Candles in the Synagogue," [VBM Holiday](#) [Adaptation of source 102].
141. * "Women's Obligation to Light Chanuka Candles," [VBM Holiday](#); "A Woman's Obligation to Light Chanuka Candles," [VBM Holiday](#) [Translation of source 112].
142. * "Lighting from Candle to Candle," [VBM Holiday](#) [Translation of source 113].
143. * "The Need for a Quorum of Ten for *Megila* Reading," [VBM Holiday](#) [Translation of source 114].

144. * "Owning *Chametz*: *Lo Yera'eh* and *Lo Yimatzeh*," [VBM Holiday](#) [Adaptation of Hebrew source 97; see also parallel Hebrew source, chapter 12 of source 107].
145. * "Shimur Matza," [VBM Holiday](#) [Translation of source 101].
146. * "The Sale of *Chametz*," [VBM Halakha](#) [Translation of source 115].
147. * "*Ta'arot Chametz* (chametz mixtures)," [VBM Halakha](#) [Translation of source 116].
148. * "Forbidden *Matza*," [VBM Holiday](#) [Translation of source 117].
149. * "*Chametz shel Hekdesh*," [VBM Holiday](#) [Translation of source 119; see also parallel Hebrew source 77].
150. * "Shaving in Honor of Shabbat during the *Omer*," [VBM Holiday](#) [Translation of source 94].
151. * "*Kiddush Hashem*: Sanctifying God's Name," VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Translation of source 104].
152. * "The Mitzva of *Mila*: Fundamental Concepts," [VBM Halakha](#) [Translation of source 120].
153. * "The Essence of the Mitzva of *Mila*," [VBM Halakha](#) [Translation of source 123].
154. * "The Process of Circumcision," [VBM Halakha](#) [Translation of source 122].
155. * "*Mila* on Shabbat," [VBM Halakha](#) [Translation of source 124].
156. * "The Appointment of a *Sheli'ach Tzibbur*," [VBM Halakha](#) [Translation of source 110].

ד. נשים – *Seder Nashim*

157. "לשמה בtgt ובעוד מקומות," *בית יצחק גליון יג* (תשכ"ז), עמ' 84-115 ; "דין לשם בגט ובתחרומי נספחים," *עלן שבות גליון 156-157* (תש"ס), עמ' 13-46 ; *מנחת אביב* (תשע"ד), עמ' 323-357 [ראאה במקביל במקור 172 בפרק 18].
158. "חוות דעת הלכתית," נספח ד בתוך חלק ה: הഫלה המלאכותית בישראל, *בריאות הציبور*, שנה שבע עשרה, מס' 4, 1974, עמ' 495-501 ; "הפלות מלאכותיות – היבטי הלכה", *תחומין גליון כא* (תשס"א), עמ' 93-99 ; "הפלות מלאכותיות, היבטי הלכה", *יישום ההלכה בחיקם המודרני*, הוויל ע"י קרן כ"ץ (תל-אביב, תשס"ה), עמ' 101-109 ; "הפלות מלאכותיות: היבטי הלכה", *רוח אביב* (תשפ"ב), עמ' 233-242 [תורגם במקור 179].
159. "בענין בריה על ידי אחר", *בית יצחק גליון כ* (תשמ"ח), עמ' 176-184 ; "בריה על ידי אחר", *מנחת אביב* (תשע"ד), עמ' 419-428.
160. "חיווב אישה במצוות ייבום", *מאמר יבמיין: קובץ חידושי תורה שהתלבנו בחברות הכלול הגובה לעיוון בישיבת הר-עציון*, תשס"ד, עמ' 11-25 ; "חיווב אשה במצוות יבום, ועשה דוחה לא תעשה", *מנחת אביב* (תשע"ד), עמ' 359-377.
161. "בענין הפקעת זיקה על ידי אישות ערווה", *מאמר יבמיין: קובץ חידושי תורה שהתלבנו בחברות הכלול הגובה לעיוון בישיבת הר-עציון*, תשס"ד, עמ' 87-92 ; "הפקעת זיקה על ידי אישות ערווה", *מנחת אביב* (תשע"ד), עמ' 379-386.

162. * "אני ניזונה ואני עושה", בתוך **לביתך נאה קודש: אוסף מאמרם בנושא הנישואין והמשפחה היהודית: פרקי זכרון לזכר נאה אלףאים היי"ד**. ערך יצחק ברט, ירושלים תש"ה, עמ' 177-163.
163. * "בדין שליחות בקטן", **עלון שבות, שנה ה (תשלי"ד), גליון כה, עמ' 32-28.**
164. * "পতিহার", কোব্জ চোবুত বাবুল ও আশা (লম্বক ক্ষেত্র), অলন শবুত তশদ"ম, উমি' 5-6.
165. * "שליחות הבבבָּל וואהasha בגט", **עלון שבות קשר תפוצות גליון 9 (תשמ"ו), עמ' 8-10;** **עלון שבות קשר תפוצות גליון 10 (תשמ"ו), עמ' 8-10;** **דף קשר א (תשמ"ו), גליון 17.**
166. * "מפיקים ולא מפי כתבים", **עלון שבות קשר תפוצות גליון 10 (תשמ"ו), עמ' 8-1;** **דף קשר א (תשמ"ו), גליון 25.**
167. * "מפיקים ולא מפי כתבים ביחס לשטרות" (חלק ב), **דף קשר א (תשמ"ו), גליון 27.**
168. * "תכנון המשפחה ומוניעת הריוו", **עלון שבות בוגרים גליון 6 (תשמ"ח), עמ' 19-33;**
- VBM – הלהקה: הלוות טכנולוגית ופואת.**
169. * "שיעור חזרה במס' גיטין מפי מורה הרב אהרון ליכטנשטיין", **עלון שבות, שנה זז,** גליון 115, עמ' 10-44 עם מקורות ומפתחות עמ' 44-50; **עלון שבות גליון 140-141 (תשנ"ד), עמ' 42-69 עם מקורות ומפתחות, עמ' 70-73.**
170. * "למשמעותם הערכית של דיני אונס ומפתחה", **עלון שבות – בוגרים גליון יד (תשס"א), עמ' 90-71.**
171. * "בעניין יציאה מארץ ישראל לחו"ל", **דף קשר ט (תשס"ב), גליון 874;** בעריכה אחרת: "יציאה מארץ ישראל לחוץ לארץ", **VBM – הלהקה: יורה דעתה** [תרגום במקור [...] 182].
172. * **שיעור הרוב אהרון ליכטנשטיין: גיטין, ישיבת הר עצווין, אלון שבות, תשס"ט.** כולל ברכוכו: **"גירושין על ידי גט"** [ראיה במקביל במקור 176, ובתרגומו במקור 184], **"יסודות שטרות"**, **"זמן בשטרוי קידושין ובגיטין"**, **"תקנת זמן בגט"**, **"כולכם כתבו גט לאשתתי"**, **"כתיבת הגט"**, **"גט של איסורי הנאה"**, **"דינים שונים בכתבת הגט"**, **"נתינה חלקית של הגט"**, **"בעלויות על הגט"**, **"נתינת גט בחצר וביד עבד"**, **"מחובר ומחוסר קציצה"**, **"עדוי מסירה או חתימה ברתוי"**, **"עדוי מסירה או חתימה – המשך"**, **"כתיבת גט על ידי חרש שוטה וקטני"**, **"שליח להבאת הגט"**, **"שליח להבאת הגט – המשך"**, **"לשמה"** [ראיה במקביל במקור 157], **"ברירה"**, **"גט שאבד"**, **"שליח עשוה שליח"**, **"ביטול שליחות הגט"**, **"זיכוי בגיןושין"**, **"נאמנת שליח בגיןושין"**, **"גירושי נערה, קטנה ושוטה"**, **"שלוש מידות בקטן"**, **"מיili ויאומר אמרוי"**, **"עילות בגיןושין"**.
173. * **מצות קידושים**, **VBM – הלהקה:aben ha'oz** [ראיה במקביל במקור 174 בעברית (סיכום של שיעור מקביל) ובתרגומו במקור 183 באנגלית].
174. * "בעניין מצות קידושים", **VBM – הלהקה:aben ha'oz** [תרגום במקור 183; ראה במקביל במקור 173 בעברית (סיכום של שיעור מקביל)].
175. * "מצות פרו ורבו ומצות שְׂבִת", **VBM – הלהקה:aben ha'oz, חלק א וחלק ב** [תרגום במקור 181].
176. * "בעניין גירושין על ידי גט", **VBM – גمرا: מסכת גיטין** [תרגום במקור 184; ראה במקביל בפרק הראשון במקור [...] 172].
177. * "בעניין סימנים", **VBM – גمرا: מסכת גיטין** [תרגום במקור 185].
178. * "שיעור פתיחה למסכת קידושים", **VBM – גمرا: מסכת קידושים** [מעובד בתרגום במקור [...] 180].

179. "Abortion: A Halakhic Perspective," [Tradition 25:4 \(Summer, 1991\), pp. 3-12](#). Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 241-253; [VBM Halakha](#) [Translation of source 158].
180. * "Shiur Peticha – Opening Shiur on Massekhet Kiddushin," [VBM Gemara \(Kiddushin\)](#) [Adaptation of Hebrew source 178].
181. * "'Peru u-Revu' and 'Shevet,'" VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Translation of source 175].
182. * "The Prohibition of Leaving Eretz Yisrael," [VBM Halakha](#) [Translation of source 171].
183. * "Shiur #20: The Mitzva of Kiddushin," [VBM Halakha](#) [Translation of source 174; parallel to Hebrew source 173].
184. * "Gittin Chapter 2 – 17a: Introduction: Divorce By Way of a *Get*," [VBM Talmud – Gittin](#) [Translation of source 176; see also parallel Hebrew source 172 (first chapter)].
185. * "Daf 27a-27b: Identifying Marks," [VBM Talmud – Gittin](#) [Translation of source 177].

ה. נזיקין – Seder Nezikin

186. "בענין חצי דבר בגניבת ומכירה בנפש", [בית יצחק גליון ז \(תש"ח\)](#), עמ' 80-87 ; "חצי דבר בגניבת ומכירה בנפש", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 469-477 .
187. "בענין סמיכה בא"י ובחוץ לא"ץ", [בית יצחק גליון ח \(תש"ט\)](#), עמ' 82-98 ; "סמיכה בארץ ישראל ובחוץ לא"ץ", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 479-498 .
188. "לבירור 'כופין על מדות סומות'", בtoc: [הגות עברית באמריקה](#), כרך ראשון (תל-אביב, תש"ב), עמ' 362-363 ; [מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה](#), ירושלים תשע"ו, עמ' 69-97 [תרגום במקור][225].
189. "בענין שבועה בשואלי", [בית יצחק גליון כד \(תשנ"ב\)](#), עמ' 210-235 ; "שבועה בשואלי", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 389-417 .
190. "בענין שבועת הפקדו", [עלון שבות גליון 153 \(תשנ"ט\)](#), עמ' 11-20 ; "שבועת הפיקדו", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 429-439 .
191. "בענין אסמכתא במחילה", [עלון שבות גליון 159 \(תשס"א\)](#), עמ' 9-23 ; "אסמכתא במחילה", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 441-457 .
192. "בענין הקשר לעדות של הנשבע לשואה", [מגdag הארץ גליון אי \(תשס"ד\)](#), עמ' 17-26 ; **מאמר הפלאה :** קובץ חידושי תורה שהتلבלנו בחוברת הכוללת הגובה לעיון בישיבת הר עציון (תשע"ה), עמ' 263-270 ; "הקשר לעדות של הנשבע לשואה", [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 459-467 .
193. "בית דין של כי"ג", **אפיקי יהודה : ספר זכרון להרב יהודה גרשוני זצ"ל :** קובץ מאמרם בענייני מלכות, משפט וחכונה, איתמר ורhaftig, עורך (ירושלים, תש"ה), עמ' 499-511 ; [מנחת אביב \(תשע"ד\)](#), עמ' 229-241 .
194. "הקדמה", **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין : הוריות, אלון שבות, תשע"ג, עמ' 6-5.**
195. * "שות"ת – שימוש בכלים ללא טבילה", [עלון שבות, שנה ה \(תשlid'](#)), גליון גג, עמ' 32-36 .

- * "ואהבת לרעך כמוך", עלון שבות קשר תפוצות גליון 1 (תשמ"ג), עמ' 10-20; "מצוותואהבת לרעך כמוך", VBM – הלהקה: יורה דעה [תרגום בחלוקת בשל מקור].^[230]
197. * "בעניין דין אסמכתא בכרטיס מפעל הפיס", עלון שבות קשר תפוצות גליון 10 (תשמ"ח), עמ' 18-21; דף קשור א (תשמ"ח), גליון 23; VBM – הלהקה: חושן משפט.
198. * "בעניין 'הוכח תוכח את עמתק'", דף קשור א (תשמ"ח), גליון 32; VBM – הלהקה: יורה דעה [מעובד בתרגום במקור 226; ראה במקביל גם במקור 219 בעברית ובתרגום במקור 200].^[231]
199. * "ויהארך לא ת麥ר למצוות", דף קשור א (תשמ"ח), גליון 44; בעריכה מסוימת: VBM – הלהקה: יורה דעה [ראתה במקביל במקור 213 בעברית ובתרגום במקור].^[231]
200. * "שיעור כללי בעניין כוונה ודעת בקינוי", דף קשור ב (תש"ז), גליון 219; עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 (תש"ז) עמ' 22-26; בעריכה מסוימת: "דעת וכוונה בקינוי", VBM – הלהקה: חושן משפט.
201. * "בעניין גידול שיער ארוך", דף קשור ז (תשנ"ח), גליון 663; VBM – הלהקה: יורה דעה [תרגום במקור 227].^[232]
202. * "שבועה למפרע: איסורי השבואה", סיכום שיעור פתיחה למסכת שבאות, דף קשור ח (תש"ס), גליון 758.
203. * "איסור הוצאה שם שמים לבטלה", עלון שבות – בוגרים גליון יד (תשס"א), עמ' 91-108.
204. * "המושcia מחבירו עליו הראייה", שיעור פתיחה למסכת בא מציעא, עלון שבות גליון 163 (תשס"ד), עמ' 11-25.
205. * "שופטים ושותרים מתנו לך' על מצוות מינוי דיןנים", שיעור פתיחה למסכת סנהדרין, עלון שבות – בוגרים גליון ב (תשס"ח), עמ' 27-52.
206. * "שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: דין גרמי", ישיבת הר עציון, אלון שבות, תש"ס, 200 עמודים. כולל בתוכו: שיעור פתיחה, יסודות חיוב גרמי, "היזק שאינו נזכר (א)", "היזק שאינו נזכר (ב)", "היקף דין גרמי", "הגדרת גרמי (א)", "הגדרת גרמי (ב)", "דבר הגורם למומו (א)", "דבר הגורם למומו (ב)", "אש", "גרמי וכלאי הכרם", "האיסור להזיק", "גרמי והרחקת נזיקין (א)", "גרמי והרחקת נזיקין (ב)".
207. * שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: בא מציעא – השואל, ישיבת הר עציון, אלון שבות, תש"ג, 337 עמודים. כולל בתוכו: יסודות חיובי שומרים, "סיווג שומרים", "רמת שמירה", "תחלילתו בשיערה וסופה באונס (א)", "תחלילתו בפשיעה וסופה באונס (ב)", "מתנה על מה שכותבו בטורה בשומרין", "דין בבעליהם", "האיביעיות של רמי בר חמאת", "בעל בנכסי אשתו", "מתנה מחמת מלאכה", "תשלומי שומרים", "חחלת שמירה", "חולות שמירה", "סום שמירה", "יציאה לחולין (א)", "יציאה לחולין (ב)", "מעילה במחובר (א)", "מעילה במחובר (ב)", "מעילה במחובר (ג)", "יתשלומים בהדיות ובהקדש", "ישיטת שומכווס".
208. * שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: בא בתרא – חזקת הבתים, ישיבת הר עציון, אלון שבות, תש"ד, 334 עמודים. כולל בתוכו: יסודות חזקת ג' שנימ', "מעשה החזקה", "רכישות החזקה", "מיגו למפרע", "חזקת שאין עמה טענה", "עדות מוכחת", "זילותא דבר דין", "מעילו לכהונה על פי עד אחד", "מעשה דרבא בר שרשום", "מיגו לאפטורי משבעה", "קייביה דבר אידי בר אבינו", "נסכח דרבא באבא – אופי דין שבואה", "ממונו המוטל בספק", "הנהו עיזי דאללו חולשי", "מחאה", "מודעא", "מתנתא טמירתא", "מחילה בטעות", "גדרי הכרחה בעדות",

- "חזקת בשותף", "נווגע בעדותוי", "שבוד מיטלטליין", "חזקת מיטלטליין", "אמנו", "נתחלפו לו כלים בבית האומו", "תליהו זוביין", "אמנה ומודעה היי דבריינו", "לקח מנו האיש וחזר ולקח מנו האשה".
- * "הגדרת כספ", משמעות ארץ: כרך ג – קניין ומוסר (תש"יע), עפירה, עמ' 48-73. 209
- * "בעניין מצוות קלות וחמורות", דף שער גליון 1280 (תשע"ב). 210
- * שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: הוריות, ישיבת הר עצוזן, אלון שבות, תשע"ג, 211 260 עמודים. כולל בתוכו: "הגדרת הורה"; "מעמדו ותפקידו של בית הדין הגדול"; "חוטא שאינו שב מידעתו"; "מצווה לשמע דברי חכמים"; "חיזוק חטא בתולה בבית הדין"; "קהל הארץ ישראלי"; "מרובין ונתמעתו"; "צירוף הוראות שונות"; "הוראה של רוב הדינאים"; "התוללה בבית הדין לאחר שחזרו בהם"; "דבר שהצדוקים מודים בו"; "הוראה העוקרת את הגוף"; "הוראות לקויות"; "חיזוק בית הדין וחיזוק הקהיל"; "עניןיהם השונים בסוגיות חיזוב בית הדין וחיזוק הקהיל"; "חטאatz החיבור שמתו בעלייה"; "שלוש חטאות מיוחדות"; "פרכה משיח"; "שער עבודה זרה"; "עברות שלא חייבם עליהם קרבן".
- * "בעלות על חילקת קבר", דף שער גליון 1326 (תשע"ג). 212
- * "מכירת שדה לצמיות", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 229, וראה במקביל במקור 199 בעברית]. 213
- * "ריבית דרבנן", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום בחלק א של מקור 232]. 214
- * "הלוואות אסורות ומותרות באיסור ריבית", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום בחלק ב של מקור 232]. 215
- * "לפני עיוור לא תתן מכשול", VBM – הלכה: הלוואות חברה ומדינה. 216
- * "מצוות קבורה", VBM – גמרא: מסכת סנהדרין [תרגום במקור 229]. 217
- * "העברית נחלה ותפיסת מקום המורייש" (שיעור פתיחה לפרק יש נוחליין), VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור ב-גמרא: מסכת בא בתרא] [תרגום במקור 233]. 218
- * "מצוות התוכחה (ח'יא)", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום בחלק ג של מקור 219 230; וראה במקביל גם במקור 198 בעברית ובתרגומים הניל' במקור 226]. 220
- * "לא תקום ולא תטור", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום בחלק ד של מקור 230]. 221
- * "המצוות שבין אדם לחבריו", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום בחלק א של מקור 230]. 222
- * "כבוד הבריות", VBM – הלכה: נושאים שונים [ראה במקביל במקור 468 בעברית, ובתרגומו במקור 228]. 223
- * "יין נסך בין מבושל", VBM – הלכה: יורה דעת [תרגום במקור 234]. 224
225. "Kofin al Middat Sedom: Compulsory Altruism?" Alei Etzion 16 (2009), pp. 31-70; "Compelling in the Instance of Midat Sedom," VBM Halakha, Part 1, Part 2 and Part 3; *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid Books, 2023), pp. 277-317 [Translation of source 188].
226. * "The Mitzva of Tokhecha," VBM Halakha [Adaptation of Hebrew source 198. See also parallel Hebrew source 219 and its translation in part 3 of source 230].
227. * "Letting One's Hair Grow Long," VBM Halakha [Translation of source 201].

228. * "Human Dignity in Halakha," [VBM Halakha](#) [Translation of source 468; parallel to Hebrew source 222].
229. * "The Mitzva of Burial," [VBM Talmud: Sanhedrin](#) [Translation of source 217].
230. * "Mitzvot Bein Adam La-chaveiro – Interpersonal Laws," [VBM Halakha](#) [Translation of source 221]; "Mitzvot Bein Adam La-chaveiro Part 2 - The Mitzva To 'Love Your Neighbor As Yourself,'" [VBM Halakha](#) [Translation of source 196]; "Mitzvot Bein Adam La-chaveiro Part 3: The Mitzva of Rebuke," [VBM Halakha](#) [Translation of source 219; see also parallel Hebrew source 198 and its translation in source 226]; "Mitzvot Bein Adam La-chaveiro 4: The Prohibitions against Taking Revenge and Bearing a Grudge," [VBM Halakha](#) [Translation of source 220].
231. * "Selling Land in Perpetuity," [VBM Halakha](#) [Translation of source 213; see also parallel Hebrew source 199].
232. * "The Prohibition of Ribbit by Rabbinic Decree," VBM Halakha, [Part 1](#) [Translation of source 214] and [Part 2](#) [Translation of source 215].
233. * "Inheritance and Taking the Place of the Deceased," [VBM Talmud: Bava Batra](#) [Translation of source 218].
234. * "Yein Nesekh and Cooked Wine," [VBM Halakha](#) [Translation of source 223].

ו. קדושים – Seder Kodashim

235. "בענין פסולitem טמא בקדושים", **בית יצחק גליון ב** (תש"ג), עמ' 110-113 ; "פסול טמא בקדושים", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 537-541.
236. "בגדרי חיוב מזוזה" באחלי צה"ל, **עלון שבות, שנה ד** (תשל"ג), גליון א, עמ' 4-10 ; "חיוב מזוזה באחלי צה"ל", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 601-608 ; **VBM – הלכה: יורה דעתה**.
237. "בענין מחשבה ודיבור בקדושים", **מאמר הובת, ישיבת הר עציוו** (תש"ע), עמ' 15-35 ; "מחשבה ודיבור בקדושים", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 543-564.
238. "קדושת ירושלים", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 361-398.
239. "קדושת הר הבית", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 399-410.
240. "קדושת החיל וערת הנשים", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 411-416.
241. "קדושת העזרה", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 417-419.
242. "קדושת בין האלים ולמזבח, אלום והיכל", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 421-427.
243. "הבית הבניין", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום, ירושלים תשע"ז**, עמ' 429-433.

- .244. "קדושת קודש הקודשים", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקום**, ירושלים תשע"ז, עמ' 435-440.
- *.245. "שיעור פתיחה למסכת זבחים", **דף קשר ו (תשנ"ז), גליון 608** [ראאה במקביל בפרק הראשון של מקור 247 בעברית].
- *.246. "תשלומין במצוות" [בקרבנות ובשארמצוות], **עלון שבות – בוגרים גליון יח (תשס"ג), עמ' 15-40**.
- *.247. **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: זבחים**, ישיבת הר עציון, אלון שבות, תשנ"ט, 398 עמודים. כולל בתוכו: **"שיעור פתיחה"** [ראאה במקביל מקור 245 בעברית], **"חיווב לשמה בקדושים"**, **"פסול שלא לשם"**, **"ענינים שונים בדיו לשם"**, **"שינוי בעלים"**, **"שינוי קודש ושינוי בעלים"**, **"חטא שחתה לשם חולין"**, **"שם שנייה לרעהיה"**, **"קרבענות הבאים לאחר מיתה"**, **"כפרת עליה"**, **"לב בית דין מתנה לעליהו"**, **"קרבן נשחת לשם קרבן חבירו"**, **"פסח שלא בזמנו"**, **"מותר הפסח"**, **"מחשבין מעבודה לעבודה"**, **"היקש אשם לחטאנו"**, **"דין ימין, ושיטות התנאים במשנה"**, **"פסח ביד שחרית"**, **"בעל חיים נדחים"**, **"חולות מחשבת פיגול בעבודות שונות"**, **"זר"**, **"שחיטה, מליקה, ופסול מחשבה"**, **"הולכה"**.
- *.248. "יציאה לחולין ע"י מעילה", **עלון בקדוש גליון ד (תשס"ב)**, עמ' 11-36.
- *.249. "סמייחה בקדושים", **עלון בקדוש גליון ה (תשס"ב)**, עמ' 109-121.
- *.250. "דין נזיקין בהקדשות", **עלון בקדוש גליון ג (תשס"ג)**, עמ' 59-73.
- *.251. "בעניין יפסלו בקדושים", **עלון בקדוש גליון יא (תשס"ו)**, עמ' 138-103.
- *.252. עלית טמאים להר הבית", **דף קשר גליון 1386 (תשע"ד)** [ראאה במקביל במקור 260 בעברית שתרגoms במקור 263].
- *.253. "בגדי החביב בציית", **VBM – הלכה: אורחות חיים** [ראאה במקביל 256 בעברית].
- *.254. "מצוות ציצית", **VBM – הלכה: אורחות חיים, חלק א וחלק ב** [תרגום במקור 262].
- *.255. "האם מצות הציצית היא חובה", **VBM – הלכה: אורחות חיים**.
- *.256. "הבדג המחויב בציית", **VBM – הלכה: אורחות חיים** [ראאה במקביל במקור 253 בעברית].
- *.257. "מצוות ספירת העומר", **VBM – חגיגים** [תרגום במקור 265].
- *.258. "צירוף שני חזאי שיעור בשתייה", **VBM – הלכה: יורה דעה** [תרגום במקור 264].
- *.259. "בעניין שיירי מצווה", **VBM – הלכה: הלכות בית המקדש**.
- *.260. "עליה להר הבית בימינו", **VBM – הלכה: הלכות בית המקדש ; VBM : מחשبة – רמב"ם** [תרגום במקור 263 ; ראה במקביל במקור 252 בעברית].
- *.261. "קדושת כהונה וקדושת לוייה", **VBM – הלכה: הלכות בית הבחירה**.
262. * "The Mitzva of *Tzitzit*," VBM Halakha, Part 1 and Part 2 [Translation of source 254].
263. * "Visiting the Temple Mount in Our Time," **VBM Holiday**; VBM Halakha, Part 1, Part 2 and Part 3 [Translation of source 260; see also parallel Hebrew source 252].
264. * "Chatzi Shur," **VBM Halakha** [Translation of source 258].
265. * "The Mitzva of Counting the *Omer*," **VBM Holiday** [Translation of source 257].

ז. טהרות – *Seder Taharot*

266. "בענין **צחצוח זיבח**", **בית יצחק גליון א** (תש"ב), עמ' 132-136; "צחצוח זיבח", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 565-571.
267. "בענין טומאת משכב ומושב", בתוך ספר זכרון הרב: **קובץ חידושים תורה לזכר נשות מורנו ורבנו מרון הגאון רבי יוסף זוב הלוי סולובייציק זצלהה"ה**, הרב חיים ירמיי וויזלער, אברהム ירומח שמידמן, עורכים, ישיבת רבנו יצחק אלחנן, תשנ"ד, עמ' 210-190; "טומאת משכב ומושב", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמ' 535-515.
268. "בענין טבילה כלים על ידי גוי", לפרשנות מוטות, כתבת לו: **קובץ מאמריהם על פרשת השבוע, מחוזר לי**, **ישיבת הר עציון**, תש"ח, עמ' 265-276 [החלק על טבילה כלים מופיע כشيخה על פרשת מוטות במקור 910, ותורגם במקור 921; דברי הפרידה למחוזר שמופיעים בסוף המאמר הודפסו גם במקור 1218].
269. "קדושת עיירות המקופות חומה", **קדושת אביב: עיונים בקדושת הזמן והמקומות**, **ירושלים תשע"ז**, עמ' 359-349.
270. * "דררכי העברת הטומאה", **דף קשר ו** (תשנ"ו), גליון 552.
271. * **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: טהרות**, ישיבת הר עציון, אלון שבות, תשנ"ז, 253 עמודים. כולל בתוכו: "מושגי יסוד (א)", "מושגי סוד (ב)", "טומאת נבלת עוף טהרה: פרק א' משנה א'", "מחשבה והכחש: פרק א' משנה א'", "טומאת נבלת עוף וטיהור ממנה: פרק א' משנה א'", "שיעור קבלת טומאת אוכלין: פרק א' משנה א'", "מנין בטומאה: פרק ב' משנהות ב-ז'", "רביעי בקדושה", "חיבור וצירוף: פרק א' משנהות ה-ח'", "עניןיהם השונים בטומאות ידים: פרק ב' משנה א'", "שיעורינו: פרק ג' משנה ד'", "ספק טומאה ברשות הרבנים: פרק ה' משנה א-ב'", "ספק טומאה ברשות היחיד", "הגדרת רשות: פרק ו' משנה ו-י'", "אין בו דעת להישאל (א): פרק ג' משנה ו'", "אין בו דעת להישאל (ב): פרק ג' משנהות ז-ח'", "שני שבילין: פרק ה' משנה ג-ו'", "יסודות טומאת מת (א)", "יסודות טומאת מת (ב)".
272. * "טבול יום ומהוסר כיפורים", **מעליון בקדוש גליון ח** (תשס"ד), עמ' 150-143.
273. * "הגדרת kali בדיני טומאה ובדין שאובין", **מעליון בקדוש גליון יג** (תשס"ז), עמ' 152-139.

ח. שמיטה – *Shemitta*

[ראה מאמרם הלכתיים בענין שמיטה במקורות.]

[See halakhic article regarding *shemitta* in source 65.]

274. "הרהוריו שמיטה", **עלון שבות, שנה ד** (תשלי"ג), גליון י, עמ' 7-12; **עלון שבות, שנה יז, גליון 115** (תשמ"ז), עמ' 5-9; **עלון שבות – בוגרים** גליון ג (תשנ"ד) עמ' 63-66; **מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו**, עמ' 137-143 (כולל אחריות דבר מתרגם מקור 277) [תרגום ועובדן במקור 277].
275. * "יסודותיה הרווחניים של השמיטה", בתוך הקובץ **טעמא דשבתא**, (ירושלים, תש"ם) עמ' 70-63; **דף קשר א** (תשמ"ז), גליון 62 [תרגום במקור 278].

- * "דו"ח מצב: הרוחרי שמייטה תשס"א", [דף קשור \(תשס"א, גליון 776\)](#); "הרוחרי שמייטה, תשס"א", [VBM – הלכה: יורה דעת](#) [תרגום במקור 279; מבוסס על, והמשך למקור 274 בערבית].
277. "Chapter 7: Thoughts about *Shemittah*," *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 179-188 [Translation of source 274, with a postscript written three *shemittin* after the original article, which was translated and added to the subsequent Hebrew printing in *Musar Aviv*].
278. * "The Conceptual Foundations of *Shemitta*," [Alei Etzion 15 \(2007\), pp. 23-32; VBM Halakha](#) [Translation of source 275].
279. * "Reflections on *Shemitta*, 5761," [VBM Halakha](#); re-edited as: "The Dilemma of *Shemitta* Today," [Alei Etzion 15 \(2007\), pp. 15-21](#) [Translation of source 276; based on, and a follow-up to, source 277 in English, which is a translation of source 274].

ט. **חיי משפחה, מעמד האשה וחברה מעורבת – Family, Women's Status and Intergender Relations**

[ראה מאמרים הלכתיים בעניינים הקשורים לנושא במקורות 158, 168, 175.]

[See halakhic articles related to the topic in sources 179 and 181.]

280. "המשפחה בהלכה," **משפחה בית ישראל: המשפחה בתפישת היהדות** (ירושלים, תשל"ו), עמ' 13-30; **רוח אביב** (תשפ"ב), עמ' 215-231.
281. "בפתח השער" בספר **תכנו הממשפחה ומונעט הריוון**: עמדת ההלכה לאור החתפותחוויות הרפואיות של ימיינו, הרב אליקים ג' אלינסון (מורשת, תל-אביב, תשל"ז), עמ' 4 [תרגום במקור 289].
282. מכתב למזכיל בני עקיבא בגין פעלויות מעורבות במסגרת תנועת נוער דתית (תשמ"א), **באתרן** של ספריית המכלה האקדמית הרツו.
283. "תשובה הרב אחרון לכתנשטיין" בגין בת-מצווה וקריאת התורה על-ידי נשים, **בת-מצווה: קובץ מאמרים בהוצאה מת"ו** (ירושלים, תשש"ב), עמ' 514-515.
284. "ניסיונו: על מערכת היחסים ועל יחס האישות", **מעשה חשב: אמונה הגות ומחשבה, כרך א: דעת אלותים** (ירושלים, תשע"ו), עמ' 163-182; **רוח אביב** (תשפ"ב), עמ' 187-214 [תרגום של מקור 290].
285. * "על חינוך לחיי משפחה", **חדשנות, אוניברסיטת בר אילן, תמוז תשל"ו** (יוני 1976), עמ' 7-9, 30.
286. * "בעיות יסוד בחינוכה של האשה", בתוך הקובץ **האשה וחינוכה: אוסף מאמרים בהלכה ובמחשבה**, ערך: בן ציון רוזנפלד (כפר-סבא, תש"ס), עמ' 157-163; **דף לתרבויות יהודית**, תשמ"א, עמ' 4-2; **הפניה: ספר זכרון לפניה רפל, האשה היהודית בחינוך, במשפחה ובחברה**, ירושלים, תשמ"ט, עמ' 214-205 [טוכם בתרגום במקור 292].
287. * "מעמד האישה בדיון המודרני", **עלון שבועות – בוגרים גליון כג, תשס"ט, עמ' 105-116**.

- . * "על חינוך ילדים", [VBM – שיחות ראשי הישיבה](#) [תרגום של מקור 293]. 288
289. "Foreword" to *Procreation in the Light of the Halacha: Family Planning and Birth Control*, Rabbi Getsel Ellinson, Jerusalem, 1977, pp. 5-7 [Translation of source 281].
290. "Of Marriage: Relationship and Relations," in [Tradition 39:2 \(Summer, 2005\), pp. 7-35](#); [Gender Relationships In Marriage and Out](#), Dr. Rivkah Blau, editor (Yeshiva University Press, 2007), pp. 1-34; [VBM Machshava](#); with corrections: *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 1-37 [Translated in source 284].
291. "Women in Leadership," [Tradition 49:1 \(Spring, 2016\), pp. 31-35](#).
292. * "Torah Study for Women," [Ten Da'at, Vol. III, Number 3, Spring, 1989, pp. 7-8](#) [Excerpted translation of source 286].
293. * "On Raising Children," *A Life Steady and Whole*, Ktav, 2018, pp. 18-33; [VBM – Sichot of the Roshei Yeshiva](#) [Translated in source 288].
294. * Remarks at *Chanukat Habayit*, Ma'ayanot Yeshiva High School for Girls of Bergen County, November 26, 1996, on Torah study for women, republished as: "Women, Talmud Study, and Avodat Hashem," [The Lehrhaus](#), October 30, 2017; "With Regard to the Field of Women's Education," [VBM – Philosophy](#).

ו. מוסר והלכה – Morality and Halakha

295. "מוסר והלכה במסורת היהודית: האם המסורת היהודית מכירה באתיקה שאינה תלויה בהלכה?" [דעות מו \(תשלי"ז\), עמ' 5-20](#); "האם היהודים מכירים במוסר שאינו תלוי בהלכה?" [מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 15-36](#) [תרגום של מקור 319].
296. "האדם והטבע - הפן החברתי", הגות: [מאסף למחשבת יהודית](#), גליון ד, יהדות בחברות ימיינו, (תש"ס), עמ' 101-108 ; "האדם והטבע: הפן החברתי", [מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 271-279](#).
297. "מלחמה ומוסר - רב שיח", [תחומין גליון ד \(תשמ"ג\), עמ' 184-185](#).
298. "הלכה והלכמים כאושיות מוסר: הרהורים מחשבתיים וחינוכיים", [ערכים במחון מלחמה – מוסר ומלחמה בראוי הדורות](#) (קובץ מאמרים לזכרו של רם מזרחי הי"ד, ירושלים תשמ"ה), עמ' 13-24 ; [מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 37-52](#).
299. "דברי פתיחה: יהושע ויוהשע", [לקובץ מוסר, מלחמה וכיישוש, הוצאת תבונות, אלון שבות תשנ"ד \(מחדרה שנייה תש"ס\), עמ' 11-14](#) [סוכם במקור 306 תחת הכותרת "עדינו העצני"].
300. "אם כבינים, אם כעבדים – זכויות הפרט לאור ההלכה", [עלון שבות – בוגרים גליון יב \(תשנ"ח\), עמ' 103-112](#); "זכויות הפרט לאור ההלכה", [VBM – הלכה: הלכות מדינה וחברה](#); בעריכה חדשה: "זכויות הפרט בהלכה" [יום העצמאות ויום שחרור ירושלים](#) (באר מרים, סדרה לחגיגים) עורך ראיי הרב יעקב מוזן, ישיבת הר עצווון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ז, עמ' 172-181 [תרגום של מקור 320].

301. "ניסיוח תגבות בעידן של שוויונות: מבט-על", **רוח אביב** (תשפ"ב), עמי 55-75 [תרגום של מקור].
[323].
302. "חסמים בפני יראת שמים בימינו", **רוח אביב** (תשפ"ב), עמי 77-102 [תרגום של מקור].
[324].
303. "הפלנתרופיה היהודית – לאן?" **רוח אביב** (תשפ"ב), עמי 273-296 [תרגום של מקור]
. [325].
304. "ערכים יהודים בעולם משתנה: תפקיד השירות הקהילתי היהודי", **רוח אביב**
(תשפ"ב), עמי 297-308 [תרגום של מקור].
[321].
305. * "יחסי אדם וסבבו לפי האתוס היהודי" בספר על אלימות ואל-אלימות: ספר
הכינוס הארצי השנתי (תש"מ) של העובדים הסוציאליים בישראל (בערכת
שולמית אור, בהוצאת ועדת ההשתלמות של איגוד העובדים הסוציאליים בישראל,
(1980), עמי 25-33; "האלימות מנוקדת ראותה של ההלכה", **משרד החינוך**
(תשמ"ב), עמי 7-12; **עלון שבות – בוגרים גליון ח** (תשנ"ו), עמי 29-34 [תרגום
במקור].
[331].
306. * "עדינו העצני", על דמותו של יהושע בן-נון, מתוך "שיחות רבותינו ראש היישיבה
שליט"א", **עלון שבות גליון 140-141** (תשנ"ד), עמי 39-41 [סיכום מקביל למקור
299, תחת הכותרת, "דברי פתיחה: יהושע והושע"].
307. * "יכול מעשיך יהיה לשם שמים", **עלון שבות – בוגרים גליון ד** (תשנ"ה), עמי 113-
126.
[326].
308. * "דו"ח מצב", שיחה בסוף שיעור פתיחה לגבי אחירות ושמירה, **דף קשור ו** (תשנ"ז),
גליון 617.
309. * "הלכה ומשפט", בתוך "פגש בוגרים, חוות"ס תשנ"ז", **עלון שבות – בוגרים**
גליון י (תשנ"ז), עמי 90-92.
310. * "דו"ח מצב: עולמו של בן תורה", **דף קשור ח** (תש"ס), **גליון 757** [ראה במקביל
במקור 1200 בעברית, ובתרגומו במקור 397, ובמקור 1219 בעברית].
311. * "על תורת חיים וחיה תורה", **דף קשור ט**, **גליון 820** (תשס"א); **VBM –** –
שבועות; "על התורה והחיים" (ערכה חדשה) בתוך **שבועות** (אר מרים, סדרה
לחגיגות, ערך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחראנות-ספרי חמץ,
תשע"ב, עמי 48-54 [תרגום במקור].
[333].
312. * "דרכנו בעבודת ה'", **דף קשור ח** (תשס"א) **גליון 795**; **VBM –** –
שביל; "מקום של עבודה די בחינוי", **VBM –** –
שיחות: פרשת בשלח.
313. * "ערכים בבחן מלחמה: רב-שיח לצרכו של רם (רמי) מזרחי הייד", **עלון שבות –**
בוגרים גליון ייח (תשס"ג), עמי 84-86, 74-77.
314. * "פרק ו: להיות דתי ולהיות טוב – על יחסי דת ומוסר", באור פניך ההלכו
(תבונות, תשס"ו), עמי 95-119; ובהמשך ידיעות ספרים (תשע"ב), עמי 121-152;
VBM – באור פניך ההלכו – ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א**, **חלק ב**, **חלק ג**
וחילך [תרגום של מקור].
[328].
315. * "הפלא שבאפשר, והتابיעה שבאפשר", שיחה בסוף שיעור פתיחה למסכת ביצה,
דף קשור גליון 1141 (תשס"ח).
316. * "דרשוני וחיו!" מוסר חיים לאור מאורע בישיבה, **דף קשור גליון 1210** (תש"ע).
317. * "חולשתו של רבן יוחנן בן זכאי", על קבלת החלטות כבדות משקל, **דף קשור גליון 1231**
(תש"ע) [תרגום במקור].
[1144].
318. * "חיות בעבודת ה'", **VBM –** –
שיחות: כי Taboa [תרגום במקור].
[332].

319. "Does Jewish Tradition Recognize an Ethic Independent of Halacha?" in Marvin Fox (ed.), *Modern Jewish Ethics* (Columbus, 1975) pp. 62-88. Reprinted in Menachem Kellner (ed.) *Contemporary Jewish Ethics* (New York, 1978), pp. 102-123, in *Encounter: Essays on Torah and Modern Life*, H. Chaim Schimmel and Aryeh Carmell ed. (Feldheim, Jerusalem/New York, 1989), pp. 76-100, and as "Does Judaism Recognize an Ethic Independent of Halakhah" in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004) pp. 33-56; [VBM](#) [Translated in source 295].
320. "The Halakhic Perspective [on Individual Rights]: A Presentation," 13th Annual American Israel Dialogue: The Rights of the Individual under American, Israeli and Halakhic Law. *Congress Monthly* 45:4-8, 13, March/April 1978; "Individual Rights in Halakha," [VBM Halakha](#) [Translated in source 300].
321. "Jewish Values in a World of Change: The Role of Jewish Communal Service," *Journal of Jewish Communal Service*, 61:1, pp. 17-26, Fall 1984. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 225-239 [Translated in source 304].
322. "The Human and Social Factor in Halakha," in [Tradition 36:1 \(Spring, 2002\), pp. 1-25](#). Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 1, as "The Human and Social Factor in Halakhah," pp. 159-188; [VBM](#).
323. "Formulating Responses in an Egalitarian Age: An Overview," *Formulating Responses in an Egalitarian Age* (Orthodox Forum Series), Marc D. Stern ed., 2005, pp. 33-51; *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 229-255; [VBM – Philosophy of Halakha](#) [Translated in source 301].
324. "Contemporary Impediments to *Yirat Shamayim*," in [Yirat Shamayim: The Awe, Reverence, and Fear of God, Orthodox Forum Series, ed. Marc D. Stern \(Ktav, 2008\), pp. 231-264](#); *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 195-227; [VBM – Jewish Thought](#) [Translated in source 302].
325. "Jewish Philanthropy – Whither?" [Tradition 42:4 \(Winter 2009\), pp. 7-32](#); [Toward a Renewed Ethic of Jewish Philanthropy, ed. Yossi Prager \(Ktav, 2010\), pp. 193-220](#); *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 97-128; [VBM – Jewish Thought](#) [Translated in source 303].
326. "Pursuit of Self-Interest," *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid Books, 2023), pp. 159-216.
327. "The Varieties of Halakhic Law: The Concept of *Lifnim Mishurat Hadin*," *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid Books, 2023), pp. 217-275 [note: sections I-VI of the essay are printed along with an "Outline of the Remainder of the Essay" which was never completed].
328. * "Being *Frum* and Being Good: On the Relationship between Religion and Morality," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 101-133; republished by:

- Maggid (2016), pp. 89-116; [VBM: By His Light – Developing a Torah Personality](#) [Translated in source 314].
329. * “An Interview with Rabbi Aharon Lichtenstein [on Journalism and Halakha],” *The Commentator*, March 17, 2008.
330. * “Kol Hamevasser War and Peace Interview – R. Aharon Lichtenstein,” [Kol Hamevasser 5:3 \(February 6, 2012\)](#).
331. * “The Halakhic Attitude toward Violence,” VBM Halakha, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Translation of source 305].
332. * “Vitality in the Service of God,” [VBM Sichot \(Ki Tavo\)](#) [Translation of source 318].
333. * “Living a Torah Life,” [VBM Sichot \(Shavuot\)](#); “Torah and Life,” [VBM Sichot \(Shavuot\)](#) [Translation of source 311].

יא. מחשבה והשקפה – Thought

334. ”עבירה לשמה – הרוחרים בהלכה ובמחשבת”, **האחר – בין האדם לעצמו ולזולתו:**
אסופת מאמרי לזכרו של דוד זוויטש, עורכים: חיים זוויטש, מנחים בן-שון (תל-אביב, תשס"א), עמ' 99-125; ”עבירה לשמה: הרוחרים בהלכה ובמחשבת”, מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 163-191.
335. ”מקור האמונה הוא האמונה עצמה”, מה אהבת תורתך: מתורתה ומדרוכה של ישיבת הר עציו במלאות מה שניס להיוסדה, ישיבת הר עציו, 2014 (תשע"ד), עמי קכח-קכח; [VBM – שיחות ראשית הישיבה](#); מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 101-105; ”ללמוד לחיות עם השאלות”, מקור ראשון, 14.6.19, י"א סיון תשע"ט, מוסף מגיד, עמ' 10-11 [תרגום של מקור 359].
336. ”על מצבח של האמונה היהודית”, מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 107-114 [תרגום של מקור 357].
337. ”הלכה ורוחניות: הבהיר המושגים”, רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 103-123 [תרגום של מקור 361].
338. ”חשיבות הלבבות והתגובה לסלב”, רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 125-152 [תרגום של מקור 360].
339. ”כבול לעסקים כפולים: על חייהם המפוצלים על עובדי ה”, רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 167-183 [תרגום שלמקור 362].
340. * ”ההתעוררות לנבואה - עיקור של הספר”, בתוך נספח בספר **קול הנבואה: ההגינוי העברי השמעי**, הנקרא ”[שבתי קול הנבואה](#)”, מאת הרב דוד הכהן ז"ל (ירושלים, תש"ל; מהדורה שלישית, תשס"ב), עמ' מא-מה.
341. * ”לבירורה של מדת הביטחון: לקחים חינוכיים של מלחמות יום הциפרורים”, (משרד החינוך והתרבות: אגף החינוך הדתי, ירושלים, תשלה"ה), 23 עמודים. חלקים מחוברת זו הופיעו בדעתות מה (תשלו"ז), עמ' 352-355. ”לבירורה של מידת הביטחון בקב"ה”, על האמונה: עיונים במושג האמונה ובתולדותיו במסורת היהודית, עורכים: משה הלברטל, דוד קורצווייל, אבי שגיא (תשס"ה), עמ' 131-144; [מידת הביטחון](#), ישיבת הר ציון, תשס"ו, 26 עמודים [מעובד במקור 354 בעברית]; הגירסה המעובדת מתרגמת במקור 368].

- * "אמונת חכמים", **דף קShar א** (תשמ"ה), גליון 132.
- * "אללי עלייך מרוי, שהנחתת כל הדור יתומס" – שיעור באבות דר' נתן (על רב Ai אליעזר), **עלון שבות קShar בוגרים** גליון 5, עמ' 5-13 (תשמ"ח); **דף קShar ב** (תשמ"ח), גליון 123 [תרגום במקור 371].
- * "למשמעותה של התפילה בתהליך החזקה בתשובה", **עלון שבות – בוגרים** גליון ד (תשנ"ה), עמ' 43.
- * "דוח" מצב: מחויבות – ערך וMSGRT", **דף קShar ד** (תשנ"ז), גליון 608; "מחויבות – ערך וMSGRT", **VBM – שיחות: פרשת וארא**.
- * "דוח" מצב: עלמה המחשבתי של הפלאה", **דף קShar ח** (תש"ס), גליון 771; "עלמה המחשבתי של הפלאה", **עלון שבות – בוגרים** גליון ד (תש"א), עמ' 61-69 [תרגום במקור 372].
- * **על לב אהרון: אמרות והגינות, לקותות ופרפראות מותורת מויר הרב אהרון ליבטנשטיין שליט"א**, ערך אביעד הכהן (ירושלים, תשס"ג), עמ' 46 עמודים.
- * "ולעמדו בכל לבכם", **עלון שבות – בוגרים** גליון יט (תשס"ד), עמ' 95.
- * "פרק א: לעבדה ולשםהה – החובות האוניברסליות של האנושות", **באור פנץ' הלכון** (תבונות, תשס"ו), עמ' 14-34; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 19-37; **VBM** – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א** ו**חלק ב** [תרגום של מקור 365; סוף הפרק נמצא ב-VBM במקור 350].
- * "נספח: האם התורה מחליפה או משלימה ערכים אוניברסליים", **VBM – באור פנץ' וhalbco: ערכים ומידות בעבודת הבורא** [המשך של גירסת "VBM" של המקור הקודם, 349, זהה לחלק השלישי של גירסת באור פנץ' הלכון במקור הנ"ל. חלק שלישי של תרגום מקור 365].
- * "פרק ב: בכל דרכיך דעהו – שני דגמים בעבודת ה'", **באור פנץ' הלכון** (תבונות תשס"ו), עמ' 35-52; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 46-67. **VBM** – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א** ו**חלק ב** [תרגום של מקור 366].
- * "פרק ג: יוציא ה' אלהים על האדם – חיים של מצוה", **באור פנץ' הלכון** (תבונות תשס"ו), עמ' 53-63; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 68-80; "יוציא ה' אלקים על האדם": האדם כקצינה", **עלון שבות – בוגרים** גליון יז (תשס"ג), עמ' 145-155; **VBM** – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א** ו**חלק ב** [תרגום של מקור 367].
- * "פרק ה: קביעת יעדים בצמיחה רוחנית – התמחות או הרוחבה?", **באור פנץ' הלכון** (תבונות תשס"ו), עמ' 75-94; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 95-120; **VBM** – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א**, **חלק ב** ו**חלק ג** [תרגום של מקור 364].
- * "פרק ז: זה יקטלני לו איחלי – הביטחון בה'", **באור פנץ' הלכון** (תבונות תשס"ו), עמ' 120-140; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 153-179; **VBM** – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: **חלק א** ו**חלק ב**; בעריכה מסוימת: "על הביטחון: בעקבות מלחתם יום היכיפורים", **יום היכיפורים** (בארכמרים, סדרה לחגיגות), ערך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציוון-ידיעות אחרוננות-ספרי חמד, תשע"ד, עמ' 32-43 [עיבוד למקור 341 בערבית]; תרגום במקור 368 [באנגלית].
- * "פרק ט: וכי אם החרש תחרישי בעת הזאת – הדאגה לכל ישראל", **באור פנץ' הלכון** (תבונות תשס"ו), עמ' 146-156; ובhocאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 186-198; **VBM – באור פנץ' הלכון: ערכים ומידות בעבודת הבורא** [תרגום במקור 198].

; ראה במקור 1042 בעברית (שיחה זאת מהויה הבסיס שעליו מושתת הפרק בספר), ומקור 1058 באנגלית (עיבוד אותה שיחה באנגלית). .

* "המאיר בהפילהות" – [מוסר ואמונה](#) – [VBM](#). 356

357. "The State of Jewish Belief: A Symposium," *Commentary* 42, August, 1966, pp. 112-15; reprinted in Milton Himmelfarb (ed.) *The Condition of Jewish Belief* (New York, 1966, 1989, 1995), pp. 132-39. Reprinted as "The Condition of Jewish Belief" in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 337-345; excerpted in *American Jewish Thought Since 1934: Writings on Identity, Engagement, and Belief*, Michael Marmur and David Ellenson (eds.), 2020, pp. 46-48 [Translated in source 336].
358. "Imperative and Advantages of Communal Prayer Studied in Depth by Rabbis Lichtenstein, Riskin and Zimmer," *Hamevasser* 6, March 28, 1968, pp. 5-11.
359. "The Source of Faith is Faith Itself," [Jewish Action 53:1 \(Fall 1992\)](#), pp. [79-80](#). Reprinted in *The Jewish Action Reader* (NY, Orthodox Union), 1996, pp. 314-317, in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 363-367, and in [Tradition, Winter 2014, 47:4](#), pp. [188-191](#); [VBM – Sichot of the Roshei Yeshiva](#) [Translated in source 335].
360. "The Duties of the Heart and Response to Suffering," in *Jewish Perspectives on the Experience of Suffering*, Shalom Carmy, editor (Aronson-RIETS, 1999), pp. 21-61. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp.117-151 [Translated in source 338].
361. "Law and Spirituality: Defining the Terms," in [Jewish Spirituality and Divine Law](#), Adam Mintz and Lawrence Schiffman editors, *Yeshiva University Press*, 2005, pp. [3-33](#); *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 167-194; [VBM](#) [Translated in source 337].
362. "To Double Business Bound: Reflections on the Divided Life of *Ovdei Hashem*," *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 269-290; *ההר הטוב הזה – That Goodly Mountain*, Yeshivat Har Etzion 2012, pp. 17-27; *מה אהבת תורתך, How I Love Your Torah: Essays in Honor of Yeshivat Har Etzion On the Forty-Fifth Anniversary of Its Founding*, Yeshivat Har Etzion, 2014, pp. 9-32; [VBM](#) [Translated in source 339].
363. "Formalism vs. Teleology: Circumvention and Adaptation in Halakha," *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid Books, 2023), pp. 113-157.
364. * "Determining Objectives in Religious Growth: Spiritual Specialization or Spiritual Breadth," [Alei Etzion 11 \(2001\)](#), pp. [9-32](#); *By His Light*, Ktav (2003), pp. 75-100; republished by: Maggid (2016), pp. 67-88; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translated in source 353].
365. * "To Cultivate and to Guard: The Universal Duties of Mankind," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 1-26; republished by: Maggid (2016), pp. 1-23; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translated in sources 349-350].

366. * "In All Your Ways, Know Him: Two Modes of Serving God," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 27-48; republished by: Maggid (2016), pp. 25-43; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translated in source 351].
367. * "Mitzva: A Life of Command," *By His Light* (2003), Ktav (2003), pp. 49-60; republished by: Maggid (2016), pp. 45-54; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translated in source 352].
368. * "Bittachon: Trust in God," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 134-161; republished by: Maggid (2016), pp. 117-140; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translation of source 354, which is an adaptation of Hebrew source 341].
369. * "If You Remain Silent at this Time: Concern for the Jewish People," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 168-181; republished by: Maggid (2016), pp. 147-158; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translation of source 355; see also Hebrew source 1042 (the initial source cited there is the complete *sicha* summary that served as the basis for this chapter) and English source 1058 (an English version of that *sicha* summary)].
370. * "The Efficacy of Prayer," [VBM: Jewish Thought](#).
371. * "Woe is Me, My Master, For You Have Left the Entire Generation Orphaned," on Rabbi Eliezer (from a series on *Avot DeRabbi Natan*), [VBM: Jewish Thought](#) [Translation of source 343].
372. * "The Philosophy of the Laws of Vows and Oaths," [VBM Sichot \(Matot-Masei\)](#) [Translation of source 346].

יב. תלמוד תורה – Torah Study –

373. "הרכבתת תורה: מניעים ויעדים", בתוך ספר על דרך האבות: שלושים שניים למכללת יעקב הרצוג, קובץ מאמרי במושאי תורה וחינוך, הוצאת תבונות, תשס"א, עמ' 15-31 [תרגום במקור 388].
374. "הוראת הגמרא בישיבות תיכוניות", במשוך היובל: חמישים שנה למדרשית נעם, תשנ"ו, עמ' 160-167 (עם הערות שלילימ); חלק א, הצופה, י"ח באיר תשס"א, 11.05.01, מוסף, עמ' 8; "הוראת הגמרא בישיבות התיכוניות (ב)", הצופה, כ"ה באיר תשס"א, 18.5.01, מוסף, עמ' 10; [שנה בשנה \(תשס"א, עמ' 315-327\)](#) (בשיטת הערות השולליים) [תרגום במקור 394].
375. "משנה וגמרא בישיבות התיכוניות: תגובה ומענה", [הצופה, י"ד באב תשס"א, מוסף, עמ' 12, 03.08.01](#).
376. "ולעבדו – זה תלמוד", בזרכי שלום: עיונים בהגות היהודית, מוגשים לשלים רוזנברג (עורך: בנימין איש שלום), ירושלים, תשס"ז, עמ' 181-191; והאר עינינו – אסופה מאמרית, בהוצאה איגוד ישיבות ההסדר, תשע"ט, עמ' 17-30 [תרגום במקור 395].

- .377 "קריאת גזירה לחידוש הלימוד בענייני המקדש וקדשו", **מעלון בקובץ גליון כג תשע"ב**, עמ' 11-12; בהשمة פתיחת וחתימת המכטב: "בעניין לימוד תחומי קדשים", **מנחה וזבח: עיונים בסוגיות יסוד בסדר קדשים**, הרב דניאל ולף, אלון שבות, תשע"ב, עמ' 6-7.
- .378 "הגישה המושגית-בריסקאית בלימוד התורה: השיטה ועתידה", **נתועים: ביטאון לענייני תורה שבעל פה גליון יח** (תשע"ג), עמ' 9-38; **VBM – מחשבה** [תרגום של מקור, תשע"ג, עמ' 392].
- .379 * "דברי סיכום של הרב ליכטנשטיין", **למחשבת החינוך הממלכתי ذاتי**, מיום עיון במכון יעקב הרצוג, תשד"מ, אלון שבות, עמ' 46-50.
- .380 * "דו"ח מצב: אש תמיד", על לימוד בסוף הזמן ובין הזמנים, **דף קשור ו (תשנ"ז), גליון 595**.
- .381 * "הרעל לדבר ה'", **דף קשור ט** (תשס"א), גליון 814; **דף קשור גליון 1346** (תשע"ג); **VBM – שיחות מוסר** [תרגום במקור, עמ' 399].
- .382 * "פרק ד: עשה תורה קבע – מרכזיותו של תלמוד תורה", **באור פניך יהלפון** (tabunot תשס"ו), עמ' 64-74; ובהוצאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 81-94. VBM – באור פניך יהלכו: ערכיהם ומידות בעבודת הבוראה: **חלק א וחלק ב**; בעריכה חדשה בתוך **שבועות** (באור מורים, סדרה לחינוך), עורך ראשי הרב יעקב מדן, שיבת הר עציו-ידיעות אחראנות-ספרי חמד, תשע"ב, עמ' 236-243 [תרגום של מקור, עמ' 396].
- .383 * "כמוצה שלל רב", על היחס הנפשי ללימוד גמרא, **דף קשור גליון 1056** (תשס"ו).
- .384 * "Sick now?" שיחה לקרה פתיחת שבוע חזרה, **דף קשור גליון 1133** (תשס"ח).
- .385 * "שיעור בנושא, עשה לך רב", **אמונות עתיד גליון 108** (תמוז תשע"ה), מכון התורה והארץ, עמ' 7-16.
386. "Study – תלמוד תורה," in Arthur Cohen and Paul Mendes-Flohr (eds.), *Contemporary Jewish Religious Thought* (NY, 1987), pp. 931-37; "Study – Talmud Torah," **VBM – Holiday**; "The Nature and Value of Torah Study," **VBM Sichot**.
387. "Reflections upon *Birkot Ha-Torah*," **Alei Etzion 10 (2000)**, pp. 19-29; *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 257-268; VBM – Philosophy of Halakha, **Part 1** and **Part 2**; **VBM Holiday**.
388. **"Harbatzat Torah: Motives and Objectives,"** in *Wisdom from All My Teachers: Challenges and Initiatives in Contemporary Torah Education*, eds. Jeffrey Saks and Susan Handelman, Urim, 2003, pp. 24-48 [Translation of source 373].
389. "Chapter 1: Why Learn Gemara?" *Leaves of Faith*, volume 1, 2003, pp. 1-17; "Why Learn Gemara?" **VBM**.
390. "Chapter 3: *Torat Hesed* and *Torat Emet*: Methodological Reflections," *Leaves of Faith*, volume 1, 2003, pp. 61-87.
391. "Chapter 5: The End of Learning," *Leaves of Faith*, volume 1, 2003, pp. 105-117.
392. "The Conceptual Approach to Torah Learning: The Method and Its Prospects," *Leaves of Faith*, volume 1, 2003, pp. 19-60; **לומדים: The Conceptual Approach to Jewish Learning**, edited by Rabbi Yosef Blau,

- [Yeshiva University Press, 2006, pp. 1-44; VBM](#) [Translated in source 378].
393. "Talmud and Ma'asseh in Pirkei Avot," *Rav Chesed: Essays in Honor of Rabbi Dr. Haskel Lookstein, Volume 2*, edited by Rafael Medoff, Ktav, 2009, pp. 1-25; "Talmud and Ma'aseh in Pirkei Avot," *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 39-62.
394. *Notes from ATID: Talmud Study in Yeshiva High Schools*, Jerusalem, 2007, 64 pp. [Translation of source 374].
395. "'And to Serve Him' – This is *Talmud Torah*," *Sefer HaYovel of Yeshivat Har Etzion*, 2019, Yeshivat Har Etzion, edited by Yonatan Shai Freedman et al, pp. 19-39 [Translation of source 376].
396. * "Make Your Torah Permanent: The Centrality of Torah Study," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 61-74; republished by: Maggid (2016), pp. 55-66; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#); [VBM Holiday](#) [Translated in source 382].
397. * "What Does It Mean to Be a Ben-Torah?" VBM Sichot, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Edited translation of source 1200; see also parallel Hebrew sources 310, 1219].
398. * "Which Way for Traditional Jewish Learning in America?" excerpts from a paper delivered at a YIVO conference in 1968, [YIVO Institute for Jewish Research website](#).
399. * "Hunger for the Word of God," [VBM Jewish Thought – Mussar](#) [Translation of source 381].

יג. תשובה – Repentance

[ראה גם מקורות 8 ו-10, ספרים שנושאים הוא התשובה, ומאמרים מפורטים למטה; הרבה מהמאמרים בקטגוריה כה גם עוסקים בנושא התשובה. בנוסף, מקור 344 קשור לנושא].

[See also source 18, which is a book focused on repentance, from which the individual articles are listed below, as well as category כה, where many of the sources relate to repentance as well.]

400. * "יסוד הבחירה ויסוד התשובה," שיחה לפרשת ניצבים, [עלון שבות – בוגרים גליון ז \(תשנ"ה\), עמ' 17-18](#); [דוש בציון: מס' צבאים לפרשיות השבוע](#), עירicity הרב יהודה שביב, ירושלים תש"ס, עמ' 348-349 [תורגם במקורו ; ראה במקביל במקור 962 בעברית].

401. * "שואל ומשיב: ייעזוב רשות דרכו?", [דף קשר ח \(תשס"א\) גליון 777](#); "ייעזוב רשות דרכו?", [VBM – חגים: עיוני תשובה](#); מעובד ביום היכิפורים (באר מרים, סדרה לחגיגות), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציוון-ידיעות אחראונוט-ספרי חמץ, תשע"ד, עמ' 280-282.

- * "פרק י: 'אשרי איש שלא ישכחן' – והתשובה והשיבה", **באור פניך יהלפון** (tabonot tshs"h, עמי 157-172; ובהוצאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמי 199-218; VBM – באור פניך יהלפון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: חלק א וחלק ב; בדרשם פניך: פרקי תשובה, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי 152-172; מעובד: "התשובה מהטאה השכחה", **יום היכפורים** (באר מרים, סדרה לחגיגת עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספר חמד, תשע"ד, עמי 258-265 [תרגום של מקור מ-425]).
- * "פרק יא: 'לב טהור' – על תיקון המידות ואייזון הערכיהם", **באור פניך יהלפון** (tabonot tshs"h, עמי 173-186; ובהוצאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמי 219-236; VBM – באור פניך יהלפון: ערכים ומידות בעבודת הבורא: חלק א וחלק ב; בדרשם פניך: פרקי תשובה, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי 191-173 [תרגום של מקור מ-426]).
- * "מן המצר קראי כי: על תשובה של נורמה ותשובה של משבר", עלון שבות – בוגרים גליון כב (תשס"ט), עמי 34-17; בתרגום חדש: "תשובה של נורמה ותשובה של משבר", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 121-135 [תרגום של מקור מ-433].
- * "תשובה – חובה והזדמנות", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 1-18; VBM - חגיגם [תרגום של מקור מ-428].
- * "וטהר לבנו לעבדך באמתך", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 19-37 [תרגום של מקור מ-429].
- * "שלמותה של התשובה", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 39-59 [תרגום של מקור מ-430; ראה במקביל במקור 441 באנגלית (שכתבו מקביל של אותה הרצאה)].
- * "תשובה – דחף ומנייע", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 61-79 [תרגום של מקור מ-431].
- * "קלות וחרירות – דירוג החטאים בתשובה", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 81-95 [תרגום של מקור מ-427].
- * "תשובה ביןונית ותשובתו של הבינווני", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 97-120; VBM - חגיגם – עיוני תשובה [תרגום של מקור מ-432].
- "לכל זמן" – תשובה באربع מסגרות זמו של חיינו", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 137-158 [תרגום של מקור מ-434].
- "תשובה – תסיסה ורוגע", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 159-174 [תרגום של מקור מ-435].
- * "התכחות, גירושין ושיקום", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 175-189 [תרגום של מקור מ-436].
- * "ענווה וגאווה בתשובה", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 191-209 [תרגום של מקור מ-437].
- * "תשובה ושמחה", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 211-228 [תרגום של מקור מ-438].
- * "מקום שבעל תשובה עומדים – על גדלות האדם ומעלה בעל התשובה", **תקווה לדורשיך: על תשובה ועובדות ה"**, מגיד, ירושלים, תשפ"א, עמי 229-249.
- * "ויגלו ברעהה", **בדרשם פניך: פרקי תשובה, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי 13-19**.

- .418. * "דרכו ה' בהימצאו", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .20-38
- .419. * נחפה דרכינו ונחקורה", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .39-48
- .420. * "תשובה – מצווה ועובדת", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .49-62
- .421. * "עליה של תשובה", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .92-99
- .422. * "תשובה ותפילה", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .100-112
- .423. * "תשובה וצדקה", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .113-124
- .424. * "עד שירצה את חברו", **בדרשם פניך: פרקי תשובה**, ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמי' .125-139
425. * "Teshuva: Repentance and Return," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 182-201; republished by: Maggid (2016), pp. 159-175; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#); [VBM - Holiday](#) [Translated in source 402].
426. * "A Pure Heart: Refining Character and Balancing Values," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 202-219; republished by: Maggid (2016), pp. 177-191; [Alei Etzion 13 \(2005\)](#), pp. 23-38; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#); [VBM - Holiday](#) [Translated in source 403402].
427. * "'Kallot Va-Chamurot': Gradation of Sin in Repentance," [Alei Etzion 16 \(2009\)](#), pp. 135-153; "'Kallot Va-chamurot': Gradation of Sins in Repentance," *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 79-95; "'Kalot and Chamurot': Gradation of Sin in Repentance," [VBM Holiday](#) [Translated in source 409].
428. * "Teshuva: Obligation and Opportunity," *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, [pp. 1-18](#); [VBM Holiday](#) [Translated in source 405].
429. * "Purify Our Hearts to Serve You with Truth," *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 19-36 [Translated in source 406].
430. * "The Integrity of Teshuva," *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 37-57 [Translated in source 407; parallel to source 441 (an alternate adaptation of the same lecture)].

431. * “Teshuva: Impetus and Motive,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 59-78 [Translated in source 408].
432. * “Mediocre Teshuva and the Teshuva of the Mediocre,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 97-120; [VBM Holiday](#) [Translated in source 410].
433. * “Teshuva of Norm and of Crisis,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 121-137; [VBM Holiday](#) [Translated in source 404].
434. * “La-kol Zeman: Teshuva Within Four Time Frames of Our Lives,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 139-159 [Translated in source 411].
435. * “Teshuva: Ferment and Repose,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 161-176 [Translated in source 412].
436. * “Renunciation, Divorce, and Rehabilitation,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 177-191 [Translated in source 413].
437. * “Humility and Pride in Teshuva,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 193-210 [Translated in source 414].
438. * “Teshuva and Joy,” *Return and Renewal: Reflections on Teshuva and Spiritual Growth*, adapted and edited by Michael Berger and Reuven Ziegler, Maggid, 2018, pp. 211-228; [VBM Holiday](#) [Translated in source 415].
439. * “The Principle of Choice and the Principle of Teshuva,” [VBM Sichot \(Nitzavim\)](#) [Translation of source 400; see also parallel Hebrew source 962].
440. * “Changing Paths, Not Just Deeds,” [VBM Holiday](#).
441. * “The Integrity of Teshuva,” [VBM Holiday](#) [Parallel to source 430 (the published version of the same lecture based on an alternate transcription) and its translation in source 407].

ד. יהדות וחכמה / תרבות / Culture/ Knowledge

- .442. "טובה חכמה עם נחלה" (בענין תורה וחכמה), **מלכת הנקים וגוי קדוש**, (ירושלים, תשמ"ט), עמ' 25-43; **VBM – מחשבה**; בעריכה מסוימת: "טובה חכמה עם נחלה: על שילוב תורה וחכמה", חנוכה (באר מרים, סדרה לחגיהם), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ג, עמ' 233-243.
- .443. "שברון לב ותמהון לב – הרהורים על עבודה ח' במודרנה", **בחיותו קרובי: אסופת מאמריהם לימי הנוראים, לזכרו של ייחיאל שי פינפטר הי"ד** (תש"ס) עמ' 98-107; **עלון שבות – בוגרים גליון ז'** (תשס"א), עמ' 19-32; **רוח אביב** (תשפ"ב), עמ' 153-166.
- .444. "הצדקת המודרנית: מקורות קלסיים וסמכוות של בני דורנו", **רוח אביב** (תשפ"ב), עמ' 3-28 [תרגום של מקור].
- .445. * "יהודות יווניות", **עלון שבות, שנה ה (תשלי"ד)**, גליון יב, עמ' 42-43; **עלון שבות קשר תפוצות גליון מס' 13 (תשמ"ח)**, עמ' 35-39; **דף קשר א (תשמ"ז)**, גליון 24; **דף קשר גליון 1075 (תשס"ז)** ראה העתק גם במקור 1019; מעובד בתרגומים במקור 1022. ראה במקביל גם מקור 446 בעברית ובתרגומים הניל' במקור 459, וגם מקור 451 בעברית.]
- .446. * "לימוד חכמה יוונית", **עלון שבות קשר תפוצות גליון 11 (תשמ"ז)**, עמ' 27-30; **דף קשר א (תשמ"ז)**, גליון 74; **VBM – הלכה: יורה דעה**; בעריכה מסוימת: **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיהם), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ג, עמ' 227-232 [תרגום במקור 459]. ראה במקביל גם במקור 445 שזהה למקור 1019 בעברית, בתרגומים הניל' במקור 1022, וגם מקור 451 בעברית].
- .447. * "אמונה ואמונה", **עלון שבות – בוגרים גליון ה (תשנ"ה)**, עמ' 99-105, בעריכה מסוימת: **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיהם), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ג, עמ' 288-291 [גירסה זאת תורגם במקור].
- .448. * "הלכה ופוליטיקה בזמן הזה", **עלון שבות – בוגרים גליון ט (תשנ"ו)**, עמ' 159-162; **VBM – פרסומים**.
- .449. * "היסודות החיביים והשליליים בתרבות המערבית", בתוך **חברת תוך וקליפה בתרבות המערבית: דרכם וווענות להתמודדות**, הוצאת תבונות, תשנ"ו, עמ' 11-19.
- .450. * "רב-תרבותיות חברה הישראלית – מאין באנו ולאן אנו הולכים?", **עלון שבות – בוגרים גליון י (תשנ"ז)**, עמ' 123-137.
- .451. * "מקצת דברים על יהדות יווניות", **עלון שבות – בוגרים גליון יב (תשנ"ח)**, עמ' 43-50; בעיבוד מסוימים: "על יהדות יווניות", **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיהם), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ג, עמ' 218-226 [תרגום במקור 460; ראה במקביל במקור 445 שזהה למקור 1019 ובעיבוד בתרגום של הניל' במקור 1021, וגם במקור 446 בעברית ובתרגומים הניל' במקור].
- .452. * "חינוך יהודי ומדעי היהדות – 'הילכו שניהם ייחדיו?'" **עלון שבות – בוגרים גליון יא (תשנ"ח)**, עמ' 149-161.
- .453. * "עשה רצונו, בטל רצונו" הרהורים על המפגש בין הלכה ומודרניות", **עלון שבות – בוגרים גליון יג (תשנ"ט)**, עמ' 125-133.
- .454. * "מה בין יהדות לדמוקרטיה", **עלון שבות – בוגרים גליון כא (תשס"ו)**, עמ' 63-72; בעריכה חדשה: "יהדות ודמוקרטית", **יום העצמאות ויום שחרור ירושלים** (בא

- מרים, סדרה לחגיגת) עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציוון-ידייעות אחרוננות-ספרי חמץ, תשע"ז, עמ' 146-153 [תרגום במקור].^[461]
455. "A Consideration of Synthesis from a Torah Point of View," *The Commentator*, April 27, 1961, pp. 5-6; *Gesher* 1:7-17 (1963); reprinted in Shalom Carmy (ed.) *Torah U'Mada Reader; Experimental Edition II* (New York, 1985) pp. 33-38; *Leaves of Faith*, volume 1 (2003), pp. 89-103.
456. "Torah and General Culture: Confluence and Conflict," in *Judaism's Encounter with Other Cultures: Rejection or Integration*, edited by Jacob J. Schacter, Aronson, 1997, pp. 217-292.
457. "Legitimization of Modernity: Classical and Contemporary," in *Engaging Modernity: Rabbinic Leaders and the Challenge of the Twentieth Century*, edited by Moshe Z. Sokol, Aronson, 1997, pp. 3-33. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 279-308 [Translated in source 444].
458. "'Mah Enosh': Reflections on the Relation between Judaism and Humanism," *Torah u-Madda Journal* 14, 2006-2007, pp. 1-61, [VBM Archive – Roshei Yeshiva](#); published in full as: "Judaism and Humanism" in *Values in Halakha: Six Case Studies* (Maggid, 2023), pp. 1-112 ("Mah Enosh" comprises about half of the complete essay).
459. * "Studying Greek Wisdom," [VBM Halakha](#); [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of source 446. See also parallel Hebrew sources 445 or 1019, and their translation, source 1022].
460. * "God and Man According to Judaism and Hellenism," [VBM Sichot](#) [Translation of source 451; see also parallel English source 459, which is a translation of source 446].
461. * "Judaism and Democracy," VBM Sichot, [Part 1](#) and [Part 2](#) [Translation of source 454].
462. * "Religious Faith and Art," [VBM Holiday](#) [Translation of source 447].

טו. בין ישראל לעמים, גירות – Conversion

463. "גירות, לידה, ומשפט", *תורה שבול פה גליון יג* (תשל"א), עמ' פב-צד ; "גירות: לידה ומשפט", *מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחכלה, ירושלים תשע"ו*, עמ' 145-145 [תרגום במקור].^[471]
464. "מחיר מסויים", [על הנושא מי הוא היהודי וגירות בימינו], *עמדה: ירחון לציונות דתית אקטואלית גליון 15* (תשמ"ו), עמ' 23, 7.
465. * "היחס לגוי בתפיסה היהודית", בתוך החוברת *חביב אדם שנברא בצלם* (תשמ"ה), עמ' 125 ; "בני אדם" [על יהודים ואומות העולם], *עמדה: ירחון לציונות דתית אקטואלית גליון 3* (תשמ"ה), עמ' 17-16 ; "היחס לגוי בתפיסה היהודית", *עלון*

- שבעות קשר תפוצות גליון 14 (תשמ"ח), עמ' 1-7; דף קשר ב (תשמ"ח), גליון 134;** * "היחס התורני לגוויי", **VBM – שיחה לפרשת נח.** 466
ירושלים, תשמ"ה, עמ' 123.
- * "תקציר שיעור", בתוך החוברת (יוחנן בן יעקב, עורך) **חביב אדם שנברא בצלם ישראל וישראל – מלחין ירושלים, תשמ"ה, עמ' 529-530.** 467
- * "כבוד הבריות", **מחניכים גליון 5 (תשנ"ג), עמ' 15-8** [תרגום במקור 228; ראה במקביל במקור 222 בעברית]. 468
- * "דוח מצב: ביקור האפיפיור", **דף קשר ח (תש"ס), גליון 752** 469
470. "Schema: Statement and Analysis," on the Vatican's Schema of the Doctrine on Ecumenism, *The Jewish Horizon*, Sep.-Oct., 1964, pp. 4-5; *RCA Record*, 1966.
471. "On Conversion," **Tradition 23:2, pp. 1-18, Winter, 1988;** in *The Conversion Crisis: Essays from the Pages of Tradition* (1990), pp. 1-18; **VBM Holiday**; "Conversion: Birth and Judgment," *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 189-211 [Translation of source 463].

טז. יחסים בין יהודים – Relationships between Jews

472. "שפויים ושפיות" (בעקבות דברי שר הקליטה על התנוועה הקיבוצית על יחס חילוניים-דתיים), **מעריב מיום 21.6.91 עמ' ב/13.**
473. "תגובה לימי העיון [ביחס לחילוניות יהודית]" **דף קשר גליון 1165 (תשס"ט).**
474. "האך דניאל והאחותה היהודית", **מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 247-269** [תרגום של מקור 480].
475. "מחוץ לתחרום? מוחשבות על יחסים עם יהודים לא-אורתודוקסים בימינו", **רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 243-271** [תרגום של מקור 486].
476. "על גבולות הסובלבנות", **רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 29-53** [תרגום של מקור 484].
477. "مثال קהילתי ארובי ורבני: סקירה כללית", **רבנות: האתגר, ערכו: ידידיה שטרן ושוקי פרידמן, ירושלים (תשע"א), כרך א, עמ' 171-202 ; רוח אביב (תשפ"ב), עמ' 309-337** [תרגום של מקור 485].
- * סימפויזיו "גשר" על מרכזיותה של ישראל ומשמעותה כיוום - "אין סמכות לפסילת התפוצה", **גשר: רבון לשאלות חיַי האומה, שנה עשרים ושמ', גליון 102-103 (תשמ"יא), עמ' 14-15.**
- * "חיבם יהודים במדינה ובתפוצות לאחר השואה", **עדות ד (תשמ"ג), עמ' 2-4.** 479
480. "Brother Daniel and the Jewish Fraternity," *Judaism* 12:3, Summer 1963, pp. 260-280. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 57-83 [Translated in source 474; see follow-up in source 481].
481. Communications: Reply to letters on "The Jewish Fraternity," *Judaism* 13:1, Winter 1964, pp. 110-116 [Follow-up to source 480].
482. "Patterns of Contemporary Jewish *Hizzahut*," in Moshe Davis (ed.) *World Jewry and the State of Israel* (Jerusalem, 1977), pp. 183-92. Reprinted as "Patterns of Contemporary Jewish Self-Identification" in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 213-223.

483. "The State of *K'lal Yisrael* Today: A Symposium," *Jewish Action* 46:37-39, Fall 1986. Reprinted as "The State of *K'lal Yisrael*," in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 355-361.
484. "The Parameters of Tolerance," in *Tolerance, Dissent and Democracy: Philosophical, Historical and Halakhic Perspectives*, edited by Moshe Sokol, Aronson, 2002, pp. 137-174, reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 85-116 [Translated in source 476].
485. "Communal Governance, Lay and Rabbinic: An Overview," in *Rabbinic and Lay Communal Authority*, Suzanne Last Stone, editor, Yeshiva University Press, 2006, pp. 19-52; *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 63-95; *VBM Halakha* [Translated in source 477].
486. "Beyond the Pale? Reflections Regarding Contemporary Relations with Non-Orthodox Jews," in Adam Mintz, ed., *The Relationship of Orthodox Jews with Believing Jews of Other Religious Ideologies and Non-Believing Jews* (New York: Yeshiva University Press, 2010), 187-224; *Varieties of Jewish Experience*, Ktav 2011, pp. 129-165; *VBM Jewish Thought* [Translated in source 475].

ז. ציונות דתית, מדינת ישראל וצה"ל – Religious Zionism, State of Israel, Israel Defense Forces

487. "דברים לעומדים על המשמרתי," *עלון שבות*, שנה ג (תשלי"ב), גליון א, עמי 5-3; [דף 52](#).
קשר א (תשמ"ז), גליון 14; *עלון שבות קשר תפוצות*, גליון 14 (תשמ"ח), עמי 13-16.
488. "מכותב לכו," *עלון שבות*, שנה ה (תשלי"ד), גליון ג, עמי 1-3.
489. "זאת תורת החסידות," *עלון שבות*, שנה יד, גליון 100 (תשמ"ג) עמי 9-33; [VBM מחשבה \(גירסה מותוקנת\)](#); *תחומין גליון ז*, עמי 314-329; *החינוך הדתי בגבורותיו (תשמ"ז)*, עמי 314-329; בחוברת "דרכה של ישיבה": קובץ מאמרים מבטוני ישיבת הר עציוון", עמי 13-34; *מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו*, עמי 216-195 [תרגומים של מקור 499].
490. *היחס אל המדינה בקרוב הזמני הדתיים – הזרם האורתודוכסי*, מפרסומי החוג לדיינט עם ישראל בתפוצות בית נשייה המדינה, סידרה שלוש עשרה, קוונטרס שלישי, עורך – משה דיוטיס, עמי 9-20; דברי תשובה לדין בעמי 30-38, ירושלים, תשמ"ג [תרגום במקור 500].
491. "ירושלים, תלמידי חכמים סבב לה," *עירוב 8.10.89*, חשבון פתוח, עמי 11.
492. "הרבות הראשית לישראל: מבט הלכתי עכשוויי," *עלון שבות – בוגרים גליון יג (תשנ"ט)*, עמי 107-124; *הרבות הראשית לישראל: שבעים שנה לייסודה, כרך א (תשס"ב)*, עמי 67-83; "הרבות הראשית לישראל – מבט הלכתי עכשוויי," יום העצמאות ויום שחרור ירושלים (באר מרים, סדרה לחגיגים) עורך ראש הרכבת מדן, ישיבת הר עציוון-ידייעות אחרון-ספרי חמץ, תשע"ז, עמי 218-230; "הרבות הראשית לישראל: מבט הלכתיי," *רוח אביב (תשפ"ב)*, עמי 339-354 [תרגום של מקור 502].

- .493. "דת ומדינה: בזכות האינטראקציה", **מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה**, ירושלים תשע"ו, עמ' 217-245 [תרגום של מקור 497; ראה במקביל גם מקור 501 באנגלית (תקציר המאמר המקורי)].
- * "על התורה, על העבודה ועל גמilot חסדים", **עלון שבות – בוגרים גליון יג (תשנ"ט), עמ' 99-105**.
- * "מלך במשפט עמיד ארץ – על חובת החכבה בבחירה", **עלון שבות – בוגרים גליון יח (תשס"ג), עמ' 134-136**.
- * "ערבות הדדיות במדינה יהודית", **הלכה: הלוות מדינה וחברה** [תרגום במקור 506].
497. "Religion and State: The Case for Interaction," *Judaism* 15, Fall, 1966, pp. 387-411, reprinted in *Gesher* 4 (1969) pp. 24-48 and in Arthur Cohen (ed.) *Arguments and Doctrines* (New York, 1970) pp. 420-50. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2, (2004), pp. 1-32 [Translated in source 493; see follow-up in source 498; see also parallel English source 501].
498. Communications: Reply to letter on "The Role of Orthodoxy" [regarding source 497], *Judaism* 16:2, Spring, 1967, pp. 226-227.
499. "The Ideology of Hesder," ***Tradition* 19:3, pp. 199-217, Fall, 1981**, reprinted in *Crossroads: Halacha and the Modern World* IV, 1995, pp. 43-64; *Leaves of Faith*, volume 1 (2003), pp. 135-158; **VBM Archives** [Translated in source 489].
500. "The Relationship to Israel of Jewish Religious Groups: Orthodoxy," *Morasha: A Journal of Religious Zionism* 1:1, Fall, 1984, Tishrei, 5745, pp. 18-26; printed in full in *Forum* 57/58, Winter, 1985/Spring, 1986, Israel's Place in World Jewry: Changing Perspectives, in Part II: The Relationships of Jewish Religious Groups to Israel, under the title, "Orthodoxy," pp. 11-19 [Translation of source 490].
501. "Religion and State," in Arthur Cohen and Paul Mendes-Flohr (eds.), *Contemporary Jewish Religious Thought* (1987), pp. 773-778; **VBM Holiday** [Based on source 497].
502. "The Israeli Chief Rabbinate: A Current Halakhic Perspective," ***Tradition* 26:4 (Summer, 1992), pp. 26-38**, reprinted in *Israel as a Religious Reality*, edited by Chaim Waxman (Aronson, 1994), pp. 119-137; *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 261-277 [Translated in source 492].
503. "Diaspora Religious Zionism: Some Current Reflections," ***Religious Zionism Post Disengagement*, ed. Chaim Waxman, Ktav, 2008, pp. 3-30; Varieties of Jewish Experience**, Ktav 2011, pp. 291-317; **VBM Jewish Thought**.
504. * "Religion and the Jewish State: An Interview with Rav Aharon Lichtenstein," ***The Commentator*, April 3, 2006**, reprinted on May 6, 2019.
505. * "On Aliya: The Uniqueness of Living in Eretz Yisrael," ***Alei Etzion* 12 (2004), pp. 15-22; VBM Holiday** [See also source 712 (same article in a different context)].

506. * "Mutual Responsibility in the Jewish State," [VBM Halakha](#); [VBM Holiday](#) [Translation of source 496].

יח. אירועי ובעיות זמננו בארץ – Contemporary Issues and Current Events, Israel

507. "החוורת הגאותה הלאומית וזקיפת הממשלה הישראלית" (בעקבות הטבח במחנות הפליטים), **הצופה**, גליון 13378, כח' תשרי תשמ"ג (15.10.82), עמ' 5; **עמוזים: בטאו הקיבוץ הדתי, כד לא, גליון 444 (תשמ"ג), עמ' 75-78.**
508. "היכן שגינו", על המוחתרת היהודית, **מעריב**, כ"ז באירט תשמ"ד (29.5.84), עמ' 9.
509. "במושור הדתי לא היה מפנה" (בעקבות עשרים שנה למלחמה שש הימים), **מעריב, ח' סיון תשמ"ז (5.6.87)**, עמ' ב/11.
510. "מעידת המפד"ל", **מעריב, ז' טבת, תשמ"ה (28.12.87)**, עמ' א/11.
511. "ובמבחןנו דמהה" (התכתבות של הרב אהרון ליכטנשטיין עם ראש ישיבות הסדר בעניין הטבח בחברונו), **מייד גליון 1 (1994)**, עמ' 8-6, 30 [תרגום במקור 572 באנגלית; ראה במקביל במקור 532 בעברית].
512. "בעקבות רצח ראש הממשלה, פרסמו ראשי הישיבה גילוי דעת זהה תוכנו", **דף קשור ו (תשנ"ו), גליון 521**; "giloi דעת", **עלן שבות – בוגרים גליון ח (תשנ"ו) עמ' 9.**
513. "רגע במלחמות תשס"א: הלווית שמואל גليس", **נקודה**, ראש השנה, תשס"ב (ספטמבר, 2001), עמ' 18.
514. "כמה שהוא טועה", בתגובה לשני מאמרם, **הצופה**, 24.5.04.
515. "לא לסרבנות! לא יעלה על הדעת שכחיל או קצין יקבע שבת לעצמו – דברי הרב נגד הסרבנות", **הארץ**, 19.07.2005, עמ' 3/ב-4/ב [ראה במקביל במקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקור 517)].
516. "הודעתת ראשי הישיבה" לקראות ההתנקות, **דף קשור גליון 1016 (תשס"ח)** [ראה במקביל במקור 515 בעברית, במקורות 517, 557, 560, 564, 562, 557, 517 באנגלית, ובמקור 564, 562, 560 בingles, ובמקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקור 517)].
517. "מכتب שאלת לגר"א שפירא שליט"א", **עלן שבות – בוגרים גליון כא (תשס"ו) עמ' 117-122** (בגירסת האינטרנט ובגירסה דלהן), מופיעה גם המשך התכתבות עם הרב סילבצקי מעבר למכתב הראשון לרבי שפירא: "תגובה 2 לתגובה של הרב אהרן ליכטנשטיין לרב סילבצקי"; "תגובה 2 לתגובה של הרב אהרן סילבצקי"; "מו"מ בין הגאון הרב אהרון ליכטנשטיין לבין הרב אברהם ישראל שפירא צ"ל בעניין סירוב פקדוה, בעקבות פסק דיןו של מרכן הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא צ"ל בעניין סירוב פקדוה", **מצני ארץ גליון יח (תשע"ג)**, עמ' 294-328 [מרכז, 514].
518. "giloi דעת ראשי הישיבה שליט"א" בעקבות האירועים על הנפת השלטים והפגנות בצה"ל, **דף קשור גליון 1206 (תש"ע)**.
519. "פניה לרבנים יושבי על מדין חותמי גילוי הדעת האוסר מכירת בתים ודירות לנכרי בארץ ישראל", ו' טבת תשע"א, **אתר תמיד אורות**; "התבונה נראית נפגמת, ו' טבת תשע"א, **אתר כיפה** [תרגום במקור 575].
520. * "הגבורת להמשיך והצורך לבכחות", **דף לתרבות יהודית: מלחמת יום הכיפורים, גליון 26**, המחלקה לתרבות תורנית במשרד החינוך והתרבות, תשל"ד, עמ' 1-2.

- 521.* "אוודד את בתי ללבת לשירותים לאומי", ראיון עם הרב ליכטנשטיין, מעריב, VBM; 121, עמ' 80-81, 6.10.1978.
- 522.* "השלום - ערך גלויו" עמודים: בטאון הקיבוץ הדתי, כרך ל, גליון 437 (תשמ"ב), עמ' 260-263. מאמר זה הופיע בעיתון מעריב עבר פיני ימי, ו' ניסן, תשמ"ב (30.3.82), עמ' 5, תחת הכותרת "נסיגה שלא נעצרה" תוך מספר השמות וקייםים.
- 523.* "בדיקות בהלכה ונתיבות ההלכה", כיצד הגענו למחתרת יהודית: דברות בעצרת, נתיבות שלום, יב' סיון תשמ"ד (12.6.84), עמ' 11-15.
- 524.* "זכרו שביום", על יהדות רוסיה בכלל, ויואל (יול) אדלשטיין בפרט, עלון שבועות קשר תפוצות גליון 7 (תשמ"ה), עמ' 5-11.
- 525.* "חדשנות: תוספות וריבנו פרץ" (שיחה בתגובה לדברים של הרב פרץ על אסון הבונים בפיית), דף קשר א, גליון 11 (תשמ"ה); הדברים הובאו במילואם בתוך הכתבה, "לכל מי שידע מה אלוהים וזכה" באתר סרוגים, בי' חשוון תשפ"ז.
- 526.* "ושאים ונוטנים" (רב שיח על יחסיו דת ומדינה), עמדה: ירחון לציניות דתית אקטואלית גליון 19 (תשמ"ח), עמ' 10.
- 527.* "בוואו של שירנסקי לישראל", דף קשר א (תשמ"ח), גליון 35; עלון שבועות קשר תפוצות גליון 13 (תשמ"ח), עמ' 28-31; "בוואו של שירנסקי לישראל", VBM – шибות.
- 528.* "שאלות ותשובות", לא תוכל להתעלם, מפרסומי "עו"ז ושלום – נתיבות שלום", ירושלים, תשמ"ח, עמ' 10-7.
- 529.* "חברים בוועדות יגרא ופריבס בסימפויזון עם 'הצופה': על התנועה הדתית-לאומית להיות מפלגה יוזמת ולא נגררת בעמדותיה הבסיסיות", הצופה, כ"ח בחשוון תשמ"ח, 20.11.87, עמ' 5, 8.
- 530.* "חדשנות: גдол השלום", על ריבוי מפלגות דתיות, דף קשר ב (תשמ"ט), גליון 153.
- 531.* "דו"ח מצב: שיחה לנוכח המאורעות הקשים – ערבי חנוכה תשנ"ד", דף קשר ד (תשנ"ד), גליון 420.
- 532.* "דו"ח מצב: תוגבות ראשי היישבה לאירוע חברוון", דף קשר ה (תשנ"ד), גליון 433 [ראו במקביל גליון 511 בעברית ובתרגומו הנ"ל במקור].
- 533.* "בן ויתור לפשרה", עלון שבועות – בוגרים גליון א (תשנ"ד), עמ' 69-60 [תרגום במקור].
- 534.* "גם על כל הטוב שיכל לעשות ואני עשה" (ראיון בערבית יומ-הכיפורים על היהדות הדתית-לאומית, כולל מעמד האשה, תהליכי השלום ומערכות בחברה), הארץ, תרבות וספרות, ט' בתשרי תשנ"ה, 14.9.94, עמ' 5/5.
- 535.* "לא בחילול ולא בכח כי אם ברוח אמר ה'", עלון שבועות – בוגרים גליון ה (תשנ"ה), עמ' 47-55.
- 536.* "ה' עוז לעמו יתנו ה' יברך את עמו בשלום", עלון שבועות – בוגרים גליון ה (תשנ"ה), עמ' 115-124.
- 537.* "לא עשב שוטה, לא צמח בר", מייד 6 (1995), עמ' 9-6, 28; "נחפה דרכינו ונחורה" אחריו רצח רביון, עלון שבועות – בוגרים גליון ח (תשנ"י), עמ' 15-27; VBM – מחשבה; בעריכה מסוימת: שנה שנייה: ספר השנה להלכה, למחשבות ישראל ולביעות יהדות תשנ"ז (היכל שלמה), עמ' 534-521; ציטוטים נבחרים מהמאמר מופיעים בפתחו של דף קשר ז (תשנ"ט) גליון 677; גירסה מקוצרת זאת מופיעה תחת הכותרת: "על אחריות אישית וקולקטיבית", VBM – מחשבה [מקביל למקור 576 באנגלית (עיבוד מקביל של אותה שיחה) ולמקור 543 בעברית].

- * "דו"ח מצב: סירוב פקודה", [דף קשור י \(תשס"ה\)](#), גליון 982 [ראה במקביל במקורות 515, 516, 517, 560, 562, 564 בערבית, ובמקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקורו [517]).]
- * "שיחה לאחר אסון הצונאמי", [דף קשור י \(תשס"ה\)](#), גליון 992; [עלון שבות – בוגרים גליון כ \(תשס"ה\)](#), עמי 265-270 VBM (באתר ה-VBM נתנו כותרת חדשה למאמר: "מעשה ידי טובעיםבים בים ואתם אומרים שираה?") [תרגום במקורו [580].]
- * "תלמוד ומעשה", על התערבות תלמידי הישיבה בגוף קטיף לקראת הפינוי, [דף קשור גליון 1006 \(תשס"ה\)](#).
- * "גדרי פוליה" לקראת החתנותקוות, [דף קשור גליון 1010 \(תשס"ה\)](#) [ראה במקביל במקורות 515, 516, 517, 557, 562, 564 בערבית, ובמקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקורו [517]).]
- * "עליה רשי או עליה רשי": על היחס הרاوي שבין חזון ההתיאשבות לבין בנין חברה צודקת ומתקנת", [עלון שבות – בוגרים גליון כ \(תשס"ה\)](#), עמי 257-264 [תרגום במקורו [579].]
- * "הרבי ליכטנשטיין: חובה להיענות למשימות הפינוי", [15.8.05 מעריב](#), במקביל במקורות 514, 516, 557, 560, 564 בערבית, ובמקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקורו [517]).]
- * "הכחזה יהיה צום אבחורה? דברים ליום בתמוז", [במגלאי צדק גליון 6 \(תשס"ה\)](#), עמי 5-7.
- * "סרבנות שלא כהלכה", [שערית למשפט גליון 1 \(2005\)](#), עמי 61-58; [עלון שבות – בוגרים גליון כא \(תשס"ו\)](#), עמי 111-115 [ראה במקביל במקורות 515, 516, 517, 560, 557, 562 בערבית, ובמקור 573 באנגלית (שהוא תרגום למקורו [517]).]
- * "בעקבות מאורעות עמנוה", [דף קשור גליון 1041 \(תשס"ו\)](#); "בעקבות אירועי עמנוה", [VBM – מחשבה](#) [תרגום במקורו [581].]
- * "שיחה חמישית – הרבי ליכטנשטיין: על יהדותן, מדינה ודמוקרטיה", [בשערת העקירה: עשר שיחות בישיבת הר עציון](#), ערכיה: שאל ברט ויצחק ברט, ידיעות אחרונות, תל-אביב, תש"ז, עמי 103-114.
- * "חיים כלכם היום – בעקבות הפיגוע באיתמר והצונאמי ביפן", [דף קשור גליון 1260 \(תשע"א\)](#).
- * "תפקיד הרב בדיון הגולן: רב שיח", [עלון שבות – בוגרים גליון כד \(תשע"א\)](#), עמי 121-125.
- * "אם דעת אין, מנהיגות מניין?", [VBM – מחשבה; ספרה וסיפא – ספר היובל לרוב מרדכי פירון](#) (אביעד הכהן וצבי אי' טל עורכים), ירושלים תשע"ד, עמי 137-155 [תרגום במקורו [582].]
- * "הרבי ליכטנשטיין מתיחס לפרשת הרב אלון: 'טרגדיה נוראה'", ג אדר תש"ע, [אתר כיפה](#).
571. "Rabbi's Views," Letter to the Editor on the Peace Process and Gush Etzion, *The Jerusalem Post*, September 14, 1994, p. 6.
572. "A Rabbinic Exchange on Baruch Goldstein's Funeral," *Tradition* 28:4 (Summer, 1994), pp. 59-63, reprinted in *Leaves of Faith*: volume 2 (2004), pp. 255-260 [Translation of source 511; see also parallel Hebrew source 532].
573. "A Rabbinic Exchange on the Gaza Disengagement," *Tradition* 40:1 (Spring, 2007), pp. 17-44 (Part 1); *40:2 (Summer, 2007)*, pp. 49-70 (Part

- 2); [VBM Archives](#) (contains Part 1 of *Tradition* exchange) [Translation of complete correspondence recorded in source 517. See also parallel Hebrew sources 515, 516, 517, 557, 560, 562, and 564].
574. “To Our Brothers in Distress: In the Wake of the Terror Attacks against America,” written after September 11, 2001, [VBM Archives](#) [see parallel Hebrew source 556 and its adapted translation in source 577].
575. “Rabbi Aharon Lichtenstein’s Response to the Letter Banning Sale of Homes to Gentiles in Israel,” [Kol HaRav – Rabbinic Voices blog](#) [Translation of source 519].
576. * “On the Assassination of Prime Minister Rabin, z”l,” [Alei Etzion 4 \(1995\), pp. 19-30](#); “On the Assassination of Prime Minister Rabin z”l,” [VBM Archives](#); excerpted in “On the Murder of Prime Minister Yitzhak Rabin z”l,” *The New Jewish Canon: Ideas and Debates, 1980-2015*, Yehuda Kurtzer and Claire Sufrin, eds. 2020, pp. 57-58 [Parallel to Hebrew source 537 (an alternate adaptation of the same address); see also parallel Hebrew source 543].
577. * “Is Anything New Under the Sun?: Reflections on the First Anniversary of the Attack on the Twin Towers,” *Contending with Catastrophe: Jewish Perspectives on September 11*, Michael J. Broyde ed., Beth Din of America Press, (2011), pp. 189-196; [VBM Sichot](#) [Adapted translation of source 556; see also parallel English source 574].
578. * Compromise and Concession,” [VBM Sichot](#) [Translation of source 533].
579. * “Balancing the Settlement Ideal with the Creation of a Just Society,” [VBM Sichot](#) [Translation of source 561].
580. * “After the Tsunami,” [VBM Sichot](#) [Translation of source 558].
581. * “On the Events at Amona” [February 2006], [VBM Sichot](#) [Translation of source 565].
582. * “If There Is No ‘*Da’at*,’ How Can We Have Leadership?” [Rationalist Judaism blog](#) [Unauthorized translation of source 569].

יט. יהדות אורתודוקסית בתפוצה – Diaspora Orthodoxy –

- * דיוון על “**קץ האידיאולוגיות והצינות האמקרינית**” של דוד סידורסקי, ספרייה שזר, המכון ליהדות זמננו, האוניברסיטה העברית, ירושלים, תשל”ז, עמ’ 43-45. 583.
- * פרק יב: יושמרו דרך ח” – חשבו نفس הציבור הדתי המודרני”, **באור פניך יהלפון** (תובנות תשס”ח), עמ’ 187-213 ; ובהוצאת ידיעות ספרים (תשע”ב), עמ’ 237-270 ; 584
- VBM – באור פניך יהלפון : ערכים ומידות בעבודת הבורא : **חלק א, חלק ב וחלק ג** – [VBM – מהו רוחו של הרב אהרון ליכטנשטיין צייל](#) [תרגום של מקור 1589].
585. “The State of Orthodoxy: A Symposium,” [Tradition 20:1 \(Spring 1982\), pp. 47-50](#). Reprinted in *Leaves of Faith*: volume 2 (2004), pp. 331-336.

586. "Directions for American Orthodoxy," *Jewish Action* 59:1, Fall, 1998, in "[The Orthodox Union Centennial Symposium: Our Next 100 Years – The Future of American Orthodoxy](#)," pp. 51-53. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 2 (2004), pp. 347-354.
587. "Chapter 6: Get You Wise Men: Marshalling the Rabbinic Alumni to Meet Contemporary Halakhic Problems," *Leaves of Faith*, volume 1, 2003, pp. 119-134; "Marshalling Rabbinic Alumni's Potential to Meet Contemporary Halakhic Problems," [VBM – Philosophy](#).
588. "Chapter 15: The Future of Centrist Orthodoxy," *Leaves of Faith*, volume 2, 2004, pp. 309-330.
589. * "Centrist Orthodoxy: A Spiritual Accounting," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 220-252; republished by: Maggid (2016), pp. 193-220; [VBM – By His Light: Developing a Torah Personality](#) [Translated in source 584].

כ. בראשית – *Bereishit*

- .590. * "אברהם אבינו" - לפרשת לך לך, [דף קשור ב \(תשמ"ט\)](#), גליון ה-152.
- .591. * "ויפגע במקום", לפרשת ויצא, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\)](#), עמ' 15-16.
- .592. * "היהתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה", לפרשת ויצא, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\)](#), עמ' 17-18 [תרגום במקור ה-674].
- .593. * "בית אלוקים' ושער השמיים", לפרשת ויצא, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\)](#), עמ' 19-20 ; "שיחה לפרשת ויצא", [דף קשור גליון 1072 \(תשס"ז\)](#); "בית אל-להים ושער השמיים", [דף קשור גליון 1325 \(תשע"ג\)](#); [דף קשור גליון 1661 \(תשפ"א\)](#); "טרנסצנדנטי או איממננטי", [דף קשור גליון 1493 \(תשע"ז\)](#); "בית אלהים' ושער השמיים", [דף קשור גליון 1575 \(תשע"ט\)](#) [תרגום במקור ה-699].
- .594. * "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה", לפרשת וישב, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\)](#), עמ' 25 ; [תרגום במקור ה-706 ; ראה במקביל גם במקור ה-623 בעברית (סיכום מקביל לאוותה שיחה)].
- .595. * "דמותו של יעקב - בשבח הבהיר", לפרשת וישב, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\)](#), עמ' 27-28 [תרגום במקור ה-707 באנגלית ; מקביל למקור ה-606 בעברית (סיכום אחר של אותה שיחה)].
- .596. * "אל תירא אברם", לפרשת לך לך, [דף קשור ט \(תשס"ג\)](#), גליון ה-891.
- .597. * "כיבורים ותושבים אתם עמדין", על פרשת חי-שרה, [דף קשור גליון 1029 \(תשס"ז\)](#) [תרגום במקור ה-692].
- .598. * "ביקש יעקב לישב בשלוחה" [דף קשור גליון 1032 \(תשס"ו\)](#); [דף קשור גליון 1576 \(תשע"ט\)](#); [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [תרגום במקור ה-704 ; ראה במקביל גם במקור ה-708 באנגלית].
- .599. * "אדם לעמל يولד", על פרשת נח, [דף קשור גליון 1067 \(תשס"ז\)](#); [דף קשור גליון 1155 \(תשס"ט\)](#); [דף קשור גליון 1196 \(תשע"ע\)](#); [VBM – שיחות: פרשת נח](#) [תרגום במקור ה-680].

- * "יפה שיחתנו של עבדי אבות", על פרשת חyi-שרה, [דנ' קשר גליון 1070 \(תשס"ז\)](#); [VBM – שיחות: פרשת חyi-שרה](#) [תרגום במקור 663].
- * "בין תורת אבות לתורת משה", [דנ' קשר גליון 1073 \(תשס"ז\)](#); [דנ' קשר גליון 1704 \(תשפ"ב\)](#); [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [תרגום במקור 703].
- * "שיחה לפרש ויחי", [דנ' קשר גליון 1077 \(תשס"ז\)](#).
- * "בכיו של יוסף", [מנחה למנחים: קובץ מאמרים לכבוד הרב מנחם הכהן \(עורכים: חנה עמית, אביעד הכהן, חיים באור\), בני ברק, תשס"ח, עמ' 357-366; \[עלון שבות – בוגרים גליון כב \\(תשס"ח\\), עמ' 35-48\]\(#\); "ויחי": בכיו של יוסף", \[תורת עציון: מתחדשות בפרשיות השבע\]\(#\), בראשית, מגיד - ישיבת הר עצמון, 2014 \(תשע"ה\), עמ' 517-528 \[מעובד בתרגומים במקור 660\]; ראה במקביל גם במקור 715 באנגלית, ובתרגומים הניל במקור 610\].](#)
- * "חטאו של קין": שיחה לפרש בראשית", [דנ' קשר גליון 1108 \(תשס"ח\)](#); "חטאו של קין", [VBM – שיחות: פרשת בראשית](#) [תרגום של מקור 661].
- * שיחה לפרש ל-ך (מופיעה בטיעות הכותרת "חטאו של קין", שהועתקה בטיעות נראה מהගליון הקודם, מקור 605), [דנ' קשר גליון 1109 \(תשס"ח\)](#); "קיומה של ההבטחה האלוקית", [VBM – שיחות: פרשת ל-ך](#) [תרגום של מקור 672].
- * "הבלגה בעת הצורך", שיחה לפרש וישלח, [דנ' קשר גליון 1162 \(תשס"ט\)](#); [דנ' קשר גליון 1288 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1327 \(תשע"ג\)](#); [דנ' קשר גליון 1450 \(תשע"ו\)](#); [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [מקור למקור 595 בעברית (סיכום אחר של אותה שיחה); ראה גם תרגום הניל במקור 707].
- * "ישימך אלוהים כאפרים ומנסה", [דנ' קשר גליון 1164 \(תשס"ט\)](#); [דנ' קשר גליון 1413 \(תשע"ה\)](#); בעריכה שונה: [דנ' קשר גליון 1579 \(תשע"ט\)](#) [ראא במקביל במקור 658 בעברית, ובתרגומים אותה שיחה במקור 676].
- * "דרך ה'", [דנ' קשר גליון 1198 \(תשע"ע\)](#); [דנ' קשר גליון 1322 \(תשע"ג\)](#); [דנ' קשר גליון 1530 \(תשע"ח\)](#); [VBM – שיחות: פרשת וירא](#) [תרגום במקור 688].
- * "ברכות יעקב ליצחק", [דנ' קשר גליון 1200 \(תשע"ע\)](#); "ברכותו של יצחק לעקב", [VBM – שיחות: פרשת תולדות](#); [דנ' קשר גליון 1285 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1324 \(תשע"ג\)](#); [דנ' קשר גליון 1364 \(תשע"ד\)](#); [דנ' קשר גליון 1408 \(תשע"ה\)](#).
- * "ויביך יוסף בדברים אליו", [דנ' קשר גליון 1205 \(תשע"ע\)](#); [דנ' קשר גליון 1370 \(תשע"ד\)](#); [דנ' קשר גליון 1707 \(תשפ"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1754 \(תשפ"ג\)](#); [VBM – שיחות: פרשת ויחי](#); "בכיוותו של יוסף", [דנ' קשר גליון 1330 \(תשע"ו\)](#) [תרגום של מקור 715; ראה גם במקביל למקור 603 בעברית, ובתרגומים המקוריים במקור 660].
- * "אברהם העברי", [דנ' קשר גליון 1282 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1405 \(תשע"ה\)](#); [VBM – שיחות: פרשת ל-ך](#) [תרגום במקור 681].
- * "גר ותושב אנכי עמכם", [דנ' קשר גליון 1284 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1573 \(תשע"ט\)](#); [VBM – שיחות: פרשת חyi-שרה](#) [תרגום במקור 691].
- * "יעקב וישראל", [דנ' קשר גליון 1287 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1366 \(תשע"ד\)](#); [דנ' קשר גליון 1449 \(תשע"ה\)](#); [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [תרגום במקור 702].
- * "תפילהת המנחה", [דנ' קשר גליון 1407 \(תשע"ה\)](#); [VBM – שיחות: פרשת Chyi-שרה](#).
- * "הוי דן את כל האדם לכף זכות" לפרש ויחי, [דנ' קשר גליון 1290 \(תשע"ב\)](#); [דנ' קשר גליון 1666 \(תשפ"א\)](#); בעריכה שונה: "על שנה ולימוד זכות": [VBM –](#)

- שיחות: פرشת ויחי** [תרגום במקור 718 (תרגום כנראה לפי נוסחת דף קשר); ראה במקביל גם במקור 656 בעברית, ובתרגוםמו במקור 710].
616. * "איש אשר כברכוו ברך אותו", **דף קשר גליון 1291 (תשע"ב)**; **דף קשר גליון – VBM – 1453 (תשע"ו)**; **דף קשר גליון 1538 (תשע"ח)**; **דף קשר גליון 1625 (תש"ף)**;
- שיחות: פرشת ויחי** [תרגום במקור 719; ראה במקביל במקור 659 באנגלית].
617. * "נישוש ובחירה בת זוג", **דף קשר גליון 1323 (תשע"ג)**; "נישוש ובחירה בת זוג", **VBM – שיחות: פرشת חyi-שרה** [ראתה במקביל במקור 646 בעברית, ובתרגוםמו במקור 693; ראה במקביל גם במקור 673 באנגלית].
618. * "ויבך על צואריו עוד", **דף קשר גליון 1329 (תשע"ג)**; **דף קשר גליון 1753 (תשפ"ג)**;
VBM – שיחות: פרשׁת ויגש. [מקביל למקור 666 באנגלית].
619. * "אישה כנענית ליצחק", **VBM – שיחות: פרשׁת חyi-שרה**; **דף קשר גליון 1446 (תשע"ו)** [תרגום במקור 690].
620. * "ויאת יהודה שלח לפניו... להורות לפניו גושנה", **דף קשר גליון 1452**; "להורות לפניו גושנה", **VBM – שיחות: פרשׁת ויגש**; [תרגום של מקור 713].
621. * "מה בין נח למשה?", **VBM – שיחות: פרשׁת נח**; **דף קשר גליון 1488 (תשע"ז)** [תרגום במקור 678].
622. * "א-להי השמים וא-להי הארץ", **VBM – שיחה לפרשׁת השבע (לד-לד)**; "א-להי השמים וא-להי הארץ", **דף קשר גליון 1489 (תשע"ז)** [תרגום במקור 685].
623. * "האש כמשל" לפרשׁת וישב, **דף קשר גליון 1495 (תשע"ז)**; "ויהיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה", **VBM – שיחות: פרשׁת וישב** [ראתה במקביל במקור 594 בעברית (סיכום מקביל לאוთה שיחה), ובתרגום הניל"ל במקור 706].
624. * "וותחיה רוח יעקב אביהם" לפרשׁת ויגש, **דף קשר גליון 1497 (תשע"ז)**.
625. * "בעל החלומות", **VBM – שיחות: פרשׁת וישב**; **דף קשר גליון 1535 (תשע"ח)**; **דף קשר גליון 1663 (תשפ"א)** [מקביל למקור 669 באנגלית].
626. * "מוסר המלחמה של אברהם אבינו", **VBM – שיחות: פרשׁת לד-לד**; **דף קשר גליון 1571 (תשע"ט)**; **דף קשר גליון 1657 (תשפ"א)** [תרגום במקור 684].
627. * "הסתכבות כללית והסתכבות פרטנית", **VBM – שיחות: פרשׁת וירא**; **דף קשר גליון 1572 (תשע"ט)**.
628. * "האב מלמד את בנו תורה", **VBM – שיחות: פרשׁת ויגש**; "תלמוד הבן עיי אביו", **דף קשר גליון 1578 (תשע"ט)** [תרגום במקור 671, עם שתי אנקdotות אישיות בסוף שהושמטו מהגירסה בעברית].
629. * "לעשות צדקה ומשפט", **VBM – שיחות: פרשׁת וירא**; **דף קשר גליון 1617 (תש"ף)**; **דף קשר גליון 1746 (תשפ"ב)** [ראתה במקביל במקור 644 בעברית].
630. * "רבeka וייעקב ומידת האמת", **VBM – שיחות: פרשׁת תולדות**; **דף קשר גליון 1619 (תש"ף)**; **דף קשר גליון 1660 (תשפ"א)**; **דף קשר גליון 1702 (תשפ"ב)**.
631. * "אכן יש ה' במקומות זהה ואנכי לא ידעתי", **VBM – שיחות: פרשׁת ויצא**; **דף קשר גליון 1620 (תש"ף)** [תרגום במקור 698].
632. * "קטנותי מכל החסדים", **VBM – שיחות: פרשׁת וישלח**; **דף קשר גליון 1621 (תש"ף)**.
633. * "תפילה, דורון ומלחמה" לפרשׁת וישלח, **דף קשר גליון 1662 (תשפ"א)**.
634. * "איש האדמה", **VBM – שיחות: פרשׁת נח**; **דף קשר גליון 1698 (תשפ"ב)**.

- * "ויהי ברכה", [VBM – שיחות: פרשת לך-לך](#); בעריכת קצר שונה: [דף גליון 635](#)
[1699 \(תשפ"ב\)](#) [מקביל למקור 683 באנגלית].
- * "כוננות עור ועלת תאנה", [VBM – שיחות: פרשת בראשית](#) [תרגום למקור 667].
- * "הפסוק הראשון בתורה", [VBM – שיחות: פרשת השבוע \(בראשית\)](#).
- * "דמותו של נח", [VBM – שיחות: פרשת נח](#) [תרגום למקור 679; ראה במקביל גם במקור 640 בעברית, ובתרגומו במקור 677].
- * "דור המבול ודור הפלגה", [VBM – שיחות: פרשת נח](#).
- * "אלת תולדות נח", [VBM – שיחות: פרשת נח](#) [תרגום למקור 677; ראה במקביל גם במקור 638 בעברית, ובתרגומו במקור 679].
- * "איש הרוח ואיש המעשה", [VBM – שיחות: פרשת לך-לך](#) [תרגום למקור 682].
- * "שתי מלחמותיו של אברהם", [VBM – שיחות: פרשת לך-לך](#) [תרגום למקור 682].
[686]
- * "יהודים של אברהם", [VBM – שיחות: פרשת לך-לך](#) [תרגום למקור 687].
- * "צדקה ומשפט: הערכיהם ששחרו בסודם", [VBM – שיחות: פרשת וירא](#) [ראתה במקביל במקור 629 בעברית].
- * "שלשה סימנים באומה זו", [VBM – שיחות: פרשת חי-שרה](#) [ראתה במקביל בעברית במקורות 740, 554; תרגום במקור 802].
- * "בחירה אישة ליצחק", [VBM – שיחות: פרשת חי-שרה](#) [תרגום למקור 693; ראה במקביל גם במקור 617 בעברית ובמקור 673 באנגלית].
- * "ויבז עשו את הבכורה", [VBM – שיחות: פרשת תולדות](#) [תרגום למקור 696].
- * "שתי ברכות יעקב", [VBM – שיחות: פרשת תולדות](#) [תרגום למקור 697].
- * "עקב אשר שמע אברהם בקולו", [VBM – שיחות: פרשת השבוע \(תולדות\)](#).
- * "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה", [VBM – שיחות: פרשת ויצא](#) [תרגום למקור 700].
- * "מדוע חזר יעקב על עקיביו?", [VBM – שיחות: פרשת ויצא](#) [תרגום למקור 700].
- * "יעקב – איש החלומות", [VBM – שיחות: פרשת השבוע \(ויצא\)](#).
- * "לדמותו של יעקב", [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [מקביל למקור 705 באנגלית].
- * "מצבה ומזבח", [VBM – שיחות: פרשת וישלח](#) [תרגום למקור 675].
- * "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען", [VBM – שיחות: פרשת וישב](#).
- * "היה לך... לך זכות", [VBM – שיחות: פרשת וישב](#) [תרגום למקור 710; ראה במקביל במקור 615 ובתרגומו במקור 718].
- * "וימאן להתנחים", [VBM – שיחות: פרשת וישב](#) [תרגום למקור 711].
- * "ישיםך אלוקים כאפרים וכמנשה", [VBM – שיחות: פרשת ויחי](#); [תרגום למקור 658; ראה במקביל במקור 607 בעברית].
[676]
659. * [מורשה קהילת יעקב, ויהי](#), published by MTA of Yeshivat Har Etzion, 2008, pp. 55-57; "Each One According to the Blessing He Gave Them" [VBM Sichot \(Vayechi\)](#), [VBM Parsha Digest II:17 Vayechi \(5780\)](#) [See parallel English source 719, which is a translation of source 616].
660. * "Yosef's Tears," [Alei Etzion 16 \(2009\), pp. 109-127](#); "Joseph's Tears" [VBM Sichot](#), [Part 1 \(Miketz\)](#) and [Part 2 \(Vayigash\)](#); *Torah MiEtzion: New Readings in Tanach, Bereshit*, Maggid – Yeshivat Har Etzion, 2011, pp. 533-550 [Adaptation of Hebrew source 603; see also parallel English source 715 and its translation in source 610].

661. * “The Story of Kayin and Hevel,” [VBM Sichot \(Bereishit\)](#); “Parshat Bereishit,” *VBM Parsha Digest* I:4 Bereishit (5779); “The Story of Kayin and Hevel,” [VBM Parsha Digest III:5 Bereishit \(5781\)](#) [Translated in source 604].
662. * “And He Called out in the Name of God,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#); *VBM Parsha Digest* I:6 Lekh Lekha (5779).
663. * “The Speech of the Forefathers’ Servants,” [VBM Sichot \(Chayeisara\)](#); *VBM Parsha Digest* I:8 Chayeisara (5779) [Translation of source 600].
664. * “Seeing Angels,” [VBM Sichot \(Vayeitze\)](#); *VBM Parsha Digest* I:10 Vayetzei (5779).
665. * “Happy is the Man who Puts His Trust in God,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#); *VBM Parsha Digest* I:12 Vayeshev (5779).
666. * “And He Fell upon His Neck and Wept,” [VBM Sichot \(Vayigash\)](#); with a modified conclusion: *VBM Parsha Digest* I:14 Vayigash (5779) [Parallel to Hebrew source 618].
667. * “Fig Leaves and Coats of Skins,” [VBM Sichot \(Bereishit\)](#); “Fig Leaves and Coats of Hides,” [VBM Parsha Digest II:6 Bereishit \(5780\)](#) [Translation of source 636].
668. * “Tzedaka and Sedom,” [VBM Sichot \(Vayera\)](#), *VBM Parsha Digest* II:9 [Vayera \(5780\)](#).
669. * “The Dreamer,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#); *VBM Parsha Digest* II:14 [Vayeshev \(5780\)](#) [Parallel to Hebrew source 625].
670. * “And Abraham Returned to His Place,” [VBM Sichot \(Vayera\)](#); “And Avraham Returned to His Place,” [VBM Parsha Digest III:8 Vayera \(5781\)](#).
671. * “Teaching Torah to One’s Children,” [VBM Sichot \(Vayigash\)](#); *VBM Parsha Digest* III:15 [Vayigash \(5781\)](#) [Translation of source 628 (two personal anecdotes are included in this version that do not appear in the Hebrew version)].
672. * “He Put His Trust in the Lord,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#); *VBM Parsha Digest* IV:8 [Lekh Lekha \(5782\)](#) [Translated in source 605].
673. * “Was the Test of Rivka Appropriate?” [VBM Sichot \(Chayeisara\)](#); *VBM Parsha Digest* IV:10 [Chayeisara \(5782\)](#) [See parallel Hebrew sources 617 and 646, and the translation of the latter in source 693].
674. * “Yaakov’s Demands of Himself,” [VBM Sichot \(Vayetze\)](#); *VBM Parsha Digest* IV:12 [Vayetze \(5782\)](#) [Translation of source 592].
675. * “Monument and Altar,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#); *VBM Parsha Digest* IV:13 [Vayishlach \(5782\)](#) [Translation of source 654].
676. * “Menashe and Efraim,” [VBM Sichot \(Vayechi\)](#); *VBM Parsha Digest* IV:17 [Vayechi \(5782\)](#) [Translation of source 658; see also parallel Hebrew source 607].

677. * “These are the Generations of Noach,” [VBM Sichot \(Noach\)](#); [VBM Parsha Digest VI:7, Noach \(5784\)](#) [Translation of source 640; see also parallel English source 679, a translation of source 638].
678. * “A Comparison of Noach and Moshe,” [VBM Sichot \(Noach\)](#) [Translation of source 621].
679. * “Noach’s Downfall,” [VBM Sichot \(Noach\)](#) [Translation of source 638; see also parallel English source 677, a translation of source 640].
680. * “Man was Born to Labor,” [VBM Sichot \(Noach\)](#) [Translation of source 599].
681. * “Avraham the ‘Ivri’,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 611].
682. * “Man of Spirit, Man of Action,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 641].
683. * “And You Shall Be a Blessing,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Parallel to Hebrew source 635].
684. * “Avraham’s Fear and Our Complacency,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 626].
685. * “God of Heaven and Earth,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 622].
686. * “Avraham’s Two Wars,” [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 642].
687. * “The Uniqueness of Avraham, [VBM Sichot \(Lekh Lekha\)](#) [Translation of source 643].
688. * “The Way of God,” [VBM Sichot \(Vayera\)](#) [Translation of source 608].
689. * “You Satisfy the Desires of All Living Creatures,” [VBM Sichot \(Chayei Sara\)](#).
690. * “A Canaanite Wife for Yitzchak,” [VBM Sichot \(Chayei Sara\)](#) [Translation of source 619].
691. * “I am a Stranger and Resident with You,” [VBM Sichot \(Chayei Sara\)](#) [Translation of source 612].
692. * “A Stranger and Resident Am I with You,” [VBM Sichot \(Chayei Sara\)](#) [Translation of source 597].
693. * “Choosing a Spouse,” [VBM Sichot \(Chayei Sara\)](#) [Translation of source 646; see also parallel English source 673 and Hebrew source 617].
694. * “Serving God: Right or Privilege?” [VBM Sichot \(Toldot\)](#).
695. * “To Give You the Blessing of Avraham, To Inherit the Land,” [VBM Sichot \(Toldot\)](#).
696. * “And Esav Despised the Birthright,” [VBM Sichot \(Toldot\)](#) [Translation of source 647].
697. * “Yaakov’s Two Blessings,” [VBM Sichot \(Toldot\)](#) [Translation of source 648].

698. * “Indeed God is in This Place,” [VBM Sichot \(Vayeitze\)](#) [Translation of source 631].
699. * “The ‘House of the Lord’ and the ‘Gate of Heaven’,” [VBM Sichot \(Vayeitze\)](#) [Translation of source 593].
700. * “Why Does Yaakov Retrace his Steps?” [VBM Sichot \(Vayeitze\)](#) [Translation of source 651].
701. * “You Have Sullied Me...,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#).
702. * “Ya’akov and Yisrael,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#) [Translation of source 613].
703. * “The Source of Commandments,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#) [Translation of source 601].
704. * “The Dangers of Complacency,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#) [Translation of source 598; see also parallel English source 708].
705. * “Yaakov Came Whole,” [VBM Sichot \(Vayishlach\)](#) [Parallel to Hebrew source 653].
706. * “And the House of Yaakov Will Be Fire, and the House of Yosef – A Flame,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#) [Translation of source 594; see also parallel Hebrew source 623].
707. * “In Praise of Self-Restraint,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#) [Translation of source 595; parallel to Hebrew source 606].
708. * “Yaakov Sought to Dwell in Tranquility,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#) [Parallel to Hebrew source 598, and to its translation in source 704].
709. * “She Has Been More Righteous than I,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#).
710. * “In Righteousness Shall You Judge Your Neighbor,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#); Judge Every Person Favorably, [VBM \(Sichot \(Vayeshev\)\)](#) (alternate translation of the same *sicha*) [Translation of source 656; parallel to English source 718, which is a translation of source 615].
711. * “And He Refused to be Comforted,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#) [Translation of source 657].
712. * “The Land of his Father’s Dwelling, the Land of Canaan: On the Uniqueness of Living Eretz Yisrael,” [VBM Sichot \(Vayeshev\)](#) [See also source 505 (same article in a different context)].
713. * “And He Sent Yehuda Ahead... To Set up Camp,” [VBM Sichot \(Vayigash\)](#) [Translated in source 620].
714. * “The Symphony of Tradition,” [VBM Sichot \(Vayechi\)](#).
715. * “And Yosef Wept as They Spoke with Him,” [VBM Sichot \(Vayechi\)](#) [Translated in source 610; see also parallel Hebrew source 603 and its English adaptation in source 660].
716. * “Yaakov’s Deathbed Rebuke,” [VBM Sichot \(Vayechi\)](#).
717. * “Stranger in a Strange Land,” [VBM Sichot \(Vayechi\)](#).

718. * "Judge Every Person Favorably," [VBM Sichot \(Vayechi\)](#) [Translation of source 615; parallel to English source 710, which is a translation of source 656].
719. * "Each According to His Blessing He Blessed Them," [VBM Sichot \(Vayechi\)](#) [Translation of source 616; see also parallel English source 659].

כא. שמות – Shemot –

720. * "סיפור יתרו ומעמד הר סיני", לפרשת יתרו, [דף קשר א \(תשמ"ו\)](#), גליון 34 ; חזון ; [למועד: דרישות למועדדים ולימים טובים](#), בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים תשמ"ח (הוצאה שנייה : תשס"ב), עמי' 142-143 (תשמ"ח), עמי' 225-226 (תשס"ב); [עלון שבות – בוגרים גליון א \(תשנ"ד\), עמי' 26-25](#); ובצורה מקוצרת: "מה עניין יתרו להר סיני", [VBM – שיחה לפרשת השבוע \(יתר\)](#).
721. * "בגדי ארבעה בנים דיברה תורה", לפרשת בא, [דף קשר ב \(תשמ"ח\)](#), גליון 129 ; [עלון שבות – בוגרים גליון א, עמי' 8-7](#); דושן בציון: מאוסף דברים לפרשנות השבוע, בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים תשס"ס, עמי' 123-125 ; בעריכה נוספת: [דף קשר גליון 1048 \(תשס"ו\)](#) [ראתה במקביל במקור 1061 בעברית, ותרגומו במקור 1063].
722. * "סיכום שיחות שבת של ראשי הישיבה: וארא, שיחת הרב ליכטנשטיין – ערבית", [עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 \(תשנ"ז\)](#) עמי' 4-5; "ידיעת ה' – יושמי ה' לא נודעתם להם", לפרשת וארא, מתוך "שיחות רבותינו ראשי הישיבה שליט'א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\), עמי' 30-31](#) [תרגום במקור 786].
723. * "סיכום שיחות שבת של ראשי הישיבה: וארא, שיחת הרב ליכטנשטיין – סעודת שלישיית", [עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 \(תשנ"ז\)](#) עמי' 5-7; "ולא שמעו אל משה", בעריכת וארא, מתוך "שיחות רבותינו ראשי הישיבה שליט'א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\), עמי' 31-32](#); "ולא שמעו אל משה", [VBM – שיחות: פرشת וארא](#); "קוצר רוח ועובדת קשה", [דף קשר גליון 1581 \(תשע"ט\)](#); [דף קשר גליון 1627 \(תש"ף\)](#) [תרגום במקור 796]; ראה במקביל במקור 739 בעברית, ותרגומו במקור 799].
724. * "סיכום שיחות שבת של ראשי הישיבה: בשלח, שיחת הרב ליכטנשטיין – ערבית", [עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 \(תשנ"ז\)](#) עמי' 13-14; "מידת הביטחון ביציאת מצרים", לפרשת בשלח, מתוך "שיחות רבותינו ראשי הישיבה שליט'א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\), עמי' 34-35](#).
725. * "סיכום שיחות שבת של ראשי הישיבה: בשלח, שיחת הרב ליכטנשטיין – סעודת שלישיית", [עלון שבות קשר תפוצות גליון 18 \(תשנ"ז\)](#) עמי' 14-16; "לימוד תורה – כי הם חיינו ואורך ימינו", לפרשת בשלח, מתוך "שיחות רבותינו ראשי הישיבה שליט'א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\)](#) עמי' 34-35.
726. * "חביבותה של תורה", על פרשת כי-תsha, [דף קשר י \(תשס"ד\)](#), גליון 961.
727. * "לימוד ומעשה" על פרשת משפטים, [דף קשר גליון 1042 \(תשס"ו\)](#); בעריכה קצרה שונה [דף קשר גליון 1170 \(תשס"ט\)](#); [דף קשר גליון 1672 \(תשפ"א\)](#); [VBM – שיחות: פرشת משפטים](#) [תרגום במקור 820].
728. * "בלבבי משכן אבנה" על פרשת תרומה, [דף קשר גליון 1043 \(תשס"ו\)](#); [דף קשר גליון 1505 \(תשע"ז\)](#); [VBM – שיחות: פرشת תרומה](#) [תרגום במקור 822].

- * "לימוד התורה והשכחה" על פרשת כי-תsha, דף קשר גליון 1045 (תשס"ו); דף קשר גליון 1507 (תשע"ז); דף קשר גליון 1634 (תש"ף); דף קשר גליון 1716 (תשפ"ב); VBM – שיחות: פרשת כי-תsha [תרגום במקור 1828].
- * "שיחה לפרש שמות", דף קשר גליון 1078 (תשס"ז); "אל תקרב הלוות", VBM – שיחות: פרשת שמות.
- * "שיחה לפרש בא", דף קשר גליון 1080 (תשס"ז); "ארבע פרשיות התפילין", VBM – שיחות: פרשת בא; דף קשר גליון 1333 (תשע"ג) [תרגום במקור 804].
- * "תורת הכלל והיחיד: שיחה לפרש יתרו", דף קשר גליון 1082 (תשס"ז) [תרגום במקור 781].
- * "מקומו של פרשת משפטים", דף קשר גליון 1083 (תשס"ז); דף קשר גליון 1297 (תשע"ב); דף קשר גליון 1585 (תשע"ט); "מקומה של הפרשה" VBM – שיחות: פרשת משפטיים; בעריכה שונה: "למייקומה של פרשת משפטיים", דף קשר גליון 1376 (תשע"ד) [תרגום במקור 818].
- * "ונתני אותה לכם מורשה", שיחה לפרש וארא, דף קשר גליון 1166 (תשס"ט); דף קשר גליון 1455 (תרגום במקור 798).
- * "גדול מצווה וועשה", דף קשר גליון 1168 (תשס"ט); "הניסיון במרה", VBM – שיחות: פרשת בשלח [ראה במקביל במקור 806 באנגלית; ראה גם במקורות במקורות 757, 749, 745 בערבית, ובתרגום המקורי במקור 809].
- * "האסתטיקה ביהדות", דף קשר גליון 1172 (תשס"ט); דף קשר גליון 1299 (תשע"ב); דף קשר גליון 1378 (תשע"ד); דף קשר גליון 1587 (תשע"ט); דף קשר גליון 1461 (תשע"ח) [מקביל למקור 775 בערבית].
- * "משכון וכלים", דף קשר גליון 1256 (תשע"א); דף קשר גליון 1301 (תשע"ב); דף קשר גליון 1340 (תשע"ג); דף קשר גליון 1463 (תשע"ו); דף קשר גליון 1589 (תשע"ט); VBM – שיחות: פרשת תצורה; "על האסתטיקה ביהדות", דף קשר גליון 1461 (תשע"ח) [תרגום במקביל בערבית].
- * "ויסטר משה פnio, כי ירא מהביט אל הא-לוהים", דף קשר גליון 1292 (תשע"ב); דף קשר גליון 1331 (תשע"ג); דף קשר גליון 1371 (תשע"ד); VBM – שיחות: פרשת שמות; ובצורה מקוצרת: "שני פנים להסתדרת הפנים", VBM – שיחות לפרש השבע (שמות) [תרגום במקור 793].
- * "קוצר רוח ועובדת קשה", דף קשר גליון 1293 (תשע"ב); בעריכה קצרה: VBM – שיחות: פרשת וארא; "קצר רוח ועובדת קשה", דף קשר גליון 1372 (תשע"ד) [תרגום במקור 799; ראה במקביל במקור 723 בערבית, ובתרגום במקור 796].
- * "שלשה סימנים באומה זו", דף קשר גליון 1294 (תשע"ב); VBM – שיחות: פרשת בא; דף קשר גליון 1631 (תש"ף) [ראה במקביל בערבית במקורות 645, 554]; ترجمם במקור 802.
- * "שבו איש תחתיו אל יצא איש מ מקומו", דף קשר גליון 1295 (תשע"ב); דף קשר גליון 1583 (תשע"ט) (בשני אלה יש שגיאה בתיארו השיחה); "שבו איש תחתיו", VBM – שיחות: פרשת בשלח; ובצורה מקוצרת יותר: "אל יצא איש מ מקומו", VBM – שיחות: פרשת בשלח; "שבו איש תחתיו, אל יצא איש מ מקומו", דף קשר גליון 1711 (תשפ"ב); דף קשר גליון 1758 (תשפ"ג) (בכל אלה, תוקן תיארו השיחה) [תרגום במקור 783; ראה במקביל גם במקור 805 באנגלית].

- * "וועשו ארון", **VBM** – שיחות: פרשת תרומה; בעריכה אחרת: "כתר תורה" [דף 1298](#) (תשע"ב) ; **VBM** – שיחות: פרשת תרומה [תרגום במקור] [823].
- * "עבדדי הם – ולא עבדים לעבדים", **VBM** – שיחות: פרשת בא; "עבדדי הם – ולא עבדים לעבדים": למשמעותה של יציאת מצרים", [דף קשר גליון 1302](#) (תשע"ב); "עבדדי הם – ולא עבדים לעבדים", [דף קשר גליון 1582](#) (תשע"ט) [תרגום במקור] .[800]
- * "הרהורו של משה רבנו", **VBM** – שיחות: פרשת וארא; [דף קשר גליון 1332](#) (תשע"ג); בתוספת חלק שני: "חטא של משה ויחסתו לחטאיהם גודלי ישראל", **VBM** – שיחות: פרשת וארא [תרגום (על שני חלקיו) במקור] [797].
- * "חוק ומשפט", [דף קשר גליון 1334](#) (תשע"ג) [ראיה במקביל במקורות 749, 735]; 757 בעברית, בתרגומים המאוחדרו במקור 809, ובמקור מקביל באנגלית [806].
- * "אשר תשים לפניהם", **VBM** – שיחות: פרשת משפטים; [דף קשר גליון 1336](#) (תשע"ג); [דף קשר גליון 1419](#) (תשע"ה); [דף קשר גליון 1459](#) (תשע"ו) (עם קיטע מסכם בסוף שחרר בגין רשות הקודמות) [תרגום במקור] [813].
- * "הרהורי הלב", **VBM** – שיחות: פרשת תצוה; [דף קשר גליון 1338](#) (תשע"ג); בעריכה חדשה: [דף קשר גליון 1633](#) (תש"ף) [תרגום במקור] [825].
- * "מחצית השקל", [דף קשר גליון 1339](#) (תשע"ג); [דף קשר גליון 1544](#) (תשע"ח); "הזל לא ימעיט", [דף קשר גליון 1588](#) (תשע"ט); **VBM** – שיחות: פרשת כי-תשא [תרגום במקור] [827].
- * "הניסיון ככלי להבנת מהות המצוות", [דף קשר גליון 1374](#) (תשע"ד); "על חוק, משפט וניסיון", [דף קשר גליון 1457](#) (תשע"ו); "תפקידו של ניסיון", **VBM** – שיחות: פרשת בשלח [ראיה במקביל במקורות 735, 745, 757 בעברית, בתרגומים המאוחדרו במקור 809, ובמקור מקביל באנגלית [806]].
- * "מעמד הר סיני פרטיו בבית המדרש", [דף קשר גליון 1375](#) (תשע"ד); "תהליך הגרות של עם ישראל", [דף קשר גליון 1418](#) (תשע"ה); **VBM** – שיחות: פרשת יתרו [תרגום במקור] [810].
- * "שלח נא ביד תשלח", **VBM** – שיחות: פרשת שמות; [דף קשר גליון 1414](#) (תשע"ה) [תרגום במקור] [795, 1064].
- * "תרומתנו בלימוד תורה", [דף קשר גליון 1377](#) (תשע"ד); "ויקחו לי תרומה", **VBM** – שיחות: פרשת תרומה; [דף קשר גליון 1420](#) (תשע"ה).
- * "כל נדיב לבו יביאה", [דף קשר גליון 1380](#) (תשע"ד); [דף קשר גליון 1717](#) (תשפ"ב); **VBM** – שיחות: פרשת ויקח.
- * "ויקח משה", **VBM** – שיחות: פרשת ויקח; בעריכה אחרת: [דף קשר גליון 1381](#) (תשע"ד); בעריכה נוספת: [דף קשר גליון 1548](#) (תשע"ח) [ראיה במקביל במקור 829 באנגלית (כנראה סיכום מקביל של אותה שיחה), ובמקורות 831, 791 (סיכומים של שיחות מקבילות)].
- * "הוא משה ואחרון", [דף קשר גליון 1415](#) (תשע"ה); "נבוואה וחוכמה", **VBM** – שיחות: פרשת וארא [תרגום ממקור] [780].
- * "וכבוד ה' מלא את המשכן", **VBM** – שיחות: פרשת פקודי; "וכבוד ה' מילא את המשכן", [דף קשר גליון 1590](#) (תשע"ט); בעריכה חדשה: [דף קשר גליון 1764](#) (תשפ"ג) [תרגום במקור] [792].

- .757 * "ושם נסחו", [דף קשור גליון 1629 \(תש"י\)](#); שם שם לו חוק ומשפט ושם ניסחו", [VBM – שיחות: פרשת שלח](#) [תרגום במקור 809; ראה במקביל במקורות 735, 749, 745 בעברית, ובמקור מקביל באנגלית [806].]
- .758 * "היראה, וmockoma במפגש עם הא-להי", [VBM – שיחות: פרשת שמוטה](#); "היראה וmockoma במפגש עם הא-להי", [דף קשור גליון 1667 \(תשפ"א\)](#).
- .759 * "משעבוד לגואלה", [VBM – שיחות: פרשת שמוטה](#); [דף קשור גליון 1708 \(תשפ"ב\)](#) [תרגום במקור 794].
- .760 * "ויהיה לאות על ידכה", [VBM – שיחות: פרשת בא](#); [דף קשור גליון 1710 \(תשפ"ב\)](#) [מקביל למקור 801 באנגלית].
- .761 * "אשר כתבתי להורות", [VBM – שיחות: פרשת משפטים](#); [דף קשור גליון 1713 \(תשפ"ב\)](#); [דף קשור גליון 1760 \(תשפ"ג\)](#).
- .762 * "לקדשו לכחנו לי", [VBM – שיחות: פרשת תצוה](#); [דף קשור גליון 1762 \(תשפ"ג\)](#).
- .763 * "ויקוד העם וישתחו", [VBM – שיחות: פרשת בא](#).
- .764 * "שמרנות דור ההורמים ושינויים בדור הבנים", [VBM – שיחות: פרשת בא](#) [מעובד בתרגום במקור 803; הגירסה המתורגמת ערכהשוב במקור 1062].
- .765 * "ללמוד, לכתוב ולהפניהם", [VBM – שיחות: פרשת בא](#) [מקביל למקור 788 באנגלית].
- .766 * "היציאה מצרים", [VBM – שיחות: פרשת שלח](#) [תרגום במקור 807].
- .767 * "אנוכי ה' אלהיך", [VBM – שיחות: פרשת יתרו](#) [תרגום במקור 811].
- .768 * "מהות איסור עבודה זורה", [VBM – שיחות: פרשת יתרו](#) [תרגום במקור 812].
- .769 * "הפרשה", [VBM – שיחות: פרשת משפטים](#) [תרגום של מקור 815].
- .770 * "נעשה ונשמע", [VBM – שיחות: פרשת משפטים](#) [ראתה במקביל במקור 817 באנגלית].
- .771 * "המחויבות לتورה", [VBM – שיחות: פרשת משפטים](#) [תרגום במקור 819].
- .772 * "לחם פנים לפניו תמיד", [VBM – שיחות: פרשת תרומה](#).
- .773 * "קורבן התמיד", [VBM – שיחות: פרשת תצוה](#) [תרגום של מקור 787; ראה גם במקור 824 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחחה)].
- .774 * "לשוני בתוכם", [VBM – שיחות: פרשת תצוה](#) [תרגום במקור 826].
- .775 * "תפקיד הבגדים", [VBM – שיחות: פרשת תצוה](#) [מקביל למקור 736 בעברית].
- .776 * "מעלתו של משה רבנו", [VBM – שיחות: פרשת כי-תשא](#).
- .777 * "מדוע שבר משה את הלוחות?" [VBM – שיחות: פרשת כי-תשא](#); ובצורה מקוצרת: "שבירת הלוחות", [VBM – שיחה לפרשת השבע \(כי-תשא\)](#) [הגירסה המלאה תורגמה במקור 826].
- .778 * "הקמת המשכן על ידי משה", [VBM – שיחות: פרשיות ויקהיל-פקודי](#) [תרגום במקור 832].
779. * "Individual and National Identity," [VBM Sichot \(Shemot\)](#); re-edited somewhat: "Introduction: Individual and National Identity," *Torah MiEtzion: New Readings in Tanach, Shemot, Maggid – Yeshivat Har Etzion*, 2012, pp. xvii-xxiii.
780. * "Moshe and Aharon," [VBM Sichot \(Vaera\)](#); *VBM Parsha Digest I:17 Vaera* (5779) [Translated in source 755].

781. * “The Torah of the Nation and the Individual,” [VBM Sichot \(Yitro\)](#); [VBM Parsha Digest I:20 Yitro \(5779\)](#); [VBM Parsha Digest IV:22 Yitro \(5782\)](#) [Translation of source 732].
782. * “That I Might Dwell in Their Midst,” [VBM Sichot \(Tetzaveh\)](#); [VBM Parsha Digest I:23 Tetzaveh \(5779\)](#) [Translation of source 774].
783. * “Remain Every Man in his Place; Let No Man Go Out of his Place on the Seventh Day,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#); [VBM Parsha Digest II:21 Beshalach \(5780\)](#) [Translation of source 741; see also parallel English source 805].
784. * “The Mishkan and the Vessels,” [VBM Sichot \(Vayakhel\)](#); [VBM Parsha Digest II:27 Vayakhel-Pekudei-HaChodesh \(5780\)](#) [Translation of source 737].
785. * “Lest You Forget What You Have Seen,” [VBM Sichot \(Yitro\)](#); [VBM Parsha Digest II:37 Shavuot \(5780\)](#); [VBM Parsha Digest III:21 Yitro \(5781\)](#) [Appears in an alternate context in source 1138].
786. * “Knowledge of God,” [VBM Sichot \(Vaera\)](#); [VBM Parsha Digest III:18 Vaera \(5781\)](#) [Translation of source 722].
787. * “The Daily Offering,” [VBM Sichot \(Tetzaveh\)](#); re-edited: [VBM Parsha Digest III:24 Tetzaveh \(5781\)](#) [Translated in source 773; see also English source 824 (alternate summary of same *sicha*)].
788. * “That the Torah of God May Be in Your Mouth,” [VBM Sichot \(Bo\)](#); [VBM Parsha Digest IV:20 \(5782\)](#) [Parallel to Hebrew source 765].
789. * “A Covenant of Study and Justice,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#); “Berit Ha-agganot: A Covenant of Study and Justice,” [VBM Parsha Digest IV:23 Mishpatim \(5782\)](#).
790. * “‘For My Brethren’ and ‘For the House of God’,” [VBM Sichot \(Teruma\)](#); [VBM Parsha Digest IV:24 Teruma \(5782\)](#).
791. * “Renewing the Relationship,” [VBM Sichot \(Vayakhel\)](#); [VBM Parsha Digest IV:27 Vayakhel-Shekalim \(5782\)](#) [See parallel Hebrew source 754 and parallel English sources 829, 831].
792. * “God’s Glory Filled the Mishkan,” [VBM Sichot \(Pekudei\)](#); “And God’s Glory Filled the Mishkan,” [VBM Parsha Digest IV:28 Pekudei \(5782\)](#) [Translation of source 756].
793. * “Moshe Hid His Face, For He Was Afraid to Look at God,” [VBM Sichot \(Shemot\)](#); [VBM Parsha Digest V:19 Shemot \(5783\)](#) [Translation of source 738].
794. * “From Slavery to Redemption,” [VBM Sichot \(Shemot\)](#) [Translation of source 759].
795. * “Send by the Hand of whom You Will,” [VBM Sichot \(Shemot\)](#) [Translation of source 751; reprinted in source 1064].

796. * “And They Did Not Listen to Moshe,” [VBM Sichot \(Vaera\)](#) [Translation of source 723; see also parallel English source 799, which is a translation of source 739].
797. * “Chazal’s Criticism of Moshe Rabbenu; The Sins of Gedolei Yisrael,” [VBM Sichot \(Vaera\)](#) [Translation of the complete version of (listed second in) source 744].
798. * “I Have Given It to You as a Heritage,” [VBM Sichot \(Vaera\)](#) [Translation of source 734].
799. * “Impatience and Hard Labor,” [VBM Sichot \(Vaera\)](#) [Translation of source 739; see also parallel English source 796, which is a translation of source 723].
800. * “They are Slaves to me – Not Slaves to Slaves,” [VBM Sichot \(Bo\)](#) [Translation of source 743].
801. * “The Weaker Hand,” [VBM Sichot \(Bo\)](#) [Parallel to Hebrew source 760].
802. * “Three Signs of This Nation,” [VBM Sichot \(Bo\)](#) [Translation of source 740; also published in Hebrew in sources 554, 645].
803. * “What is This Service to You?” [VBM Sichot \(Bo\)](#) [Adapted translation of source 764, re-edited in English source 1062].
804. * “The Order of Tefillin and Its Message,” [VBM Sichot \(Bo\)](#) [Translation of source 731].
805. * “The Boundaries of Shabbat and of the Human Personality,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#) [Parallel to English source 783, which is a translation of source 741].
806. * “The Test of Obedience,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#) [Parallel to Hebrew source 735; see also parallel English source 809 and parallel Hebrew sources 745, 749 and 757].
807. * “The Exodus from Egypt,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#) [Translation of source 766].
808. * “One Must Accept It Joyously,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#).
809. * “And There They Tested Him,” [VBM Sichot \(Beshalach\)](#) [Translation of source 757; see also parallel English source 806 and Hebrew sources 735, 745 and 749].
810. * “The Conversion Process of Yisrael,” [VBM Sichot \(Yitro\)](#) [Translation of source 750].
811. * “I am the Lord your God,” [VBM Sichot \(Yitro\)](#) [Translation of source 767].
812. * “The Prohibition of Idolatry,” [VBM Sichot \(Yitro\)](#) [Translation of source 768].
813. * “That You Shall Set before Them,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Translation of source 746].

814. * “These are the Laws that You Shall Place Before Them,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#).
815. * “Truth, Justice and Peace Shall You Judge...,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Translated in source 769].
816. * “Through the Thick Cloud,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#).
817. * “We Shall Do and We Shall Hear,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Parallel to Hebrew source 770].
818. * “The Covenant of Justice,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Translation of source 733].
819. * “Commitment to Torah,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Translation of source 771].
820. * “Study and Practice,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [Translation of source 727].
821. * “Accepting the Torah: Then and Now,” [VBM Sichot \(Mishpatim\)](#) [See also source 1136 (another context in which this article appears), parallel English source 1130 and parallel Hebrew source 1128].
822. * “I Shall Dwell in their Midst,” [VBM Sichot \(Teruma\)](#) [Translation of source 728].
823. * “And They Shall Make an Ark,” [VBM Sichot \(Teruma\)](#) [Translation of source 742].
824. * “A Great Principle of the Torah,” [VBM Sichot \(Tetzaveh\)](#) [Parallel to English source 787 (an alternate summary of the same *sicha*), which is translated in source 773].
825. * “Thoughts of the Heart,” [VBM Sichot \(Tetzaveh\)](#) [Translation of source 747].
826. * “Why Did Moshe Shatter the Tablets?” [VBM Sichot \(Ki Tisa\)](#) [Translation of (full version of) source 777].
827. * “The Half-Shekel,” [VBM Sichot \(Ki Tisa\)](#) [Translation of source 748].
828. * “Torah Study and Forgetfulness,” [VBM Sichot \(Ki Tisa\)](#) [Translation of source 729].
829. * “Mending a Damaged Relationship,” [VBM Sichot \(Vayakhel\)](#) [See parallel Hebrew source 754 (apparently an alternate summary of the same *sicha*) and parallel English sources 791, 831 (summaries of parallel *sichot*)].
830. * “You Shall Worship Him with All Your Heart,” [VBM Sichot \(Vayakhel\)](#).
831. * “Why ‘Gather the Entire People?’” [VBM Sichot \(Vayakhel\)](#) [Parallel to Hebrew source 754 and parallel English sources 791, 829791].
832. * “Moshe Builds the Mishkan,” [VBM Sichot \(Pekudei\)](#) [Translation of source 778].

כב. ויקרא – *Vayikra*

- * "שכל ומוסר", לפרשת קדושים, **עלון שבות – בוגרים גליון ט** (תשנ"ו), עמי 10-9; **VBM – שיחות: פרשנת קדושים** [תרגום במקור 1870].
- * "ושמרתם את כל חיקותי ואת כל משפטיו", לפרשת קדושים, **עלון שבות – בוגרים גליון ט** (תשנ"ו), עמי 11-12; **VBM – שיחות: פרשנת קדושים**; בעריכה מסוימת: **דף קשור גליון 1767 (תשפ"ג)** [תרגום במקור 1871].
- * "מצות הצדקה", לפרשת בהר, **עלון שבות – בוגרים גליון ט** (תשנ"ו), עמי 19-20; [תרגום במקור 1874].
- * "כִּי עָבְדֵי הַסִּים", לפרשת בהר, **עלון שבות – בוגרים גליון ט** (תשנ"ו), עמי 21-22; **VBM – שיחות: פרשנת בהר**; "עָבְדֵי הַסִּים", **דף קשור גליון 1725 (תשפ"ב)**; "כִּי עָבְדֵי הַסִּים", **דף קשור גליון 1769 (תשפ"ג)**.
- * "הכהונה הכהולית" על פרשת אמר, **דף קשור גליון 1050 (תשס"ו)**; **VBM – שיחות: פרשנת אמר**; בעריכה מסוימת: "תמיד בכחונתו", **דף קשור גליון 1344 (תשע"ג)**; **דף קשור גליון 1425 (תשע"ה)**; **דף קשור גליון 1639 (תש"ח)** [מקביל למקור 860 באנגלית (sic) מקביל של אותה שיחה].
- * "ונתני שלום בארץ" על פרשת בחוקותי, **דף קשור גליון 1051 (תשס"ו)**; **VBM – שיחות: פרשנת בחוקותי** [ראיה במקור 875 באנגלית (sic) מקביל של אותה שיחה].
- * "והתהלך בתוככם, והייתו לכם לא-להים", לפרשת בחוקותי, **דף קשור גליון 1054 (תשס"ו)**; **דף קשור גליון 1345 (תשע"ג)**; **דף קשור גליון 1427 (תשע"ה)**; **VBM – שיחות: פרשנת בחוקותי**; "והתהלך בתוככם", **דף קשור גליון 1554 (תשע"ח)** [תרגום במקור 878].
- * "כהן ונביא", **דף קשור גליון 1176 (תשס"ט)**; **דף קשור גליון 1465 (תשע"ז)**; **VBM – שיחות: קשור גליון 1592 (תשע"ט)**; **דף קשור גליון 1720 (תשפ"ב)**; "כהן ונביא", **VBM – שיחות: פרשנת צו** [תרגום של מקור 857].
- * "הליכה בחוקות הגויים", **דף קשור גליון 1177 (תשס"ט)**; **VBM – שיחות: פרשיות אחרי-קדושים**; בעריכה מסוימת: **חנוכה** (בארכרים, סדרה לתהים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספריית חמד, תשע"ג, עמי 252-254; בעריכה אחרת: **דף קשור גליון 1424 (תשע"ה)** [תרגום במקור 873].
- * "סדר בסדרי עדיפויות", **דף קשור גליון 1178 (תשס"ט)**; "ובקוצרכם את קציר ארצכם", **VBM – שיחות: פרשנת אמר**; "ובקצרכם את קציר ארצכם", **דף קשור גליון 1304 (תשע"ב)**; **דף קשור גליון 1512 (תשע"ז)** [תרגום במקור 861].
- * "בשגרה ובחידוש" לפרשת שמיini, **דף קשור גליון 1383 (תשע"ד)** [מקביל למקור 863 באנגלית (sic) מקבילים לאותה שיחה]; ראה במקור גם במקור 848 בעברית, שתורגם במקור 863].
- * "על קדשה ועל טהרה", **דף קשור גליון 1510 (תשע"ז)**; "קדשה וטומאה", **VBM – שיחות: פרשיות תזריע-מצווע**; בעריכה אחרת: "קדשה וטומאה", **דף קשור גליון 1384 (תשע"ד)** [תרגום במקור 864].
- * "לימוד פרשות נגעים", **VBM – שיחות: פרשנת מצוע**; "לימוד תורה בחפש לב", **דף קשור גליון 1385 (תשע"ד)** [תרגום במקור 858].
- * "בחינת וקרא בבחינת במדבר", **דף קשור גליון 1388 (תשע"ד)**; "לסיכום ספר וקרא", **VBM – שיחות: פרשנת בחוקותי**; **דף קשור גליון 1471 (תשע"ו)** [בהתמצת סוף השיחה]; **דף קשור גליון 1726 (תשפ"ב)** [בגירסה המלאה] [תרגום במקור 879 ע"פ הגירסה המלאה].

- . * "בריאת האדם," [VBM – שיחות: פרשת תורייע](#); "האדם – נזר הבריאה או יצור משוכלל?," [VBM – שיחות: פרשיות תורייע-מצורע; דף קשור גליון 1550 \(תשע"ח\)](#) [תרגoms של מקור 868].⁸⁴⁷
- . * "בשגרה ובחידוש," [VBM – שיחות: פרשת שמיני; דף קשור גליון 1593 \(תשע"ט\)](#); [דף קשור גליון 1678 \(תשפ"א\)](#) [תרגום במקור 867; ראה במקביל גם במקור 843 בעברית ובמקור 863anganliah].⁸⁴⁸
- . * "שרוב גופו תורה תלויים בה," [VBM – שיחות: פרשת קדושים; דף קשור גליון 1638 \(תש"ף\)](#) [תרגום במקור 872].⁸⁴⁹
- . * "וואם תכלכו עמי קריי," [VBM – שיחות: פרשת בחוקותני](#); בהשראת כמה קטעים מהסוף: [דף קשור גליון 1640 \(תש"ף\)](#) [תרגום במקור 877].⁸⁵⁰
- . * "ויקרא אל משה," [VBM – שיחות: פרשת ויקרא](#) [תרגום במקור 866].⁸⁵¹
- . * "עובדות האדם ועובדות המזבח," [VBM – שיחה לפרשת השבע \(צ\)](#) [מקביל למקור 857anganliah].⁸⁵²
- . * "במקומות אשר יבחר ה' שם תעללה עולותיך," [VBM – שיחות: פרשת אחורי-מות](#) [מקביל למקור 869anganliah] (סיכום מקבילים של אותה שיחה).⁸⁵³
- . * "ההידבקות בה' והחלילכה בדרכיו," [VBM – שיחות: פרשת קדושים](#).⁸⁵⁴
- . * "ספרית העומר – הכנה והתעלות," [VBM – שיחות: פרשת אמור](#) [תרגום במקור 859anganliah].⁸⁵⁵
- . * "על ניתוח ההיסטוריה והמצוות," [VBM – שיחות: פרשת בהר-בחוקותי](#).⁸⁵⁶
857. * "The Message of the Burnt Offering," [VBM Sichot \(Tzav\); VBM Parsha Digest I:28 Tzav \(5779\)](#) [Parallel to Hebrew source 852].
858. * "Studying the Laws of Leprosy," [VBM Sichot \(Metzora\); VBM Parsha Digest I:31 Metzora – Shabbat HaGadol \(5779\)](#) [Translation of source 845].
859. * "Counting the Omer – Preparation and Elevation," [VBM Sichot \(Emor\); VBM Parsha Digest I:34 Emor \(5779\)](#) [Translation of source 855].
860. * "Always a Kohen," [VBM Sichot \(Emor\); VBM Parsha Digest II:34 Emor \(5780\)](#) [Parallel to Hebrew source 837 (alternate summary of the same *sicha*)].
861. * "Remembering the Needy," [VBM Sichot \(Emor\); VBM Parsha Digest III:32 Emor \(5781\)](#) [Translation of source 842].
862. * "Priest and Prophet," [VBM Sichot \(Tzav\); VBM Parsha Digest IV:30 Tzav \(5782\)](#) [Translated in source 840].
863. * "Innovation and Routine," [VBM Sichot \(Shemini\); VBM Parsha Digest IV:31 Shemini – Para \(5782\)](#) [Parallel to Hebrew source 843 (alternate summaries of the same *sicha*); see also Hebrew source 848 which is translated in source 863].
864. * "Sanctity and Impurity," [VBM Sichot \(Tazria-Metzora\); VBM Parsha Digest IV:33 Metzora – Shabbat HaGadol \(5782\)](#) [Translation of source 844].

865. * "Honey and Milk are Under Your Tongue," [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#); [VBM Parsha Digest IV:39 Bechukotai \(5782\)](#).
866. * "And He Called to Moshe," [VBM Sichot \(Vayikra\)](#) [Translation of source 851].
867. * "The Routine and the Extraordinary," [VBM Sichot \(Shemini\)](#) [Translation of source 848; see parallel English source 863 and Hebrew source 843].
868. * "You Created Me both First and Last," [VBM Sichot \(Tazria\)](#) [Translated in source 847].
869. * "Bring Your Sacrifices Before God," [VBM Sichot \(Acharei Mot\)](#) [Parallel to Hebrew source 853 (alternate summary of the same *sicha*)].
870. * "Intelligence and Ethics," [VBM Sichot \(Kedoshim\)](#) [Translation of source 833].
871. * "You Shall Keep All My Statutes and All My Judgments," [VBM Sichot \(Kedoshim\)](#) [Translation of source 834].
872. * "For Most of the Essentials of the Torah Depend upon It," [VBM Sichot \(Kedoshim\)](#) [Translation of source 849].
873. * "Following the Ways of the Gentiles," [VBM Sichot \(Acharei Mot - Kedoshim\)](#) [Translation of source 841].
874. * "The Mitzva of *Tzedaka*," [VBM Sichot \(Behar\)](#) [Translation of source 835].
875. * "And I Will Bring Peace to the Land..." [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#) [Parallel to Hebrew source 838 (alternate summary of the same *sicha*)].
876. * "Bring Us with Heads Held High to Our Land," [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#).
877. * "If You Walk with Me in Happenstance," [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#) [Translation of source 850].
878. * "I Will Walk in Your Midst, and I Will Be Your God," [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#) [Translation of source 839].
879. * "In Summation of the Book of Vayikra," [VBM Sichot \(Bechukotai\)](#) [Translation of source 846 (complete version)].

כג. במדבר – *Bemidbar*

- . * "מה טובו אהליך יעקב," [דף קשר א \(תשמ"ה\)](#), גליון 11 – שיחות: פרשת [VBM](#) – בלק; [דף קשר גליון 1434 \(תשע"ה\)](#); [דף קשר גליון 1605 \(תשע"ט\)](#); [דף קשר גליון 1689 \(תשפ"א\)](#) [תורגם במקור 919; ראה במקביל גם במקור 912 באנגלית]. . 880
* "סעודת שלישית – יישב ישראל בשיטים" לפרש בלק, [דף קשר א \(תשמ"ה\)](#), גליון 11. 881
* "העוצמה שבידך אל המטרה", לפרש מסע, מתוך "שיחות רבותינו הראשי הישיבה שליט"א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\)](#), עמי 35-37; "חשיבותו העצמית של המסע: שיחה לפרש מטות-מסע", [דף קשר גליון 1101 \(תשס"ז\)](#); 882

- "העוצמה שבדרך אל המטרה", **דף קשור גליון 1649** (תש"ף); "תכלית ותהליך", **VBM – שיחות: פרשת מסע** [תרגום במקור 937; ראה במקביל גם במקור 895 בעברית, שתורגם במקור 913, ובמקור 903 בערבית, שתורגם במקור 938].
 883. * "הנני נתן לו את בריתי שלום", בפרש פינחס, **עלון שבות – בוגרים גליון ג** (תשנ"ד), עמי 37-38; **דף קשור גליון 1353** (תשע"ג); **דף קשור גליון 1734** (תשפ"ב); **דף קשור גליון 1777** (תשפ"ג) [תרגום במקור 920].
884. * "וועטה יגדל נא כה ה'", על פרשת שלח, **דף קשור גליון 1055** (תשס"ו); **דף קשור גליון 1730** (תשפ"ב); **VBM – שיחות: פרשת שלח-לך** [תרגום במקור 932].
885. * "גבורת ארי: שיחה לפרש בלק", **דף קשור גליון 1099** (תשס"ז).
886. * "הציצית: קידוש החול", **דף קשור גליון 1183** (תשס"ט); **דף קשור גליון 1475** (תשע"ז); **VBM – שיחות: פרשת שלח-לך**; בעריכה קלה: **דף קשור גליון 1686** (תשפ"א) [תרגום במקור 929].
887. * "ציצית – כנגד כל המצוות قولוי", **דף קשור גליון 1224** (תש"ע); "האדם ועלם הטבע", **דף קשור גליון 1310** (תשע"ב); "אדם ועלם הטבע", **VBM – שיחות: פרשת שלח**; "מצוות ציצית והמושל הטבע", **VBM – שיחות: פרשת שלח-לך** [ראה במקביל במקור 891 ובמקור 892 בעברית (שהוא תרגום של מקור 931)].
888. * "שליטה בעולם החומר", **VBM – שיחות: פרשת נשא**; "ואחר ישתח הנזיר ייר", **VBM – שיחות: פרשת נשא**; **דף קשור גליון 1308** (תשע"ב); "פרש נזיר", **דף קשור גליון 1347** (תשע"ג); "פרש נשא", **דף קשור גליון 1429** (תשע"ה) [תרגום של מקור 926].
889. * "התבט התנורות" לפרש בהעתך, **דף קשור גליון 1309** (תשע"ב); **דף קשור גליון 1430** (תשע"ה); **דף קשור גליון 1557** (תשע"ח) [ראה במקביל במקור 1015 בעברית (אותה שיחה בהקשר אחר), ובתרגומו במקור 1025].
890. * "התנהגות משה בחטא המרגלים", **VBM – שיחות: פרשת שלח-לך**; בעריכה מחודשת: **דף קשור גליון 1392** (תשע"ד).
891. * "למשמעות שלמצוות ציצית" לפרש שלח, **VBM – מחשבת ההלכה**; **דף קשור גליון 1602** (תשע"ט) [ראה במקביל במקור 892 בעברית (שהוא תרגום של מקור 931) ובסource 887 בעברית].
892. * "משמעות הציצית", **VBM – שיחות: פרשת שלח-לך**; **דף קשור גליון 1349** (תשע"ג) [תרגום של מקור 931; ראה במקביל גם במקורות 891, 887 בעברית].
893. * "ויתקצר נפש העם בדרך", **VBM – שיחות: פרשת חוקת**; **דף קשור גליון 1394** (תשע"ד) [תרגום במקור 934].
894. * "זכיה בכתרא", **VBM – שיחות: פרשת פינחס**; בעריכה מחודשת: **דף קשור גליון 1396** (תשע"ד) [תרגום של מקור 915].
895. * "ויסעו ויחנו", **דף קשור גליון 1398** (תשע"ד); "ויסעו... ויחנו..." **VBM – שיחות: פרשת מטות**; **דף קשור גליון 1736** (תשפ"ב) [תרגום במקור 913; ראה במקביל גם במקור 882, שתורגם במקור 937, ובמקור 903, שתורגם במקור 938].
896. * "חטא משה ואחרן – החחמצה", **VBM – שיחות: פרשת חוקת**; **דף קשור גליון 1433** (תשע"ה); בעריכה מסוימת: **דף קשור גליון 1775** (תשפ"ג) [תרגום במקור 933].
897. * "הן עם לבדך ישכו", **VBM – שיחות: פרשת בליך**; **דף קשור גליון 1478** (תשע"ו); **דף קשור גליון 1776** (תשפ"ג) [תרגום של מקור 918].

- * "משה רビינו – מופת למנהיגות בעת משבר", [VBM – שיחות שלח-לך](#); "משה רבנו – מופת למנהיגות בעת משבר", [דף קשור גליון 1517 \(תשע"ז\)](#); [דף קשור גליון 1644 \(תש"ף\)](#).
- * "העונש על האי-עשיה", [VBM – שיחות פרשת חוקת](#); "העונש על אי-עשיה", [דף קשור גליון 1560 \(תשע"ח\)](#) [תרגום במקור 935].
- * "הביבורת על בני גד ובני ראובן", [VBM – שיחות פרשיות מטוות-משמעות](#); [דף קשור גליון 1563 \(תשע"ח\)](#); [דף קשור גליון 1691 \(תשפ"א\)](#).
- * "את משכן ה' טמא", [VBM – שיחות פרשת חוקת](#); [דף קשור גליון 1604 \(תשע"ט\)](#) [תרגום של מקור 914].
- * "ויאדבר משה אל ראשי המטות", [VBM – שיחות פרשיות מטוות](#); [דף קשור גליון 1607 \(תשע"ט\)](#); [דף קשור גדיון 1778 \(תשפ"ג\)](#).
- * "הensus והיעד", [VBM – שיחות פרשת מסע](#); "חשיבות הדרך": המסע והיעד", [דף קשור גליון 1608 \(תשע"ט\)](#); בוצרה מתומצתת: "חשיבות שבדרך", [VBM – שיחה לפرشת השבועו \(מסע\)](#) [תרגום במקור 938]; ראה במקביל במקור 882 עברית, שתורגם במקור 937 ובקור 895 בעברית, שתורגם במקור 913].
- * "פרטי המצוות וטਮיהן" [לפרשנות פרה](#), [VBM – שיחות ראשי הישיבה \(ארבע פרשיות\)](#); [דף קשור גליון 1721 \(תשפ"ב\)](#) [תרגום במקור 923]; ראה במקביל מקור 924 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחה).
- * "פרשיות חלה ונסכים", [VBM – שיחות פרשת שלח-לך](#); בעריכה מסוימת: [דף קשור גליון 1773 \(תשפ"ג\)](#) [תרגום במקור 917].
- * "חומר כהונה וכתר תורה", [VBM – שיחות פרשת פינחס](#).
- * "תרבות אנשים חטאיהם", [VBM – שיחות פרשיות מטוות-משמעות](#) [תרגום במקור 936].
- * בני גד ובני ראובן", [VBM – שיחות פרשיות מטוות](#).
- * "טבח כלים: טהרה וקדושה", [VBM – שיחות פרשת מטוות](#) [לקוח מתוך מקור 268; תרגום במקור 921].
911. * "Look at It and Remember All the *Mitzvot* of God," [VBM Sichot \(Shelach\)](#); [VBM Parsha Digest I:40 Shelach](#) (5779).
912. * "How Goodly are Your Tents, Ya'akov," [VBM Sichot \(Balak\)](#); [VBM Parsha Digest I:43 Balak](#) (5779) [Parallel to English source 919, which is a translation of source 880].
913. * "And They Traveled... And They Encamped..." [VBM Sichot \(Matot-Masei\)](#); [VBM Parsha Digest I:46 Masei](#) (5779) [Translation of source 895; see also parallel English source 937, which is a translation of source 882, and English source 938, which is a translation of source 903].
914. * "He Has Defiled My Temple," [VBM Sichot \(Chukat\)](#); [VBM Parsha Digest II:42 Chukat \(5780\)](#) [Translated in source 901].
915. * "Earning the Crown," [VBM Sichot \(Pinchas\)](#); [VBM Parsha Digest II:44 Pinchas \(5780\)](#) [Translated in source 894].

916. * “*Sefer Bamidbar* – The Book of *Pekudim*,” [VBM Sichot \(Bamidbar\)](#); “*Sefer Bemidbar*: The Book of *Pekudim*,” [VBM Parsha Digest III:34 Bemidbar \(5781\)](#) [Parallel to Hebrew source 906].
917. * “Consolation after the Sin of the Spies,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#); [VBM Parsha Digest III:38 Shelach \(5781\)](#) [Translation of source 905].
918. * “A Nation that Dwells Alone,” [VBM Sichot \(Balak\)](#); [VBM Parsha Digest III:41 Balak \(5781\)](#) [Translated in source 897].
919. * “Tranquility and Heroism” [VBM Sichot \(Balak\)](#); [VBM Parsha Digest IV:47 Balak \(5782\)](#) [Translation of source 880; see also parallel English source 912].
920. * “Behold I Give Him My Covenant of Peace,” [VBM Sichot \(Pinchas\)](#); [VBM Parsha Digest IV:48 Pinchas \(5782\)](#) [Translation of source 883].
921. * “Separating Oneself for the Sake of Purity and Sanctity,” [VBM Sichot \(Matot-Masei\)](#); [VBM Parsha Digest IV:49 Matot \(5782\)](#) [Excerpted translation of source 268; translation of source 910].
922. * “Action and Laziness in Divine Service,” [VBM Sichot \(Balak\)](#); [VBM Parsha Digest V:44, Balak \(5783\)](#).
923. * “Finding Reasons for the *Mitzvot*,” [VBM Sichot \(Para\)](#) [Translation of source 904; see also parallel English source 924 (alternate summary of the same *sicha*)].
924. * “The Red Heifer,” [VBM Sichot \(Para\)](#) [Parallel to English source 923 which is a translation of source 904 (alternate summary of the same *sicha*)].
925. * “Honor and Obligation,” [VBM Sichot \(Naso\)](#).
926. * “He Will Separate Himself from Wine,” [VBM Sichot \(Naso\)](#) [Translated in source 888].
927. * “The Embedded Message,” [VBM Sichot \(Naso\)](#).
928. * “He Has Treated God’s Word with Contempt,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#).
929. * “*Tzitzit*: Sanctification of the Profane,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#) [Translation of source 886].
930. * “The Sin of the Golden Calf and the Sin of the Spies,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#).
931. * “The Significance of *Tzitzit*,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#) [Translated in source 892, parallel to Hebrew source 891].
932. * “And Now, Let My Lord’s Power Be Great,” [VBM Sichot \(Shelach\)](#) [Translation of source 884].
933. * “The Sin of Moshe and Aharon,” [VBM Sichot \(Chukat\)](#) [Translation of source 896].
934. * “The Spirit of the People Grew Impatient,” [VBM Sichot \(Chukat\)](#) [Translation of source 893].
935. * “The Punishment for Inaction,” [VBM Sichot \(Chukat\)](#) [Translation of source 899].

936. * "The Legitimacy of Living Outside of Israel," [VBM Sichot \(Matot-Masei\)](#) [Translation of source 908].
937. * "The 'Journey' Towards the Goal," [VBM Sichot \(Masei\)](#) [Translation of source 882; see also parallel English source 938, which is a translation of source 903, and parallel English source 913, which a translation of source 895].
938. * "The Importance of the Journey," [VBM Sichot \(Matot-Masei\)](#) [Translation of source 903; see also parallel English source 937, which is a translation of source 882, and parallel English source 913, which is a translation of source 895].

כד. דברים – Devarim –

939. * "למען ייטב לך – שכון של מצוות", לפרשנִת כי-תצא, מתחוך "שיחות רבותינו ראשית היישיבה שליט"א", [עלון שבות גליון 140-141 \(תשנ"ד\), עמ' 38-39](#).
940. * "מצוא שפטיך תשמר ועשית", לפרשנִת כי תצא, [עלון שבות – בוגרים גליון ז \(תשנ"ה\), עמ' 9](#); [דף קShar גליון 1277 \(תשע"א\)](#); [דף קShar גליון 1439 \(תשע"ה\)](#); [תרגום במקור 1980].
941. * "מיקומה של פרשנִת כי תצא בספר דברים", [עלון שבות – בוגרים גליון ז \(תשנ"ה\), עמ' 11](#) [תרגום במקור 1979].
942. * "פרשנִת ביכורים", לפרשנִת כי תבוא [סיכון שיחה מאולול תשלי"א], [עלון שבות – בוגרים גליון ז \(תשנ"ה\), עמ' 13-14](#); [דף קShar גליון 1278 \(תשע"א\)](#); [דף קShar גליון 1401 \(תשע"ד\)](#) [בנסיבות כמה קטעים מהסוף]; [דף קShar גליון 1652 \(תש"ף\)](#); בעריכה חדשה: (גירסה מלאה); "מצוות ביכורים", [דף קShar גליון 1740 \(תשפ"ב\)](#); "ביכורים – לה'", בתוך **שבועות** (בארכונים, סדרה לחגים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחרונות-ספררי חמד, תשע"ב, עמ' 166-167; "פרשנִת כי תבוא" [תרגום במקור 1973].
943. * "כל ישראל ערבי זה לזה", לפרשנִת ניצבים, [עלון שבות – בוגרים גליון ז \(תשנ"ה\), עמ' 15](#) [תרגום במקור 1970].
944. * "בינו שנות דור ודור: שיחה לפרשנִת כי-תצא", [דף קShar גליון 1104 \(תשס"ז\)](#); "ארבעים יכנו לא יוסיף", [דף קShar גליון 1524 \(תשע"ז\)](#); "לא יוסיף", [VBM – שיחות: פרשנִת כי-תצא](#); [דף קShar גליון 1780 \(תשפ"ג\)](#).
945. * "...לא זכה – נעשית לו סם המות", שיחה לפרשנִת ניצבים-וילך, [דף קShar גליון 1106 \(תשס"י\)](#); "שם חיים או סם המוות?", [דף קShar גליון 1192 \(תשס"ט\)](#); "זוכה – נעשית לו סם חיים", [דף קShar גליון 1319 \(תשע"ב\)](#); [דף קShar גליון 1402 \(תשע"ד\)](#); "זוכה – נעשית לו סם חיים, לא זוכה – נעשית לו סם מיתה", [דף קShar גליון 1358 \(תשע"ג\)](#); [דף קShar גליון 1526 \(תשע"ז\)](#); בעריכה שונה: "ההרורה: סם חיים או סם המוות?" [VBM – שיחות: פרשנִת ניצבים](#); "התורה – סם החיים או סם המוות?" [VBM](#) [תרגום במקור 1985 (לשפ"ב)] (לפי גירסת VBM).
946. * "'אללה הדברים' – נאומו של משה", [VBM – שיחות: פרשנִת דברים](#); "'אללה הדברים', [דף קShar גליון 1189 \(תשס"ט\)](#); [דף קShar גליון 1523 \(תשע"ז\)](#); [דף קShar גליון 1737 \(תשפ"ב\)](#); [דף קShar גליון 1779 \(תשפ"ג\)](#) [תרגום של במקור 1963].

- * "עובדות ה' במחשבתך", [דף קשור גליון 1279 \(תשע"א\)](#); [דף קשור גליון 1441 \(תשע"ה\)](#); [דף קשור גליון 1696 \(תשפ"א\)](#); [VBM](#) – שיחות: פרשנת ניצבים [תרגום במקורו 964].
- * "ותשכחך", שיחה לפרשת האזינו, [דף קשור גליון 1280 \(תשע"ב\)](#); "על השכחה", [דף קשור גליון 1527 \(תשע"ח\)](#) [תרגום במקורו 972; ראה במקביל גם במקורו 965 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחה)].
- * "לכל מקום שתליך המצוות מלווין אותך", [דף קשור גליון 1356 \(תשע"ג\)](#); [דף קשור גליון 1484 \(תשע"ה\)](#) [המשפט מופיע בסוף השיחה]; [דף קשור גליון 1611 \(תשע"ה\)](#); [דף קשור גליון 1693 \(תשפ"ב\)](#) [המשפט בסוף הוחזר] [תרגום במקורו 984].
- * "תמים תהיה עם ה' אלהיך", [דף קשור גליון 1438 \(תשע"ה\)](#); [דף קשור גליון 1738 \(תשפ"ב\)](#); בעריכה שונה: "תמים ושלםות", [VBM](#) – שיחות: פרשנת שופטים [תרגום של מקורו 963].
- * "וילך משיח", [VBM](#) – שיחות: פרשנת וילך; [דף קשור גליון 1442 \(תשע"ז\)](#); [דף קשור גליון 1487 \(תשע"ז\)](#); [דף קשור גליון 1742 \(תשפ"ג\)](#).
- * "דיברה תורה כנגד יציר הרעם", [VBM](#) – שיחות: פרשנת כי-תצא; [דף קשור גליון 1566 \(תשע"ח\)](#) [ראתה במקביל במקורו 954 בעברית, ובתרגום בו במקורו 1983].
- * "הנסתרות לה' אלהינו", [VBM](#) – שיחות: פרשנת ניצבים; [דף קשור גליון 1613 \(תשע"ט\)](#); [דף קשור גליון 1782 \(תשפ"ג\)](#) [תרגום במקורו 974].
- * "אשת יפת תואר", [VBM](#) – שיחות: פרשנת כי-תצא; [דף קשור גליון 1651 \(תש"ף\)](#) [תרגום במקורו 983; ראה במקביל גם במקורו 952 בעברית].
- * "לא תוננו", [VBM](#) – שיחות: פרשנת כי-תצא; [דף קשור גליון 1739 \(תשפ"ב\)](#) [ראתה במקביל במקורו 982 באנגלית].
- * "שםיות האוזן", [VBM](#) – שיחות: פרשנת וילך; "למען ישמעו ולמען ילמדו" לפרשנת נצבים-וילך, [דף קשור גליון 1653 \(תש"ף\)](#) [תרגום במקורו 971].
- * "תהליך מינוי השופטים", [VBM](#) – שיחות: פרשנת דברים [תרגום במקורו 978].
- * "בין קודש לחול", [VBM](#) – שיחה לפרשת השבעה (ואתתנו).
- * "וישבר אוטם תחת ההר", [VBM](#) – שיחות: פרשנת עקב וCY תשא.
- * "סוכות ושמיני עצרת", [VBM](#) – שיחה לפרשת השבעה (ראה) ומודדים.
- * "על טעמי המצוות", [VBM](#) – שיחות: פרשנת כי-תצא.
- * "הבחירה החופשית", [VBM](#) – שיחות: פרשנת ניצבים [ראתה במקביל במקורו 400 בעברית, ובתרגום בו במקורו 1427].
963. * "Be 'Tamim' with the Lord," [VBM Sichot \(Shoftim\)](#); [VBM Parsha Digest](#): I:51 Shoftim (5779); [III:48 Shoftim \(5781\)](#) [Translated in source 950].
964. * "Service of the Heart and Mind," [VBM Sichot \(Nitzavim\)](#); [VBM Parsha Digest](#) I:54 Nitzavim (5779) [Translation of source 947].
965. * "You are Unmindful of the Rock that Fashioned You," [VBM Sichot \(Haazinu\)](#); [VBM Parsha Digest](#) II:4 Ha'azinu (5780) [See English source 1002, where this is reissued in an alternate context; see also parallel English source 972 which is a translation of source 948 (alternate summary of the same *sicha*)].

966. * “Moshe Rabbeinu - Educator Par Excellence,” [VBM Sichot \(Devarim\)](#); [VBM Parsha Digest II:46 Devarim \(5780\)](#) [Translated in source 946].
967. * “The Value of an Individual” (regarding *egla arufa*), [VBM Sichot \(Shoftim\)](#); [VBM Parsha Digest II:50 Shoftim \(5780\)](#).
968. * “The Burden of Opportunity,” [VBM Sichot \(Ki Tavo\)](#); [VBM Parsha Digest II:52 Ki Tavo \(5780\)](#).
969. * “Reward and Punishment,” [VBM Sichot \(Ki Tavo\)](#); [VBM Parsha Digest III:50 Ki Tavo \(5781\)](#).
970. * “All of Israel are Guarantors for One Another,” [VBM Sichot \(Nitzavim\)](#); [VBM Parsha Digest III:51 Nitzavim \(5781\)](#) [Translation of source 943].
971. * “In Order That They May Hear,” [VBM Sichot \(Nitzavim-Vayelekh\)](#); [VBM Parsha Digest IV:2 Vayelekh-Shuva \(5782\)](#) [Translation of source 956].
972. * “You Forgot God Who Formed You,” [VBM Sichot \(Haazinu\)](#); [VBM Parsha Digest IV:4 Ha’azinu \(5782\)](#) [Translation of source 948; parallel to source 965 (alternate summary of same *sicha*)].
973. * “*Parashat Bikkurim*,” [VBM Sichot \(Ki Tavo\)](#); [VBM Parsha Digest IV:57 Ki Tavo \(5782\)](#) [Translation of source 942].
974. * “The Hidden Things are Known to God,” [VBM Sichot \(Nitzavim\)](#); [VBM Parsha Digest IV:58 Nitzavim \(5782\)](#) [Translation of source 953].
975. * “That They Should Learn to Fear God All Their Days,” [VBM Sichot \(Nitzavim-Vayelekh\)](#); [VBM Parsha Digest V:2 Vayelekh \(5783\)](#).
976. * “God Desired to Bring Merit To Israel,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#); [VBM Parsha Digest V:52 Ki Tetze \(5783\)](#).
977. * “Place the Torah in their Mouths,” [VBM Sichot \(Nitzavim-Vayelekh\)](#); [VBM Parsha Digest V:54 Nitzavim-Vayelekh \(5783\)](#).
978. * “Appointment of Judges,” [VBM Sichot \(Devarim\)](#) [Translation of source 957].
979. * “The Position of *Parashat Ki Tetze* in the Book of *Devarim*,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#) [Translation of source 941].
980. * “The Words of Your Mouth You Shall Guard and Fulfill,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#) [Translation of source 940].
981. * “Remember What God Did to Miriam,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#).
982. * “Do Not Ill-Treat Him,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#) [See parallel Hebrew source 955].
983. * “Striving for the Ideal, or Conceding to Reality,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#) [Translation of source 954; see also parallel Hebrew source 952].
984. * “Wherever You Go, the Mitzvot Go with You,” [VBM Sichot \(Ki Tetze\)](#) [Translation of source 949].

985. * "The Torah – An Elixir of Life or a Potion of Death," [VBM Sichot \(Nitzavim-Vayelekh\)](#) [Translation of source 945 (based on the VBM version)].

כה. ימים נוראים וסוכות – *Sukkot*

[ראה מאמרים הלכתיים הקשורים לימים נוראים וסוכות במקורות 68, 68, 74, 87, 90, 93, 95, 109, 98, 111. ראה גם במאמרים הקשורים לעניין התשובה בקטgorיה גג.]

[See halakhic articles related to the High Holidays and *Sukkot* in sources 130, 136-138. See also articles related to the topic of Repentance / *Teshuva* in category גג.]

986. * "יום הזיכרון" – לראש השנה, [עלון שבות](#), שנה ה (תשלי"ד), גליון כז, עמ' 6-11; [VBM – חגיגות ראש השנה](#); [דף קשר ב \(תשמ"ח\)](#), גליון 146 [בஹשمتת קטע אחרון הקשור למלחמות יום הכהנים]; "יום של קרבנה", בעריכה קלה: [ראש השנה](#) (בארכרים, סדרה לחגיגות), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"א, עמ' 153-148 [תרגום במקור 999; ראה במקביל מקור 998 באנגלית].

987. * "חדשות: דרשו ה' בהמצאו", שיחה לימי אלול, [דף קשר א \(תשמ"ח\)](#), גליון 15.

988. * "ושומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים" – על הזיקה שבין תקיעה לתפילה", [עלון שבות – בוגרים גליון יט \(תשס"ד\)](#), עמ' 9-22 [תרגום במקור 1004].

989. * "דוויח מצב", שיחה על חשיבות הנוכחות בישיבה לשמחת תורה, [דף קשר י \(תשס"ה\)](#), גליון 981.

990. * "נבוואה שעריך" – שיחה לראש השנה, [דף קשר גליון 1107 \(תשס"ח\)](#); "אם כבנין אם כעבדים", [VBM – שיחות ראש השנה למועדדים](#); בעריכה אחרת: "אם כבנין, אם כעבדים", [ראש השנה](#) (בארכרים, סדרה לחגיגות), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"א, עמ' 162-163 [תרגום במקור 1003].

991. * "ימי אלול, שבועות אלול", [דף קשר גליון 1151 \(תשס"ח\)](#).

992. * "שבת שבתון", [יום הבכיפורים](#) (בארכרים, סדרה לחגיגות), עורך ראשי הרב יעקב מדן, [ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ד](#), עמ' 98-101 [מעודכן מתוכך מקור 68 בעברית; ראה במקביל מקור 1000 באנגלית (שהוא עיבוד בתרגום של המאמר המקורי)].

993. * "זוכר הבריתות", [בדרשות פניך: פרקי תשובה](#), ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמ' 63-76.

994. * "מלכות וזיכרון", [בדרשות פניך: פרקי תשובה](#), ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמ' 77-91.

995. * "נעילה ותשובה", [בדרשות פניך: פרקי תשובה](#), ידיעות אחרונות, תשפ"ג, עמ' 140-151.

996. * "שמע תפילה", שיחה לראש השנה, [VBM – שיחות ראש השנה למועדדים](#).

997. * "צום גדליה: רצח פוליטי או והיום", [VBM – שיחות ראש השנה](#).

998. "Rosh Ha-shana: The Day of Remembrance," [VBM Holiday](#); *VBM Parsha Digest* I:2 Rosh Hashana (5779) [Parallel to Hebrew source 986 and its translation in source 999].
999. "The Day of Memory and Remembrance," [VBM Holiday](#) [Translation of source 986; parallel to English source 998].
1000. * "Praying with all of Israel" on Yom Kippur, [VBM Holiday](#); *VBM Parsha Digest* I:3 Yom Kippur – Sukkot (5779).
1001. * "The Mitzva of 'Shabbaton' on *Yom Ha-kippurim*," [VBM Holiday](#) [Adaptation of Hebrew source 68; see also Hebrew source 992, as it, too, is an adaption of source 68].
1002. * "For the Sin of Neglect," [VBM Holiday](#) [A republication, in an alternate context, of source 965; see also parallel English source 972, which is a translation of source 948 (an alternate summary of the same *sicha*)].
1003. * "Let Us Enter Your Gates," [VBM Holiday](#) [Translation of source 990].
1004. * "The Relationship Between Shofar and Prayer," [VBM Holiday](#) [Translation of source 988].
1005. * "The Experience of *Hakhol*," [VBM Holiday](#).

כו. חנוכה – Chanukka

[ראה מאמרם הלכתיים הקשורים לחנוכה במקורות 69, 71, 73, 82, 102, 112, 113.]

[See halakhic articles related to *Chanukka* in sources 131, 132, 139-142.]

1006. * "תמצית שיחתו של הרב ליכטנשטיין" בנסיבות חנוכה, [דף קשר ד \(תשנ"ג\), גליון 371](#) [ראה במקביל במקורות 1009 (סיכום מפורט יותר של אותה שיחה), 1010, 1013 בעברית ותרגומים מקור 1009 במקור 1027 בערבית].
1007. * "שיחתו של הרב ליכטנשטיין שליט"א", בנסיבות חנוכה, [דף קשר ה \(תשנ"ה\), גליון 473](#).
1008. * "להבדיל בין טהור, בין קדש לחול'", ממשיבת חנוכה תשמ"ט, [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\), עמ' 61-65](#) [תרגoms במקור 1030].
1009. * "להשכים תורתך ולהעירים מחוקיך רצונך", [עלון שבות – בוגרים גליון ה \(תשנ"ה\), עמ' 67-72](#) [תרגoms במקור 1027; ראה במקביל גם במקורות 1006 (סיכום מתומצת יותר של אותה שיחה), 1010, 1013, 1013 בערבית].
1010. * "דו"ח מצב: עיקרי שיחתו של הרב ליכטנשטיין שליט"א ממשיבת חנוכה תשנ"ז", [דף קשר ו \(תשנ"ז\), גליון 579](#); "שיחמה ממשיבת חנוכה על לימוד התורה", [VBM – שיחות ראשי הישיבה למועדים](#) (שיחחה זאת של הרב ליכטנשטיין, משנת תשנ"ז, מופיעה בסוף העמוד) [מקביל למקורות 1006, 1009, 1013 בערבית; ראה גם בתרגומים של מקור 1009 במקור 1027].

1011. * "דו"ח מצב: מסיבת חנוכה", על "פרסומי ניסא עצמי", **דף קשור 2 (תשנ"ח)**, **גלוון 634**; "שיחה ממשיבת חנוכה על לימוד התורה", **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים** (שיחה זאת של הרב ליכטנשטיין, משנת תשנ"ח, מופיעה בתחילת העמוד).
1012. * "מנורה וקטורת" ממשיבת חנוכה, **דף קשור 2 (תש"ס)**, **גלוון 738**; **דף קשור גלוון 1496 (תשע"ז)**; "מנורה וקטורת: הומיניזם וטרנסצנדנטיות", **VBM – שיחות פרשת מקץ**; בעריכה מסוימת: **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרוניות-ספרי חמץ, תשע"ג, עמ' 300-301 [תרגום במקור 1021; ראה במקביל גם במקור 1017 בעברית].
1013. * "להשכחים תורתך ולהעירים מוחיק רצונך" ממשיבת חנוכה, **דף קשור 2 (תשס"א)**, **גלוון 791**, **דף קשור גלוון 1328 (תשע"ג)**; **דף קשור גלוון 1368 (תשע"ד)**; **דף קשור גלוון 1411 (תשע"ה)**; **דף קשור גלוון 1752 (תשפ"ג)**; **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים** [מקביל למקורות 1006, 1009, 1010, 1009 במקור; ראה גם במקור 1027 באנגלית, שהוא תרגומו של מקור 1009].
1014. * "אחדותו של מועד החנוכה" ממשיבת חנוכה, **דף קשור ט (תשס"ב)**, **גלוון 843**; שתי גירסאות מקוצרות של שיחה זאת הtrapסמו, בשינויים קלים: "המנורה שבפניהם והמלחמה שבוחר", **VBM – שיחות השבעה (חנוכה)**; "המנורה והמלחמה", **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים** [גירסה אחרונה זאת תורגמה במקור 1023; ראה במקביל במקור 1024 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחה)].
1015. * "הטבת הנרות", שיחה ממשיבת חנוכה, **דף קשור ט (תשס"ג)**, **גלוון 897**; **דף קשור גלוון 1223 (תש"ע)**; **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים**; בהשומות שני כתמים: **דף קשור גלוון 1623 (תש"ח)**; בעריכה מסוימת: בתוך **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרוניות-ספרי חמץ, תשע"ג, עמ' 118-119; סוכם במאמר: "הדלקה והטבה", **VBM – שיחות לפרש השבעה (חנוכה)** [תרגום במקור 1025; ראה במקביל במקור 889 בעברית] (אותה שיחה בהקשר אחר).
1016. * "שיחה ממשיבת חנוכה", על גבורתם של החסמוניים ובוקר של הרוב עmittel (בاهגיון לגבות), **דף קשור י (תשס"ח)**, **גלוון 988**.
1017. * "מנורה וקטורת", **דף קשור גלוון 1034 (תשס"ו)**; **דף קשור גלוון 1204 (תשע"ט)**; **דף קשור גלוון 1577 (תשע"ט)**; **VBM – שיחות: מועדים** [ראיה במקביל במקור 1012 בעברית, ובתרגום במקור 1021].
1018. * "יהודים ביד עסקיו תורתך", **דף קשור גלוון 1035 (תשס"ו)**.
1019. * "יהודות ויוננות", **דף קשור גלוון 1163 (תשס"ט)**; [אותו מאמר בשינויים קלים] **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים** [העתק של מקור 445 בעברית; מעודכן בתרגום במקור 1021 באנגלית; ראה במקביל גם במקור 446 בעברית ובתרגום במקור 459, ובמקור 451 בעברית].
1020. * "שמרנות וחידוש בנס חנוכה", **דף קשור גלוון 1203 (תש"ע)**; **דף קשור גלוון 1451 (תשע"ז)**; בעריכה מסוימת (מקוצרת קצר): "על החידוש שבחנוכה", **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים**; בעריכה שנייה (מקוצרת עוד קצר): "שמרנות וחידוש בחנוכה", **דף קשור גלוון 1289 (תשע"ב)**; **VBM – שיחות ראשית היישיבה למועדים**; בעריכה נוספת: "חג של חידוש מצות", **חנוכה** (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראשי הרב יעקב מזרן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרוניות-ספרי חמץ, תשע"ג, עמ' 22-23 [תרגום מהגירסה המקורי במקור 1026, ומהגירסה השנייה ("על החידוש") במקור 1028].

1021. * "The Symbolism of the *Menora* and the Incense," [VBM Holiday: Chanuka; VBM Parsha Digest IV:15 Miketz-Chanuka \(5782\)](#) [Translation of source 1012; see also parallel Hebrew source 1017].
1022. * "Judaism and Greek Culture," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Adapted translation of sources 445, 1019; see also parallel Hebrew source 446 and its translation, source 459, as well as parallel Hebrew source 451, which is translated in source 460].
1023. * "Chanuka – The *Menora* and the War," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of the latter (abridged) version of source 1014; see also parallel English source 1024, an alternate summary of the same *sicha*].
1024. * "The Dual Nature of Chanuka," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Parallel to source 1014 (alternate summary of the same *sicha* summarized in the first version cited there); see also English source 1023, a translation of an abridged version of that same *sicha*, which is also cited in source 1014].
1025. * "The Importance of Preparing the *Menora*," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of source 1015, also published in source 889 (same *sicha* published in a different context)].
1026. * "Chanuka as a Holiday of Innovation and Renewal," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of the original (complete) version of source 1020; see also parallel English source 1028, which is a translation of an edited and slightly abridged version of the same *sicha*].
1027. * "To Make Them Forget Your Torah," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of source 1009; see also parallel Hebrew sources 1006, 1010 and 1013].
1028. * "Chanuka: Restoration and Innovation," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of (the second, slightly abridged version of) source 1020; see also English source 1026, which is a translation of the original, complete version of that same *sicha*].
1029. * "Historical Uniqueness and Daily Service," from Chanuka 5769, [VBM Holiday: Chanuka](#).
1030. * "To Distinguish Between the Impure and the Pure," [VBM Holiday: Chanuka](#) [Translation of source 1008].

כז. עשרה בטבת ויום השואה – Ha-Shoah

1031. * "עיקרי דברים ממשיחת הרב ליכטנשטיין - עשרה בטבת - יום הקדש הכללי," [דף 29](#); "התודעות לשורשי החורבן", [עלון שבועות קשר תפוצות גליון 13 \(תשמ"ח עמי' 31-35](#); "עשרה בטבת - יום הקדש הכללי", "השואה – עיונים ולקחים", "חzon למועד: דרישות למועדים ולימאים טובים", בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים, תשמ"ח (הוצאה שנייה: תשס"ב), עמי' 281-283 (תשמ"ח), 428-430 (תשס"ב); [דף 160](#); בעריכה מסוימת: "פרק ח: עמו אנכי

- בצרא' – אתגרי השואה", **באור פניך יהלפון** (תבוננות, תשס"ו), עמ' 141-145 ובהוצאת ידיעות ספרים (תשע"ב), עמ' 180-185; **VBM – באור פניך יהלפון**: **ערכים ומידות בעבודת הבורה** [תרגום במקור].^[1037]
- * "שיחות יום הקדש הכללי – עשרה בטבת", **דף קשור א (תשמ"ז)**, גליון 75; התווודעות לשורי החרובן", **חzon למועד: דרישות למועדים ולימים טובים**, בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים, תשמ"ח (הוצאה שנייה: תשס"ב), עמ' 275-277 (תשמ"ח), עמ' 421-423 (תשס"ב); "סוף מעשה במחשבת תחילת: שיחה ליום השואה", **דף קשור גליון 1089 (תשס"ו)**; "יום הקדש הכללי: זיכרונו חורבון", **VBM – שיחות: מועדים** [תרגום במקור].^[1038]
- * "דו"ח מבכ: שיחתו של הראל ליום השואה", **דף קשור ו (תשנ"ז)**, גליון 600.^[1033]
- * "הלא זה אוד מוצל מאשי" ליום הקדש הכללי, **עלון שבות – בוגרים גליון יא (תשנ"ח)**, עמ' 85-94 [מעובד בתרגום במקור].^[1034]
- * "אמני בכל כחו", שיחה לי בטבת, **דף קשור גליון 1120 (תשס"ח)** [תרגום במקור].^[1035]
- * "מטרות הצום" של עשרה בטבת, **VBM – שיחות ראשי הישיבה למועדים**.^[1036]
1037. * "The Challenges of the Holocaust," **VBM Holiday**; edited somewhat to: "I Am with Him in Distress: The Challenges of the Holocaust," *By His Light*, Ktav (2003), pp. 162-167; republished by: Maggid (2016), pp. 141-145; **VBM – By His Light: Developing a Torah Personality**; [Translation of source 1031].
1038. * "'Is This Not a Brand Plucked From the Fire?' Confronting the Aftermath of the Holocaust," **Alei Etzion 16 (2009)**, pp. 165-174; **VBM Holiday** [Adapted translation of Hebrew source 1034].
1039. * "Tracing the Roots of Destruction," **VBM Holiday** [Translation of source 1032].
1040. * "Heroism and the Holocaust," **VBM Holiday**.
1041. * "Asara Be-Tevet 5775: The Power of a Single Word," **VBM Holiday** [Translation of source 1035].

כח. תענית אסתר ופורים – *Ta'anit Esther and Purim*

[ראה מאמר הלכתית הקשור לפורים במקור].^[114]

[See a halakhic article related to *Purim* in source 143.]

- * "כי אם החרש תחרישי בעת הזאת" – על מגילת אסתר, מפורטים תשמ"ד, **עלון שבות קשור בוגרים גליון ז (תשמ"ט)**, עמ' 3-13; מעובד ומוקוצר: "אנוכיות ומנהיגות בדמותה של אסתר", **VBM – כתובים: מגילת אסתר ;דף קשור גליון 1300 (תשע"ב)** [מסומן עם שנה ומסכים שגויים]; בעריכה מסוימת: **דף קשור גליון 1421 (תשע"ה)** [מסומן עם שנה ומסכים שגויים, אבל שונאים מהן]^[1] [מעובד בתרגום במקור]; ראה במקביל במקור 355 בעברית (הפרק בספר מבוסס על סיכום זה – בעיבוד שונה מאשר ב-VBM ובדף קשור), ובתרגומים הנ"ל במקור 369 באנגלית].^[1042]

1043. * "דברי הצומות ועקבותם", שיחת תענית אסתר תשנ"ב, [עלון שבות – בוגרים גליון ו \(תשנ"ה\)](#), עמי 15-24 [מעובד בתרגומים במקור 1056].
1044. * "מפני שנחנו מסעודתו של אותו רשות", שיחת תענית אסתר תש"ז, [עלון שבות – בוגרים גליון ו \(תשנ"ה\)](#), עמי 29-37 [מעובד בתרגומים במקור 1059].
1045. * "דוח'ח מצב: שיחת הרב ליכטנשטיין בתענית אסתר", על מעמד תענית אסתר, [דף קשור ו \(תשנ"ז\), גליון 594](#).
1046. * "דוח'ח מצב", שיחת תענית אסתר, על "לעשות כרצון איש ואיש", [דף קשור ו \(תש"ס\), גליון 750](#).
1047. * "דוח'ח מצב: כל שיראותו קודמת לחכמו", שיחה בתענית אסתר, [דף קשור ט \(תשס"א\), גליון 803](#) [תורגם במקור 1054; ראה במקביל מקור 1050 (סיכום מקביל של אותה שיחה)].
1048. * "מפני מה נתחייבו שונאייהן של ישראל שבאותו הדור כליה?" שיחה מוחודשادر ב' תש"ס, [דף קשור י \(תשס"ג\), גליון 904](#); [VBM – שיחות ראשysi הישיבה למועדים](#); בעריכה אחרת: "מפני מה נתחייבו ישראל כליה?" [פורים](#) (בארכ מורים, סדרה לחגיגות), עורך ראשוי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציוון-ידיעות אחראנות-ספרית חמד, תשע"ד, עמי 106-108 [מקביל למקור 1060 באנגלית].
1049. * "דמותו של מרדכי", מתענית אסתר תשנ"ט, [VBM – שיחות ראשysi הישיבה למועדים](#) [תורגם במקור 1057].
1050. * "אסטר כמודל לחינו", מתענית אסתר תשס"א, [VBM – שיחות ראשysi הישיבה למועדים](#) [ראתה במקביל במקור 1047 בעברית (סיכום מקביל של אותה שיחה), ובתרגום במקור 1054].
1051. * "מחלוקת מרדכי והсанחרין", מתענית אסתר תשס"ג, [VBM – שיחות ראשysi הישיבה למועדים](#) [תורגם במקור 1055].
1052. * "שיחה לתענית אסתר – נזכרים ונעים", מתענית אסתר תשע"ב, [VBM – שיחות ראשysi הישיבה למועדים](#).
1053. * "The Meaning of *Ta'anit Esther*," from *Ta'anit Esther* 5769 (2009), [VBM Holiday](#); [YU Torah To Go](#), Adar 5775, pp. 12-17.
1054. * "Learning from Esther," [VBM Holiday](#); adapted to: [VBM Parsha Digest V:26 Tetzaveh-Zakhor \(5783\)](#) [Translation of source 1047, parallel to Hebrew source 1050 (an alternate summary of the same *sicha*)].
1055. * "The Dispute between Mordekhai and the Sanhedrin," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1051].
1056. * "Purim – A Day of Community," [VBM Holiday](#) [Adapted translation of source 1043].
1057. * "Who was Mordekhai?" [VBM Holiday](#) [Translation of source 1049].
1058. * "'If You Remain Silent at This Time': Esther's Moral Development and Ours," [VBM Holiday](#) [Adapted translation of source 1042; see also parallel Hebrew source 355 (the printed chapter is based on this summary), and its translation in source 369 (as above)].
1059. * "The Sin at the Root of the Purim Story," [VBM Holiday](#); "Because They Partook of the Feast of the Wicked One," [VBM Holiday](#) [Adapted translation from Hebrew source 1044].

1060. * “Because They Partook of the Banquet of the Wicked One,” [VBM Holiday](#) [Parallel to Hebrew source 1048].

כט. פסח – Pesach –

[ראה מאמרים הלכתיים הקשורים לפסח במקורות 114, 108-107, 103, 101, 97, 96, 77, 766, 759, 743, 721. ראה גם מאמרים הקשורים ליציאת מצרים במקורות 119]

[See halakhic articles related to *Pesach* in sources 129 and 144-149. See also articles related to the exodus from Egypt in sources 794, 800, 803 and 807.]

1061. * “כגנד ארבעה בנים דיברה תורה,” [VBM – שיחות ראש הישיבה למועדים](#); [דף קשר גליון 1341 \(תשע"ג\)](#); בעריכה מסויימת: “ארבעת הבנים שלנו”, [פסח](#) (בארכרים, סדרה לחגים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ד, עמ' 222-223 [תרגום במקור 1063; ראה במקביל מקור 721 בעברית].

1062. * “What is this Service to You?” [VBM Parsha Digest II:29 Tzav – Shabbat HaGadol \(5780\)](#) [Based on English source 803, which is an adapted translation of source 764].

1063. * “Four Sons But One Father,” [VBM Holiday](#); [VBM Parsha Digest V:30, Tzav – Shabbat HaGadol \(5783\)](#) [Translation of source 1061, parallel to Hebrew source 721].

1064. * “Accepting the Divine Mission,” [VBM Holiday](#) [Translation of source 751, reprinted from source 795].

ל. יום העצמאות – Yom Ha-Atzma'ut –

1065. * “עצמות וקוממיות”, [עלון שבות](#), שנה ה (תשל"ד), גליון כד, עמ' 4-10; [עלון שבות קשר תפוצות](#) גליון 14 (תשמ"ח), עמ' 30-36; בהשראת קטע פתיחת על ייחוד יום העצמאות באמצעות יום הכהנים: “שייחה ליום העצמאות”, [VBM – מועדים](#); בעריכה חדשה: “קוממיות”, [יום העצמאות ויום שחרור ירושלים](#) (בארכרים, סדרה לחגים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ז, עמ' 56-61; בעריכה נוספת: “עצמות וקוממיות”, [בשובץ לציון](#) (תשפ"ב), עמ' 191-197.

1066. * “על משמעוויותיו של היחיל” (דברים מלימוד משנהיות ביום הזיכרון), [דף קשר א](#) (תשמ"ז), גליון 87; “הוא הנוטן לך כוח לעשות חיל”, [חzon למועד](#): דרישות למועדים ולימיים טובים, בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים, תשמ"ח (הוצאה שנייה: תשס"ב): עמ' 117-118 (תשמ"ח), 150-151 (תשס"ב); בעריכה חדשה: “על הפליל”, [בשובץ לציון](#) (תשפ"ב), עמ' 198-200.

1067. * “מקלט מדיני והגשמה חזון” - ליום העצמאות תשמ"ח, [דף קשר ב](#) (תשמ"ט), גליון 180; [עלון שבות קשר תפוצות](#) גליון 18 (תש"ז), עמ' 27-29; [VBM – שיחות ראש הישיבה למועדים](#); “הירידות והגשמה: שייחה ליום העצמאות”, [דף קשר גליון 1090](#) (תשס"ז); “דת ומדינה” [דף קשר גליון 1387](#) (תשע"ד); בעריכה חדשה:

- "ארץ ישראל – מקום של גורלי ושל יי'יעוד", **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 203-201 [תרגום במקור 1088].
- 1068 * "דו"ח מצב", שיחת יום העצמאות על "זוכר ימות עולם, בין שנות דור ודור", **דף קשור ד (תשנ"ב, גליון 338)** [ראאה במקביל וביתר הרחבה במקור 1071].
- 1069 * "י'י'דו לה' חסדו ונפלוותיו לבני אדם", ליום העצמאות תשנ"ד, **עלון שבות – בוגרים גליון ג (תשנ"ד)**, עמ' 127-131; **בעריכה מסוימת: בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 213-217.
- 1070 * "דו"ח מצב", שיחת ליום העצמאות, על מקומה של "עצמאות" בעולםנו המחברתי, **דף קשור ה (תשנ"ה, גליון 495)** [ראאה במקביל וביתר הרחבה במקור 1080].
- 1071 * "כי שמחתני ה' בפועל, במשיע ידיך ארנון", ליום העצמאות תשנ"ב, **עלון שבות – בוגרים גליון ט (תשנ"ו)**, עמ' 37-45; **בעריכה קלה: "שירת' חדש – כי'יך?"** שיחת יום העצמאות תשנ"ב, **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 204-212 [ראאה במקביל ובתמצית במקור 1068].
- 1072 * "וירוממוּהוּ בקהל עם ובטושׁ זקנִים יְהֹלָחוּ" ליום העצמאות תשנ"ו, **עלון שבות – בוגרים גליון ט (תשנ"ו)**, עמ' 63-65; **דף קשור גליון 1551 (תשע"ח)**; **בעריכה מסוימת: בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 226-229.
- 1073 * "דו"ח מצב – שנת היובל", **דף קשור ו (תשנ"ז, גליון 601)**; **ליום העצמאות, עלון שבות – בוגרים גליון יא (תשנ"ח)**, עמ' 119-132; **בעריכה קלה נוספת: בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 230-240 [תרגום במקור 1086].
- 1074 * "דו"ח מצב: תקציר שיחות ראשysi היישבה ביום העצמאות", תפילה שקווי ה' תמיד יחליפו כח, **דף קשור ז (תשנ"ח, גליון 652)**.
- 1075 * "למנצח על אילת השחר מזמור לדוד" – שיחת ליום העצמאות, **דף קשור ז (תשנ"ט, גליון 703)** [תרגום במקור 1085].
- 1076 * "דו"ח מצב: בפרוס יום העצמאות", שמחה וחשבון נפש, **דף קשור ח (תש"ס, גליון 759)**.
- 1077 * "עיני ה' אלקיך בה", שיחת ליום העצמאות, **דף קשור ט (תש"א, גליון 809)**; **בעריכה מסוימת: "עיני ה' אלוקיך בה – על תחישת התלות בה"**, **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 241-244 [תרגום במקור 1083].
- 1078 * "ולציון אמר איש, ואיש يولד בה", שיחת ליום העצמאות, **דף קשור ט (תש"ב, גליון 859)**; **בעריכה חדשה: "הപנים השוננות של יום העצמאות", בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 245-249 [ראאה במקביל ממקור 1084anganlit (סיכון מקביל של אותה שיחת)].
- 1079 * "כנסת ישראל ואנחנו", **דף קשור גליון 1138 (תשס"ח)**; **שיחת ליום העצמאות תשס"ח – כניסה ישראל ואנחנו**, **VBM – מועדים**; **בעריכה חדשה: "מצוות התלויות בארץ", בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 250-254 [תרגום במקור 1087].
- 1080 * "עצמאות – סיכומיים ואתגרים", שיחת יום העצמאות תשנ"ה, **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 218-225 [ראאה במקביל ובתמצית במקור 1070].
- 1081 * "מציאות וחולם", שיחת יום העצמאות, תשע"ב, **VBM – מועדים**; **בעריכה חדשה: "דורנו – דור של שינויים ותהיפות", בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 255-261.
- 1082 * "ירושלים של מטה, ירושלים של מעלה", ליום העצמאות תשכ"ח (בינוי ורתק), **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 390-406 [תרגום מעובד של מקור 1089].

1083. * "The Eyes of the Lord Your God are Always upon It," [VBM Holiday](#); [VBM Parsha Digest III:29 Shemini – Yom HaAtzmaut \(5781\)](#) [Translation of source 1077].
1084. * "As If He Had Gone Out Himself," [VBM Holiday](#); [VBM Parsha Digest IV:36 Kedoshim – Yom HaAtzmaut \(5782\)](#) [Parallel to Hebrew source 1078 (alternate summary of the same *sicha*)].
1085. * "Tell His Righteousness to a Born Nation," [VBM Holiday](#); adapted to: [VBM Parsha Digest V:33, Tazria-Metzora – Yom HaAtzma'ut \(5783\)](#) [Translation of source 1075].
1086. * "'And You Shall Sanctify the Fiftieth Year': Assessing Israel's First Half Century," [VBM Holiday](#) [Translation of Hebrew source 1073].
1087. * "When You Come into the Land," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1079].
1088. * "Survival and Fulfillment – Thoughts on Yom HaAtzma'ut," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1067].
1089. * "Where Is It Now – the Glory and the Dream" Israel at Twenty," [VBM Holiday](#) [Adapted in translation in source 1082].

לא. יום ירושלים – *Yom Yerushalayim*

1090. * "דרישת ציון וירושלים" (שיחת יום ירושלים), עלון שבועות קשר תפוצות גליון 15, תשמ"ח, עמי 17-25 ; [דף קשור ב \(תשמ"ח\), גליון 135 – VBM – שיחות ראשית היישובם למועדים](#) ; בעריכה מסויימת, בתוך: **יום העצמאות ויום שחרור ירושלים** (בארא מרימים, סדרה לחגיגים) עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-דיעות אחרונות-ספרי חמד, תשע"ז, עמי 406-411 ; בעריכה נוספת: "על דרישת ירושלים, בשובץ ציון (תשפ"ב), עמי 292-298 [תרגום במקור 1119].
1091. * "שיחת יום ירושלים", ירושלים לא נתחלקה לשכטים, [דף קשור ג \(תש"ו\), גליון 235 – עלון שבועות קשר תפוצות גליון 19 \(תש"ו\)](#), עמי 1-3 [ראאה במקביל וביתר הרחבה במקור 1102 ; תרגום במקור 1118].
1092. * "חדשות", שיחת יום ירושלים : בונה ירושלים ה', [דף קשור ד \(תשנ"ב\), גליון 341](#) [ראאה במקביל וביתר הרחבה במקור 1104].
1093. * "ירושלים – בין מקום קדוש למקום טהור" ליום ירושלים תשנ"ג, [עלון שבועות – בוגרים גליון ט \(תשנ"ו\)](#), עמי 87-95 ; בעריכה חדשה: "ירושלים – מקום טהור", בשובץ ציון (תשפ"ב), עמי 311-322 [תרגום במקור 1112].
1094. * "דו"ח מצב: תקציר שיחת יום ירושלים", ירושלים – גלות הכותרת של ארץ ישראל, [דף קשור ו \(תשנ"ו\), גליון 550](#) [ראאה במקביל וביתר הרחבה במקור 1098, וב策ורה יותר נרחבת במקור 1105 בערבית, ובתרגומים הגירסאות במקור 1098 במקור 1116].
1095. * "דו"ח מצב, שיחת הרב ליכטנשטיין" ליום ירושלים, [דף קשור ו \(תשנ"ז\), גליון 604 – VBM – חגים](#) ; בעריכה חדשה ומורחבת: "מעמדו של יום ירושלים, בשובץ ציון (תשפ"ב), עמי 328-326.
1096. * "דו"ח מצב: תקציר שיחת הרב ליכטנשטיין ביום ירושלים תשנ"ח", ירושלים כבית-א-לוקינו וכמרכז האומה, [דף קשור ז \(תשנ"ח\), גליון 655](#) ; בעריכה חדשה

- ומורחתת: "ירושלים של זהב ושל נחושת", **בשובך לציון** (תשפ"ב), עמ' 329-330 [תרגום במקור 1117].
- 1097 * "תמצית שיחת הרא"ל בערב יום ירושלים", בנושא "ציוויל משפט תפדה, ושביה בצדקה", **דף קשור ז (תשנ"ט), גליון 706** [ראה במקביל וביתר הרחבה במקור 1106].
- 1098 * "דו"ח מצב: ייפה נוף משוש כל הארץ" ליום ירושלים, **דף קשור ח (תש"ס), גליון 763**; "יפה נוף משוש כל הארץ", **דף קשור גליון 1093 (תשס"ז)**; **דף קשור גליון 1306 (תשע"ב)** – **מועדים** [תרגום במקור 1113; ראה במקביל במקור 1094, שמובוס על שיחה זאת עם שיחת נוספה]; ראה גם במקביל ובתמצית במקור 1105 (שמבוסים על שיחת מקבילה)].
- 1099 * "כי ביתי בית תפלה יקרה לכל העמים", שיחת ליום ירושלים, **דף קשור ט (תשס"ב), גליון 863**; בעריכה מסויימת: "שבעים פנים לירושלים", **יום העצמאות ויום שחרור ירושלים** (בארכרים, סדרה לחגיגים) עורך ראשן יעקב מדור, ישיבת הר עציון-ידיעות אחראנות-ספר חמד, תשע"ז, עמ' 384-388; בעריכה אחרת: "התפתחות ירושלים – יעדים ואתגרים", **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 346-350 [ראה במקביל במקור 1115 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחת)].
- 1100 * "יפה נוף משוש כל הארץ" ליום ירושלים תשנ"ו, **דף קשור גליון 1052 (תשס"ו)**; **VBM - מועדים** [תרגום במקור 1116; ראה במקביל ובתמצית במקור 1094, ובוצרה יותר נרחבת במקור 1105].
- 1101 * "חשיבותו של יום ירושלים", ליום ירושלים תש"ט, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 289-291.
- 1102 * "ירושלים לא נחלקה לשבעים" ליום ירושלים תש"ז, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 299-305 [ראה במקביל ובתמצית במקור 1091, ובתרגום הגירסה המקוצרת במקור 1118].
- 1103 * "ירושלים – בין עבר להווה, בין 'מעלה' למטה" ליום ירושלים תשנ"א, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 306-307.
- 1104 * "נחמת ירושלים" ליום ירושלים תשנ"ב, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 308-310 [ראה במקביל ובתמצית במקור 1092].
- 1105 * "ירושלים – העיר והארץ" ליום ירושלים תשנ"ו (לא תשנ"ז, כפי שצווין בספר), **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 323-325 [ראה במקביל ובתמצית במקור 1094, ובאורך ביןוני במקור 1100; ראה גם במקביל במקור 1098 בעברית, ובתרגומו במקור 1116].
- 1106 * "ציוויל משפט תפדה ושביה בצדקה" ליום ירושלים תשנ"ט, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 331-338 [ראה במקביל ובתמצית במקור 1097].
- 1107 * "בין קדושת ירושלים לקדושת אוך ישראלי", ע"פ שיחות יום ירושלים בשנת תשנ"ד ושנת תש"ס, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 339-343 [מקביל למקור 1111 (סיכום שיחת תשנ"ד) שתורגם במקור 1114, ולמקור 1098 (סיכום שיחת תש"ס), שתורגם במקור 1113].
- 1108 * "קדושת ירושלים", ליום ירושלים תשנ"ה, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 344-345.
- 1109 * "למען אחי ורעי וגם למען בית ה'-אליהנו", ליום ירושלים תשס"ג, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 351 [מקביל למקור 1120 (סיכום מקביל של אותה שיחת)].
- 1110 * "אהובי ירושלים והמתאבלים עליה", ליום ירושלים תשס"ה, **בשובך לציון (תשפ"ב)**, עמ' 357-363.
- 1111 * "קדושת ירושלים" ליום ירושלים תשנ"ד, **VBM – שיחות ראשי היישיבה למועדים** [תרגום במקור 1114; ראה במקביל במקור 1107 (שמבוס על שיחה זאת עם שיחת נוספה)].

1112. * "Jerusalem: Between Holiness and Purity," [Alei Etzion 16 \(2009\), pp. 155-163](#) [Translation of source 1093].
1113. * "The Multifaceted Relationship between Jerusalem and the Land of Israel," [VBM Sichot; YU Torah To Go](#), published Yom Haatzmaut 5777, pp. 13-15 [Translation of source 1098; see also parallel Hebrew source 1107 (which is based on this *sicha* along with another one)].
1114. * "Jerusalem's Two Types of Sanctity, and Their Implications," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1111; see also parallel Hebrew source 1107 (which is based on this *sicha* along with another one)].
1115. * "Yerushalayim – Seat of Sanctity and Royalty," [VBM Holiday](#) [Parallel to Hebrew source 1099 (alternate summaries of the same *sicha*)].
1116. * "Yerushalayim, the Joy of the World," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1100; see also parallel Hebrew sources 1094 (an abridged summary of the same *sicha*) and 1105 (a fuller version of the same *sicha*)].
1117. * "Jerusalem of Gold, of Brass, of Light," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1096].
1118. * "The Messages of Jerusalem," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1091; see also expanded Hebrew version in source 1102].
1119. * "Seeking the Welfare of Zion and Jerusalem," [VBM Holiday; VBM Parsha Digest V:36, Behar-Bechukotai – Yom Yerushalayim \(5783\)](#) [Translation of source 1090].
1120. * "For the Sake of My Brothers... For the Sake of the House of the Lord," [VBM Holiday](#) [Parallel to Hebrew source 1109 (alternate summaries of the same *sicha*)].

לב. שבועות – *Shavu'ot*

[ראה מאמרם הקשורים למתן תורה ועשרה ה דברות במקורות 770, 767, 750, 720, 1091; ומאמר הקשור לביקורם במקור 942.]

[See articles related to the receiving of the Torah and the Ten Commandments in sources 333, 810-812, 816-817 and 821, and an article related to *bikkurim* in source 973.]

1121. * "שיעור לליל שבועות (על שתי הנימוט באלוקות ובתורה)," מshort תשמ"ה, [פרק א \(תשמ"ז\). גליון 88](#); "שתי גישות לתורה", [חיזון למועד: דרישות למועדים ולימים טובים](#), בעריכת הרב יהודה שביב, ירושלים, תשמ"ח (הוצאתה שנייה: תשס"ב), עמ' 153-155 (תשמ"ח), 241-243 (תשס"ב); בעריכה חדשה: "ה' מסיני בא?!" [שבועות](#) (באר מרים, סדרה לחגיגת, עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרונות-ספרית חמד, תשע"ב, עמ' 116-118) [תרגומים במקור 1134].

1122. * "שבעות באספקלריה של חטא העגל", משנה תורה תנ"ד, [דף קשור ה \(תשנ"ה\), גליון 497 VBM](#) – שיחות ראשית*הישיבה למועדים*; "שבעות באספקלריה של חטא העגל", [דף קשור גליון 1642 \(תש"י\)](#) [תורגם במקור; 1133].
1123. * "דו"ח מכב", על קבלת התורה בימי ספרית העומר, [דף קשור ו \(תשנ"ו\), גליון 548](#).
1124. * "תורה מן השמים: שיחה לשבעות", משנה תורה תש"א, [דף קשור גליון 1094 \(תשס"ז\)](#); "התורה נמשלת לאש ולמים", [VBM – שיחות ראשית*הישיבה למועדים*](#); "נמשלת התורה לאש ולמים", [דף קשור גליון 1307 \(תשע"ב\)](#); [דף קשור גליון 1346 \(תשע"ג\)](#); [דף קשור גליון 1391 \(תשע"ד\)](#) [עם זיהוי שגוי של שנה וכנהרא גם של המסכים]; [דף קשור גליון 1683 \(תשפ"א\)](#); בעריכה חדשה בתוך [שבעות](#) (בארכ מרימים, סדרה לחגיגים), עורך ראשית הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרית חמד, תשע"ב, עמ' 232-234 [תורגם במקור; 1137].
1125. * "סיני והاش הגודלה", על ל"ג בעומר ושבועות, [דף קשור גליון 1139 \(תשס"ט\) VBM - חגי](#) [תורגם במקור; 1132].
1126. * "זכירת מעמד הר סיני", משנה תורה תשנ"ג, [VBM – שיחות ראשית*הישיבה למועדים*](#); [דף קשור גליון 1428 \(תשע"ה\)](#); בעריכה שונה: "מעמד הר סיני", [דף קשור גליון 1181 \(תשס"ט\)](#); [דף קשור גליון 1600 \(תשע"ט\)](#) [תורגם במקור; 1131].
1127. * "שיחה לאחר שבעות", בנושא "ולעבדו בכל לבבכם", [דף קשור גליון 1184 \(תשס"ט\)](#).
1128. * "מתן תורה וחג הקצר", משנה תורה תשנ"ז, [VBM – שיחות ראשית*הישיבה למועדים*](#); בעריכה חדשה בתוך [שבעות](#) (בארכ מרימים, סדרה לחגיגים), עורך ראשית הר עציו-ידיעות אחרונות-ספרית חמד, תשע"ב, עמ' 28 [מקביל למקור 1130 באנגלית (סיכום מקביל של אותה שיחה)].
1129. * "שיחת ראשית*הישיבה לשבעות – גירות פרטית וגירות לאומית*", [VBM מועדים](#).
1130. * "The Challenges of Accepting the Torah," [VBM Holiday](#); *VBM Parsha Digest* I:38 Shavuot (5779) [See also parallel Hebrew source 1128 (alternate summary of the same *sicha*) and parallel English source 1136].
1131. * "Remembering the Revelation at Sinai," [VBM Holiday](#); [VBM Parsha Digest IV:42 Shavuot \(5782\)](#) [Translation of source 1126].
1132. * "Lag Ba-Omer: Rabbi Akiva's Students and Derekh Eretz" (on Lag Ba-Omer and Shavuot), [VBM Holiday](#); "Rabbi Akiva's Students and Derekh Eretz," [VBM Parsha Digest V:35, Emor \(5783\)](#) [Translation of source 1125].
1133. * "Shavuot and the Golden Calf," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1122].
1134. * "Master and Beloved," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1121].
1135. * "The Day that You Stood before the Lord at Chorev," from Shavuot 5763, [VBM Holiday](#).
1136. * "Accepting the Torah – Then and Now," [VBM Holiday](#) [See also source 821 (another context in which this article appears), and parallel English source 1130].

1137. * "Torah of Fire and Water," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1124].
1138. * "Lest You Forget What You Have Seen," from Shavuot 5762, [VBM Sichot \(Holiday\)](#) [Appears in an alternate context in source 785].

לג. שבעה עשר בתמוז ותשעה באב – Shiva Asar Be- – Tammuz and Tisha Be-Av

1139. *. "זוויח מצב: תלמידים כסדרם", שיחה בר"ח תנמו^ז, [דף קשר ח \(תש"ס\)](#), גליון 765; "תלמידים כסדרם", בפתחי שערם גליון 10 (תשס"ב); [VBM](#) – שיחות ראשית הישיבה למועדים; בעיבוד מסוים: [דף קשר גליון 1187 \(תש"ט\)](#); [דף קשר גליון 1350 \(תשע"ג\)](#); [דף קשר גליון 1432 \(תשע"ה\)](#); [דף קשר גליון 1518 \(תשע"ז\)](#) [תרגום במקורו].
1140. *. "זוויח מצב: תקציר שיחת ראש הישיבה הרבה ליכטנשטיין בי"ז בתמוז", [דף קשר ז \(תשנ"ח\), גליון 662](#).
1141. *. "שנה ואהבה, לא לחנים", שיחה בשבעה עשר בתמוז, [דף קשר גליון 1147 \(תשס"ח\)](#); סיכום של אותה שיחה בעבר את ביקורת הרב: "שנתה חינם וחשוב נפש", [דף קשר גליון 1228 \(תש"ע\)](#) [הගירה הראשונה תורוגמה במקורו].
1142. *. "והאכלתני נחלת יעקב אביך", על שבעה עשר בתמוז ופסגת שלום תש"ס, [דף קשר גליון 1647 \(תש"ף\)](#); [VBM – שיחות למועדים](#) [poraśmat קודם במקורו].
1143. *. "Love and Hate That are not Baseless," [VBM Holiday; YU Torah To Go](#), Tisha B'Av 5775, pp. 24-28 [Translation of (the first version of) source 1141].
1144. *. "Why Did Rabban Yochanan ben Zakkai Weep?" [VBM – Holiday](#) [Translation of source 317].
1145. *. "The Daily Sacrifices," [VBM Holiday](#) [Translation of source 1139].

לד. דברי הספד וזיכרון – Eulogies and Memorial Articles –

1146. ".האנק דום", [עלון שבות, שנה ה, גליון יז-יח, עמ' 4-8](#); ".ואהיכם כל בית ישראל יבכו את השရיפה אשר שרף ה'", [ניב המדרשית](#) (של מדרשית נעם) כרך י"א, תשל"ד, עמ' 74-76.
1147. ".דברי זיכרון", בתוך הקובץ שМОונה נסיכי אדם, חוברת זיכרון לתלמידי ישיבת הר עציו שמסרו נפשם על קידוש השם במלחמת יום הכיפורים, ישיבת הר עציו, תשל"ה, עמ' 31-39.
1148. ".אבלך השועזעים", בתוך הקובץ אשר לזכרו של אשר ירוו, הי"ד, ערכיה – אליו בלבונצוייג, (ירושלים, תשל"ד), עמ' 12-18.
1149. ".האלמים", [עלון שבות, שנה ז \(תשלי"ו\), גליון ב, עמ' 1-2 ; VBM – מועדים](#).
1150. ".אחרי מותו של רמי זיל", [עלון שבות, שנה יב \(תשמ"א\), גליון 85, עמ' 10-13](#).
1151. ".אדם כי ימות באהלי", [ערכים במחון מלחה: לזכרו של רם מזרחי הי"ד](#), מהדורה שלישית, תשנ"ז, עמ' 271-273.

1152. "אשרי תמיימי דרך", **ערכים במחון מלחמה**: לזכרו של רם מזרחי ה"ד, מהזורה
שלישית, תשנ"ז, עמי 274-275.
1153. "אמאי", **עלון שבות, שנה ז**, גליון 116 (תשמ"ז), עמי 22-7; **עלון שבות** קשור
תפוצות גליון 11 (תשמ"ז), עמי 13-1.
1154. "אבי, אבי", **עלון שבות, שנה יט**, גליון 123 (תשמ"ט), עמי 18-7; **עלון שבות** קשור
תפוצות, גליון 16, (תשמ"ט) עמי 3-14; **VBM – פרסומים**: **הספרדים**.
1155. "נמצא הרבה נריה מחיב את הכל", **עלון שבות – בוגרים** גליון ח (תשנ"ו), עמי 193-
.196
1156. "מבנה בניו של אברהם אבינו", על יוני גיסנר ה"ד, **עלון שבות** גליון 162 (תש"ג),
עמי 165-166 [נאה במקביל למקור 1165 בעברית, ובמקור 1178 באנגלית].
1157. * "עובד ושומר", **شيخ יצחק**: **מאסף לענייני תפילה** לזכר יצחק לביא ז"ל, ערך
יהודא שביב, (ירושלים, תש"מ), עמי 354-358.
1158. * "משניות אחרות יצחק" [לזכר יצחק לביא ז"ל], **شيخ יצחק**: **מאסף לענייני
תפילה** לזכר יצחק ז"ל, ערך יהודה שביב, (ירושלים, תש"מ), עמי 321-327.
1159. * "ויהי צדק אзор מתנויה והאמונה אוצר חלציו – דברי מספד לזכרו של הרמן
שניאורסון, האדמוניר מלובאויטש", **עלון שבות – בוגרים** גליון ד (תשנ"ה), עמי 97-
.105; **שנה שנייה**: ספר השנה להלכה, למחשבת ישראל ולבעיות יהדות (תשנ"ו),
עמ' 524-516 [תרגום במקור 1181].
1160. * "דברי הקדמה" [להספרדים על הרב שלמה גורן והרב אריה בינה ז"ל], **עלון שבות
– בוגרים** גליון ז (תשנ"ה), עמי 119.
1161. * "הספר על רבינו שלמה זלמן אוירבך ז"ל", **עלון שבות** גליון 143-144 (תשנ"ה),
עמ' 9-14; **VBM – פרסומים**: **הספרדים** [מקביל למקור 1162 בעברית ולמקור
באנגלית].
1162. * "וילישרי-לב שמחה": דברי מספד על הרב שלמה זלמן אוירבך ז"ל, **עלון
שבות – בוגרים** גליון ז (תשנ"ה), עמי 208-193 [מקביל למקור 1161 בעברית ולמקור
באנגלית].
1163. * "ויהנה אין יוסף" – לזכרו של הרב יוסף קאפק, ז"ל, **עלון שבות – בוגרים** גליון
יד (תשס"א), עמי 210-214.
1164. * "וצדיק באמנותו יחיה – דברי מספד לזכר ר' אהרן סולובייציק ז"ל", **עלון
שבות – בוגרים** גליון טז (תשס"ב), עמי 147-129.
1165. * "דברי הספר" ליוני גיסנר ה"ד, **דף קשר ט** (תשס"ג), גליון 885 [מקביל למקור
1156 בעברית, ולמקור 1178 באנגלית].
1166. * "זכר, זיכרונו זכורות – קווים לדמותו של הרב אברהם קרול ז"ל", **עלון שבות
– בוגרים** גליון יט (תשס"ד), עמי 115-119.
1167. * "לעבודה ולשומרה" – דברים לזכרו של הרב אברהם שפירא ז"ל, **דף קשר גליון
1110** (תשס"ח).
1168. * "באו גויים בנחלתך", לזכרם של שמונות תלמידי ישיבת מרכז הרב שנרצחו או
ללי אדר א', **דף קשר גליון 1131** (תשס"ח).
1169. * "חימם של קידוש השם", הספר מהלוויות הרב יהודה עמיטל ז"ל, **דף קשר גליון
1230** (תש"ע); נירסה בעריכה ועיבוד נוספת: "achi", "achi", דבר הספר שנאמרו
בהלוויותו של הרב עמיטל, **לעבץ באמת**: **לדמותו ולדרך** של הרב יהודה עמיטל,
עורכים: ראובן ציגלר וראובן גפני, ירושלים, תשע"א, עמי 247-249 [תרגום במקור
.1179].

1170. * "חתן התורה", דברים שנאמרו לכבוד הרב עמייטל בניסן תש"ע, **לעבדך באמת**: **לדמותו ולדרך של הרב יהודה עמיטל**, עורכים: רاؤן ציגלר וראובן גפני, ירושלים, תשע"א, עמי' 3-5.
1171. * "משען ו מבטה לשכליים", דברים שנאמרו בעצרת השלושים לרב עמייטל, **לעבדך באמת**: **לדמותו ולדרך של הרב יהודה עמיטל**, עורכים: ראוון ציגלר וראובן גפני, ירושלים, תשע"א, עמי' 331-336 ; בעריכה אחרת: "הרבר יהודה עמיטל זצ"ל – משען ו מבטה לשכליים", **דף קשר גלויו 1355 (תשע"ג)**.
1172. * "עוזות וענוה", דברים לזכר הרב יהודה עמיטל זצ"ל בציון שנה להסתלקותו, **VBM – פרסומים: הספרדים**; כתעים נבחרים ממאמר זה הופכו **דף קשר גלויו 1404 (תשע"ה)**.
1173. * "הרבר לייטנשטיין על הרבר עובייה [יוסף]: הוביל מהפכה אדירה – במישור הרוחני והלאומי", **אתר ביפה: יהדות**, יב מרוחשון תשע"ד.
1174. * "התהנה האחרונה", דברי הספד על הרב משה פינשטיין, **מוסך שבתנו, מקור ראשון**, ט"ו אדר ב' תשע"ו (25.3.16), עמי' 16; "דברי הספד של הרב משה פינשטיין זצ"ל", **VBM – פרסומים: הספרדים** [תרגום במקור 1180].
1175. "The Leader, the Teacher, the Man," on Rav Moshe Shatzkes, *The Commentator* 48, Jan. 19, 1959, p. 3.
1176. "A Gentle Giant: A Portrait of Rav Shlomo Zalman Auerbach, זצ"ל", **Jewish Action** 56:1 (Fall 1995), pp. 62-64. Reprinted in *Leaves of Faith*, volume 1, pp. 247-250 as "A Portrait of Rav Shlomo Zalman Auerbach, זצ"ל" [Parallel to Hebrew sources 1161 and 1162].
1177. "Letters to the Editor: Rav Aharon Lichtenstein Remembers Rav Hutner," **Jewish Action**, Summer, 2002 (62:4), pp. 3-4.
1178. * "A Son of Avraham," A Eulogy for Yoni Jesner ז"ה, **Alei Etzion** 13 (2005), pp. 137-139 [Parallel to Hebrew sources 1156 and 1165].
1179. * "A Life of Kiddush Hashem: A Eulogy of Harav Yehuda Amital, zt"l," **Yeshivat Har Etzion website** [Translation of source 1169].
1180. * "Responsibility and Compassion: A Eulogy for Rav Moshe Feinstein zt"l," **VBM** [Translation of source 1174].
1181. * "Hesped: 'And His Hips will be Girded with Righteousness and his Loins with Faith,' on the Seventh Lubavitcher Rebbe, **VBM** [Translation of source 1159].

לה. מחשבת וחיה הגרי"ד סולובייצ'יק ז"ל – ז"ל

1182. "סולובייצ'יק, יוסף דב הלוי", **האנציקלופדיה העברית**, כרך עשרים וחמשה (ירושלים, תשל"ד), עמי' 502-503 [نبוטס על מקור 1191 באנגלית].
1183. "דברי הספד על מרן הגאון רבי דב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל", **מסורה גלויו ט (תשנ"ז), עמי' ח-לג** [תרגום במקור 1196 ; ראה במקביל גם במקור 1193 באנגלית].
1184. הקדמה בספר **עו' וענוה: הגותו של הרבר יוסף דב סולובייצ'יק** מאת ראוון ציגלר, ירושלים, 2018, עמי' יג-טו [תרגום של מקור 1197].
1185. * "סקירה על תורתו המחשבתית של הרבר י"ד סולובייצ'יק זצ"ל", **עלון שבועות גלויו (תשנ"ז), עמי' 9-19 140-141**.

1186. * "כך היא דרכה של תורה 'הרבי' - בדרך לימודו של הגראייד סולובייצ'יק" [זאת הכותרת בגליון ; באתר, הכותרת היא : "לדרך לימודו של הגraiיד סולובייצ'יק"], [עלון שבות – בוגרים גליון ב \(תשנ"ד\), עמ' 105-118](#).
1187. * "התפילה במשנת הגראייד סולובייצ'יק זצ"ל", [עלון שבות גליון 149 \(תשנ"ז\), עמ' 79-91](#); [שנה בשנה \(היכל שלמה, תשנ"ט\), עמ' 287-301](#); VBM – מחשבה : [חלה א](#), [חלה ב, חלה ג](#) [תורגם במקור].
1188. * "יספור' ויצו באספקלריית הרבי' – בדרך לימודו של הגראייד סולובייצ'יק בלימוד המקרא והוראתו", [עלון שבות – בוגרים גליון יב \(תשנ"ח\), עמ' 53-63](#).
1189. * "על יחסו של הגראייד סולובייצ'יק זצ"ל לציונות", [עלון שבות – בוגרים גליון יג \(תשס"ג\), עמ' 157-171](#); [בשבך לציון \(תשפ"ב\), עמ' 377-389](#) [תורגם במקור].
1190. * "הקפדן כמלמד", [עלון שבות – בוגרים גליון כא \(תשס"ו\), עמ' 73-92](#).
1191. "R. Joseph Soloveitchik," in Simon Noveck (ed.) *Great Jewish Thinkers of the Twentieth Century* (New York, 1963), pp. 281-297 [Served as a basis for Hebrew source 1182].
1192. Introduction to *Shiurei Harav: A Conspectus of the Public Lectures of Rabbi Joseph B. Soloveitchik*, edited by Joseph Epstein, Hamevaser, 1974, pp. 3-4.
1193. "The Rav at Jubilee: An Appreciation," in [Tradition 30:4 \(Summer 1996\), pp. 45-57](#). Reprinted in *Rabbi Joseph B. Soloveitchik: Man of Halacha, Man of Faith*, edited by R. Menachem D. Genack, Ktav, 1998, pp. 45-60; in *Memories of Giant: Eulogies in Memory of Rabbi Dr. Joseph B. Soloveitchik zt"l*, edited by Michael A. Bierman, Urim, 2003, pp. 56-69; in *Leaves of Faith*, volume 1 (2003), pp. 189-205; [VBM Philosophy](#) [Parallel to English source 1196, which is a translation of source 1183].
1194. "Take Rav Soloveitchik at Full Depth," [Forward, March 12, 1999, p.6; Modern Orthodox Judaism: A Documentary History](#), Zev Eleff, 2016, pp. 391-395.
1195. "Letter to the Editor: The Rabbi's Tapes," [The New York Times, May 29, 1999, p. A/14](#).
1196. "Chapter 10: The Rav זצ"ל in Retrospect: *Divrei Hesped*," *Leaves of Faith*, volume 1 (2003), pp. 207-246 [Translation of source 1183; see also parallel English source 1193].
1197. Preface to *Majesty and Humility: The Thought of Rabbi Joseph B. Soloveitchik* by Rabbi Reuven Ziegler, Urim, 2012, pp. 9-10 [Translated in source 1184].
1198. * "Prayer in the Teachings of Rav Soloveitchik zt"l," [Alei Etzion 9 \(2000\), pp. 23-42; VBM Philosophy](#) [Translation of source 1187].
1199. * "Rav Soloveitchik's Approach to Zionism," [Alei Etzion 14 \(2006\), pp. 21-37](#) [Translation of source 1189].

לו. ישיבת הר עציון – Yeshivat Har Etzion

1200. "לדרךו של בן ישיבתנו", עלון שבות, שנה ז (תשלי"ו), גליון ג, עמי 5-17; עלון שבות – בוגרים (תשנ"ד), עמי 115-122 [מעובד בתרגומים המקוריים במקור 397; מקביל למקורות 310, 1219 בעברית].
1201. "דברי פתיחה", שיח בשדה גליון 1 (אלון שבות, תשמ"ז), עמי 6-7.
1202. "דברי פתיחה", שיח בשדה גליון 2 (אלון שבות, תש"ז), עמי 7-8.
1203. "דברי ברכה", לכבוד גליון 500 של דף קשור, דף קשור ה (תשנ"ה), גליון 500.
1204. "מכתבי ראשי הישיבה בראש השנה", דף קשור ו (תשנ"ה), גליון 620.
1205. "ברכת ראש הישיבה", עלון שבות 150: ספר היובל ליישיבת הר עציון (תשנ"ח), עמי 5.
1206. "איגרת מאת ראשי הישיבה [לראש השנה]", דף קשור ז (תשנ"ט), גליון 671.
1207. "אגרת מאת ראש הישיבה, הרב ליכטנשטיין שליט"א [לראש השנה]", דף קשור ח (תש"ס), גליון 721.
1208. "מכתב ברכה מרראש הישיבה הרב ליכטנשטיין שליט"א לתלמידי הישיבה בצבא", דף קשור ח (תשס"א), גליון 776.
1209. "מכתבי ראשי הישיבה בפרס השנה החדשה", דף קשור ט (תשס"א), גליון 826.
1210. "דו"ח מצב: ברכת הרב ליכטנשטיין [לשנה החדשה]", דף קשור ט (תשס"ג), גליון 877.
1211. "מכתב ברכה מרראש הישיבה הרב ליכטנשטיין שליט"א [לראש השנה]", דף קשור י (תשס"ד), גליון 932.
1212. "דו"ח מצב 1: ברכת ראש הישיבה לרבי גיגי ולרבן מדור", דף קשור י (תשס"ה), גליון 978.
1213. "דו"ח מצב 2: ברכת ראש הישיבה[R]ראש השנה", דף קשור י (תשס"ה), גליון 978.
1214. "דו"ח מצב: ברכת ראש הישיבה", לכבוד גליון האלף של דף קשור, דף קשור י (תשס"ה), גליון 1000.
1215. "דו"ח מצב: ברכת ראשי הישיבה לשנה החדשה", דף קשור גליון 1025 (תשס"ו).
1216. "ברכות הרבנים: הרב אהרון ליכטנשטיין", לחברי מחזור ל'יה, תאמיר: אוסף מאמרי מחזור ל'יה, ישיבת הר עציון, תשס"ז, עמי 9-11.
1217. "מכתבים למערכת: אחד המרבה ואחד הממעיט", לגבי החיכים בישיבה ומעבר להם, דף קשור גליון 1105 (תשס"ז); בהשראת דבריהם למערכת דף קשור מהתחלה: "אחד המרבה ואחד הממעיט", עלון שבות – בוגרים גליון כב (תשס"ח), עמי 143-148; בעריכה חדשה בתוך "הישיבה והחיכים": דיוו", מופיע המכתב בתת-כותרת "מכתבו של ראש ישיבה: אחד המרבה ואחד הממעיט", בכרך שבעות (באר מרים, סדרה לחגיגים), עורך ראש הרב יעקב מדור, ישיבת הר עציון-ידיעות אחרות-ספר חמד, תשע"ב, עמ' 287-289.
1218. "דברי פרידה מבוגרינו [בני מחזור ל'יה]", עלון שבות – בוגרים גליון כג, תשס"ט, עמי 172-167 [מאמר זה לקוח מהמחצית השנייה של מקור 268].
1219. * "יינוז של בן הישיבה וציפיותה הימנעו", עלון שבות, קשור בוגרים, גליון 4 (תשמ"ז), עמי 34-9 [מקביל למקורות 310, 1200 בעברית, ולתרגומו של האחרון במקור 397],
1220. * "מדרש הר עציון: מסיבת חנוכה וציוון מלאת 20 שנה ליישיבת 'הר עציון'", דף קשור ב (תשמ"ט), גליון 160; עלון שבות קשור תפוזות גליון 16 (תשמ"ט), עמי 38-39.
1221. * "בין כותלי הישיבה", מערב הוקהה לראשי הישיבה, עלון שבות – בוגרים גליון ה (תשנ"ה), עמי 131-135.

1222. * "העסק בצרci ציבור כעסק בצרci שמיים", על מינויו של הרב עmittel לכהן כשר בממשלה, **עלון שבות – בוגרים גליון ח (תשנ"ו)**, עמ' 163-165 [ראה במקביל במקור 1231 באנגלית].
1223. * "יהודאה לשעבר ותפילה לעתיד לבוא", לרجل שלושים שנה להקמת הישיבה, **עלון שבות – בוגרים גליון יג (תשנ"ט)**, עמ' 143-147.
1224. * "דרכיה של ישיבה – בין ישיבות ההסדר לישיבת לולוזין", **דף קשר ח (תש"ס)**, **גליון 772**; "דרכה של ישיבה – בין אלון שבות לולוזין" (כך כותרת המאמר בגלויון; באתור הכותרת כמו בדף קשר), **עלון שבות – בוגרים גליון יד (תשס"א)**, עמ' 39-52; בעריכת חדש: "דרכן של הישיבות", בתוך **שבועות** (באר מרים, סדרה לחגים), עורך ראשי הרב יעקב מדן, ישיבת הר עציו-ידיעות אחرونנות-ספרי חמץ, תשע"ב, עמ' 262-270.
1225. * "שירות ראש הישיבה" על מינוי שני ראשי ישיבה נוספים, **דף קשר ד (תשס"ה)**, **גליון 978**.
1226. * "שבת של מי הייתה? שבת של דיזנגוף הייתה – על שילוב בין-זרוי בהנהגת ישיבת הר עציו", **עלון שבות – בוגרים גליון ב (תשס"ה)**, עמ' 237-243.
1227. * "דו"ח מצב 2: שדרה אני נתן לכם: עבדות אני נתן לכם" על העלייה בראשות הישיבה של הרב ברוך גיגי והרב יעקב מדן, **דף קשר גליון 1036 (תשס"ו)**.
1228. * "דור לדור", במעמד כניסה הרב משה ליכטנשטיין לתפקיד ראש ישיבה, **דף קשר גליון 1157 (תשס"ט)**; **עלון שבות – בוגרים גליון כג, תשס"ט**, עמ' 11-16.
1229. "Rosh ha-shana Message from the Roshei Yeshiva" 5770, [Yeshivat Har Etzion website](#).
1230. "Rosh Ha-shana Message from the Roshei Yeshiva" 5771, [Yeshivat Har Etzion website](#).
1231. * "Speeches of the Roshei Yeshiva upon Harav Amital's Appointment to the Government" (VBM title: "Upon Harav Amital's Appointment to the Government"), [Alei Etzion 5 \(1996\)](#), pp. 7-9 [See parallel Hebrew source 1222].

לז. לשון וספרות – Language and literature –

1232. "מבוא" בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: דין דגומי**, בעניין "ליישנא דרבנן" מול עברית מודרנית, אלון שבות, תש"ס, עמ' 7-10.
1233. "אחרית דבר", **מדרך לכתיבת חיבור תורני**, גבריאל בירנבוים, ירושלים (תשנ"ב), עמ' 84-85.
1234. * "אמת ושקר ביד לשוני", שני מרכיבים של הלשון העברית, **מכילו: אסופה מאמרם בנושאי יהדות וחינוך, הוצאת תבונות (אלון שבות)**, תשנ"ח, עמ' 93-96.
1235. * "ריב של אורהבים עם העולם", קראת שיר של רוברט פרוסט, "בעצירה ליד חורשה בערב מושל", **דף קשר גליון 1209 (תש"ע)**; **עלון שבות – בוגרים גליון כד (תשע"א)**, עמ' 137-143 (השיר תורגם לעברית על ידי הרב ליכטנשטיין והתרגם מופיע בשיחה) [המאמר הוא תרגום של מקור 1237].
1236. *Henry More and Rational Theology: Two Aspects*, Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy, Harvard University, 1957 [Published in source 11].

1237. * “The Woods Are Lovely, Dark and Deep”: Reading a Poem by Robert Frost,” [Alei Etzion 16 \(2009\), pp. 129-134](#) [Translated in source 1235 with an original translation of the poem to Hebrew by Harav Lichtenstein].

לח. לימוד תנ”ך – Bible Study

1238. “וביד הנבאים אדמה” – ניתוח ספרותי וכתבי הקודש,” [היא שיחתי: על דרכו לימוד התנ”ך, עורך יהושע רייס, מגיד – ישיבת הר עציון – מכללת הרツוג, תשע”ג, עמ’ 73-81](#) [תקציר בתרגום של מקור 1242].
1239. “תורת חיים”, על היחס ללימוד תנ”ך, [היא שיחתי: על דרכו לימוד התנ”ך, עורך יהושע רייס, מגיד – ישיבת הר עציון – מכללת הרツוג, תשע”ג, עמ’ 17-30](#).
1240. “Letter from Rabbi Dr. Aharon Lichtenstein” on Contemporary *Tanakh* Study, in *Redeeming Relevance in the Book of Genesis: Explorations in Text and Meaning*, Francis Nataf, Urim, 2006, pp. 11-12.
1241. Foreword, *Mikra and Meaning: Studies in the Bible and Its Interpretation*, Maggid, 2012, pp. ix-xiii.
1242. “Criticism and *Kitvei Ha-Kodesh*,” *Rav Shalom Banayikh: Essays Presented to Rabbi Shalom Carmy*, Hayyim Angel and Yitzchak Blau, editors, 2012, pp. 15-32 [Summarized and translated in source 1238].

לט. ישיבה אוניברסיטה – YU-RIETS

1243. “Rav Lichtenstein Writes Letter to Dr. Greenberg,” *The Commentator* 63, June 2, 1966, pp. 7-8; selections appear in: “Dear Yitzchak,” *Modern Orthodox Judaism: A Documentary History*, Zev Eleff, 2016, pp. 178-182.
1244. “[Rav] Lichtenstein Talks,” on student evaluation of teachers, *Commentator* 67, April 4, 1968, pp. 4, 6.
1245. “Looking Before and After,” in *My Yeshiva College: 75 Years of Memories*, Menachem Butler and Zev Nagel, editors, Yashar Books, 2006, pp. 231-239; [VBM](#).
1246. Letters: “The 60s,” in *My Yeshiva College: 75 Years of Memories*, Menachem Butler and Zev Nagel, editors, Yashar Books, 2006, pp. 374-377.
1247. * “Rav Aharon Lichtenstein’s Speech from the 5772 RIETS Dinner,” [YUTorah Online](#); “Speech from the 5772 RIETS Dinner,” [VBM](#).

מ. הקדימות והסכומות – Approbations

ראה גם מקורות 26, 1202, 1201, 1184, 281, 194, 164, 84 שאף הם הקדומות
לספרים וגלגולות שונות.

See also sources 289, 1192, 1197, 1240 and 1241 which are introductions
and approbations for various volumes.

1248. "תחומיין – בצומת התלמוד והמעשה" (לכבוד הכרך העשירי של תחומיין), **תחומיין** י (תשמ"ט), עמי 7.
1249. "הסכמה" בספר **עין בלומדות: ביורום וחידושים בסוגיות בש"ס ובדרבי הראשוניים**, הרב יצחק אדלר, ניו יורק, תשמ"ט.
1250. "מכتب מראשי הישיבה" הרב עmittel והרב ליכטנשטיין, **לקונטרס ברכת הפת**, הרב שלמה לוי, אלון שבות, תשמ"ט, עמי 3.
1251. "הקדמה" בספר **בראשית ברא: בראית העולם על-פי התורה והמדוע** של נתן אביבער, תל-אביב, תשנ"ד, עמי 10-9, על עימיותם בין תורה למדוע.
1252. "فتיחה", בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: טהרות**, תשנ"ז, עמי 6-5.
1253. "فتיחה", בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: זבחים**, תשנ"ט, עמי 6-5.
1254. "הסכמה" לחוברת **שיעור שבעית: מן המקורות ועד להלכה למעשה** של הרב יוסף צבי רימונ, תש"ס; והורחתה ההסכמה בספר **שמיטה: מן המקורות ועד להלכה למעשה**, תשס"ז.
1255. "הסכמה" בספר **דברי ברכה ומועד** של הרב נתנאיל הלפוגט, אלון שבות, תשס"ב.
1256. "הקדמה", בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: בא מציעא – השואל**, תשס"ג, עמי 7-8.
1257. "הסכמה" של הרב עmittel והרב ליכטנשטיין בספר **הלכות נידה** של הרב שלמה לוי, אלון שבות, מהדורה ראשונה: תשס"ג, ומהדורה שנייה: תשס"ד, עמי 7-6; מהדורה מעודכנת ומורחבת, ירושלים, תשע"ד, עמי יא-יב.
1258. "הקדמה", בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: בא בתרא – חזקת הבתים**, תשס"ד, עמי 4.
1259. "ברכת מローンו הרב אהרון ליכטנשטיין שליט"א" [דברי הסכמה] בספר **מנחה לאהרן: נושאים יסודיים בסדר נשים** לר' דניאל וולף, אלון שבות, תשס"ו, עמי 3.
1260. "הקדמה", בספר **שיעוריו הרב אהרון ליכטנשטיין: גיטין**, תשס"ט, עמי 5-3; הדפסה שנייה (תשע"ג), עמי 7-5.
1261. "הסכמה ממורי' הרב אהרון ליכטנשטיין שליט"א", בספר **מנחה תורה: על סדר תורה** לר' דניאל וולף, אלון שבות, תשס"ט, עמי 5.
1262. "דברי ברכה וחוקרה", **נדיב לב: אסופה מאמרם מפרי עטו של הרב פרופ' דב פרימר במלאת לו שישים שנה**, ירושלים תשע"א, עמי 2-1.
1263. "הסכמה" לסדרת **"הלכה מקורה"** של הרב יוסף צבי רימון, הודפס בתוך הגודה של פסק: **שירות מרים – הגודה מקורה**, תשע"א.
1264. "מכتب ברכה והסכמה" בספר **מנחה זבח: עינויים בסוגיות יסוד בסדר קדשים** לר' דניאל וולף, אלון שבות, תשע"ג, עמי 5.
1265. "הסכמה" בספר **ארמה צרופה על מסכת יומא** לר' שמואל יהודה גאלדשטיין.
1266. "הקדמת המחבר", **מנחת אביב** (תשע"ד), עמי יג-יגז.
1267. "הסכמה" בספר **יאכלו ענוים וישבעו: מדריך עיוני להלכות כשרות המזון** (שני כרכים), הרב משה כהן, תשע"י.

1268. "תְּהִלֵּךְ וָסִים בַּהֲיסְטוֹרִיהַ", **חֶבְרָה וּחֶסְטוֹרִיהַ: הַכְּנֵס הַשְׁנִי לְמַחְשָׁבַת הַיּוֹדָה**
(יְרוּשָׁלָם, תְּשִׁ"ם), עַמְּיָן 245-258; מוסר אביב: על מוסר, אמונה וחברה, ירושלים תשע"ו, עמ' 281-295; "יהודות, חייו שעה וחמי נצח", **מִשְׁאָת מִשְׁהָ: מַאֲסָף לְמַחְשָׁבָה,** הגות תורנית ובריא זכרון לר' משה קנהר ז"ל, תל-אביב, תשמ"ט, עמ' 123-136.

1269. "שיחות רבותינו ראש היישיבה שליט"א: שיחות מורהנו הרב אהרן ליכטנשטיין שליט"א", **עַלְוָן שְׁבוֹת גְּלִיוֹן 140-141 (תשנ"ד), עַמְּיָן 30-41** [שיחות עצמן מפורטים במקורות, 306, 882, 725, 723, 722, 721].

1270. * "מירשלים לוילנה", **דָּר קָשָׁר ט (תשס"ב), גְּלִיוֹן 848**; "מוילנה לירושלים", **עַלְוָן שְׁבוֹת – בָּגָרִים גְּלִיוֹן טו (תשס"ב), עַמְּיָן 113-119**.

1271. * "דרישה השקעה רבה: מותוך ריאו שערך הרב חיים נבון עם הרב ליכטנשטיין, עולם קטן, ראש השנה תשס"ט", **עַלְמָן קָטָן פִּי בָּהָר, תשע"ה**.

1272. * "חינוכי ושאיפותיי: הרהורים אוטוביוגרפיים של הרב אהרן ליכטנשטיין", **VBM** [תרגום של מקור 1276].

1273. 1274. "Hands Across the Ocean: A Review of Rabbi Aharon Feldman's The Eye of the Storm," **Jewish Action 70:3 (Spring 2010/5770), pp. 18-21**.

1275. "Dear Reb Aharon," A letter in response to Rabbi Aharon Feldman's Letter in response to source 1274, as well as a letter in response to other responses to source 1274, **Jewish Action 70:4 (Summer 2010/5770)**.

1276. * "My Education and Aspirations," *A Life Steady and Whole*, Ktav, 2018, pp. 3-17; "My Education and Aspirations: Autobiographical Reflections of Rav Aharon Lichtenstein zt"l," **VBM** [Translated in source 1273].